

JAARVERSLAG 2005 ANNUAL REPORT

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN
ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

A I V

Table of contents

FOREWORD

ADVISORY REPORTS PUBLISHED IN 2005 9

GOVERNMENT RESPONSES TO PREVIOUS ADVISORY REPORTS 61

ADVISORY REPORTS CURRENTLY IN PREPARATION 70

EXTERNAL CONTACTS AND OTHER ACTIVITIES 73

TASK, WORKING METHODS AND RESULTS OF EVALUATIONS 79

FINANCE 85

COMPOSITION OF THE AIV AND ITS PERMANENT COMMITTEES 87

AIV UNIT 91

ANNEXES:

AIV WORK PROGRAMME FOR 2006

LIST OF ABBREVIATIONS

LIST OF PUBLISHED REPORTS

Inhoudsopgave

WOORD VOORAF

IN 2005 UITGEBRACHTE ADVIEZEN 9

REACTIES OP EERDERE ADVIEZEN 61

ADVIEZEN IN BEHANDELING 70

EXTERNE CONTACTEN EN OVERIGE ACTIVITEITEN 73

TAAK, WERKWIJZE EN RESULTATEN EVALUATIES 79

FINANCIËLE VERANTWOORDING 85

SAMENSTELLING AIV EN PERMANENTE COMMISSIES 87

STAF VAN DE AIV 91

BIJLAGEN:

WERKPROGRAMMA 2006

LIJST MET AFKORTINGEN

LIJST VAN GEPUBLICEERDE ADVIEZEN

WOORD VOORAF

Foreword

DURING THE PAST YEAR, NATIONAL AND INTERNATIONAL were strongly coloured by the debate on the tasks of international organisations such as the European Union, NATO and the United Nations. Following the rejection of the Treaty establishing a Constitution for Europe in referendums in France and the Netherlands, the European Union is faced with fundamental questions concerning its specific responsibilities. The interests of national governments appear to have gained ground rapidly during the course of 2005. With increasing openness, they present the financial benefits for their own countries as the yardstick of the European Union's success. In the Netherlands, the belief that all decisions are made by an elusive Brussels bureaucracy prevails, even though The Hague is involved in all stages of the decision-making process. The Dutch public increasingly regards the latitude afforded to policymakers as a flaw. It should be possible to make citizens feel more involved in Europe by expanding the role of the Dutch Parliament and introducing European issues into the national debate. The AIV made recommendations in this regard in its advisory letter entitled 'The European Union and its relations with Dutch citizens'. The Union is searching for its boundaries in a geographical sense, too. In its advisory report entitled 'The European Union's new eastern neighbours', the AIV suggests that the Union would do well to push reformist forces in Ukraine in the direction of democracy, the rule of law and a market economy. If Ukraine manages to make progress along this long road, the prospect of EU membership will arise sooner or later.

Sixty years after its establishment, the United Nations embarked on a reform process aimed at developing an integrated approach to peace, security, human rights and development. The stakes were high, and the proposals were sometimes far-reaching. Some reforms were instituted, but in other areas the decision-makers at the UN summit in September 2005 got no further than a 'non-failure'. The AIV analysed these developments and formulated a string of recommendations for the government and Parliament. It

DE INTERNATIONALE EN NATIONALE POLITIEK WERDEN IN HET verslagjaar sterk gekleurd door het debat over de taken van internationale organisaties als de Europese Unie, de NAVO en de VN. De EU werd na afwijzende volksraadplegingen in Frankrijk en Nederland over het Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa geconfronteerd met fundamentele vragen over haar precieze taken. De inzet van nationale regeringen lijkt in de loop van 2005 in een stroomversnelling te zijn gekomen. Steeds openlijker leggen zij als maatstaf voor het succes van de EU de geldelijke voordelen voor het eigen land aan. In Nederland domineerde het beeld dat de besluitvorming in handen is van een ongrijpbaar 'Brussel', ondanks het feit dat 'Den Haag' er in alle stadia bij betrokken is. Door de Nederlandse bevolking wordt de speelruimte van de beleidsmakers steeds meer als een manco gevoeld. Met een grotere rol van het Nederlandse parlement en het inbrengen van Europese onderwerpen in het nationale debat moet het mogelijk zijn de burger meer bij Europa te betrekken. De AIV heeft hiervoor voorstellen gedaan in zijn briefadvies *De EU en de band met de Nederlandse burger*. De Europese Unie is ook in geografische zin op zoek naar haar grenzen. In het advies *De nieuwe oostelijke buurlanden van de Europese Unie* brengt de AIV naar voren dat de EU er goed aan doet om in Oekraïne de hervormingsgezinde krachten in de richting van een democratische rechtsstaat en een markteconomie te stimuleren. Wanneer dit land voortgang weet te boeken op deze lange weg zal op enig moment het perspectief op lidmaatschap van de Unie aan de orde komen.

De VN heeft zestig jaar na zijn oprichting ingezet op een hervormingsproces gericht op een geïntegreerde benadering van vrede, veiligheid, mensenrechten en ontwikkeling. De inzet was hoog, de voorstellen waren soms verstrekkend. Enkele hervormingen werden in gang gezet. Op andere onderwerpen bleef de besluitvorming op de Topconferentie in september hangen op het niveau van een *non-éché*. De AIV heeft voor regering en parlement de ontwikkelingen op een rijtje gezet en een reeks aanbevelingen geformuleerd. Eerst in april over ontwikkelingssamenwerking in het briefadvies *Reactie op het Sachs-rapport. Hoe halen wij de Millennium Doelen?* In mei werd dit gevolgd door het advies *De hervormingen van de Verenigde Naties: het rapport Annan nader beschouwd*. Het sleutelwoord is 'frapper toujours': een land

als Nederland moet blijven inzetten op de multilaterale aanpak van problemen en steeds een duw in de goede richting geven. Ook in het advies *Nederland in de veranderende EU, NAVO en VN* komt dit aan de orde. Nederland kan zich alleen verder ontwikkelen, veilig voelen en bijdragen aan het bestrijden van de problemen in deze wereld in het kader van drie grote organisaties: de EU, de NAVO en de VN. Telkens moet er worden gewerkt aan het verder ontwikkelen en consistent maken van de doelstellingen van deze organisaties. Zo zal de NAVO in debat moeten blijven, vooral in de vorm van een transatlantische dialoog, om een strategie uit te zetten, nu de bestaande documenten onvoldoende fundament vormen voor de taken die het bondgenootschap op zich neemt, waardoor onzekerheid en onenigheid in de hand worden gewerkt. In een specifiek advies getiteld *De Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa* worden ook aanbevelingen gedaan als vervolg op het uit 2004 stammende algemene advies over de missie van de Raad van Europa.

In 2005 heeft de AIV nog drie adviezen vastgesteld. Samen met de Algemene Energieraad werd in januari 2006 een advies uitgebracht getiteld *Energiek Buitenlands Beleid, Energievoorzieningszekerheid als nieuwe hoofddoelstelling*. Hierin wordt bepleit om op het hoogste niveau het veiligstellen van de energievoorziening van Nederland en Europa mee te wegen bij het uitzetten van de lijnen van het buitenlands beleid. De klemmendheid van deze doelstelling werd rond de jaarwisseling onderstreept door de verwickelingen rond Russische leveranties van aardgas aan Oekraïne en Europese landen, die van doorvoer door de Oekraïne afhankelijk zijn. De laatste jaren is duidelijk geworden dat verschillende belangrijke partijen de wereldmarkt voor olie en gas betreden met politieke instrumenten. Nederland kan blijven inzetten op het goed functioneren van vraag en aanbod, maar zal ook zelf politieke middelen moeten inzetten om tot goede resultaten te komen. Hierbij moet voorlopig zowel de nationale als de Europese weg worden bewandeld.

In het advies *De invloed van cultuur en religie op ontwikkeling: stimulans of stagnatie?* wordt een lans gebroken voor het weer versterken van de culturele sensitiviteit bij degenen die ontwikkelingssamenwerking inhoud geven. Op het snijvlak van nationaal en internationaal beleid ligt het advies *Migratie*

started in April with an advisory letter on development cooperation entitled 'Response to the Sachs report: how do we attain the Millennium Development goals?'. This was followed in May by an advisory report entitled 'Reforming the United Nations: a closer look at the Annan Report'. The key is to 'keep hammering away': a country like the Netherlands must continue to focus on a multilateral approach to problems and keep pushing in the right direction. This theme also features in the advisory report entitled 'The Netherlands in a changing EU, NATO and UN'. The Netherlands can only carry on developing, feel secure and help solve global problems in the framework of three large organisations – the European Union, NATO and the United Nations. There should be a continuous effort to develop and harmonise the aims of these organisations. Thus, NATO will have to carry on its internal debate, especially in the form of a transatlantic dialogue, in order to formulate a new strategy. It is compelled to do so because the existing documents no longer provide an adequate basis for the responsibilities it is assuming, which in turn leads to uncertainty and discord. In a specific advisory report entitled 'The Parliamentary Assembly of the Council of Europe', the AIV also presents recommendations as a follow-up to the general advisory report from 2004 on the Council of Europe's mission.

The AIV adopted three other advisory reports in 2005. In January 2006, in cooperation with the General Energy Council, it published an advisory report entitled 'Energetic foreign policy: security of energy supply as a new key objective'. In this report, the AIV argues that the objective of securing energy supplies for the Netherlands and Europe should be considered at the highest level when formulating key foreign policy positions. The urgency of this objective was underlined at the end of the year by the complications surrounding the supply of Russian gas to Ukraine and European countries that are dependent on the transport of gas through Ukraine. It has become clear in recent years that various key players navigate the world market for oil and gas using political instruments. The Netherlands can continue to rely on the effective functioning of supply and demand, but will also have to make use of political instruments to achieve

good results. For the time being, it should pursue this approach at both national and European level.

In the advisory report entitled 'The influence of culture and religion on development: stimulus or stagnation?', the AIV advocates once again reinforcing cultural sensitivity among those involved in development cooperation. The advisory report entitled 'Migration and development cooperation: coherence between two policy areas' is located where national and international policy meet. The AIV points out that short-term migration to a country like the Netherlands will not be affected by strengthening development cooperation focusing on countries of origin. In fact, this would only affect a very small proportion of persons who settle in the Netherlands. More generally, the AIV advocates making poverty reduction a decisive factor in development cooperation.

The AIV published 'Counterterrorism in a European and international perspective: interim report on the prohibition of torture' as an advisory letter, in part to meet the government's desire for a timely response. At a time of human rights violations and statements that seek to qualify the validity of human rights norms, the AIV speaks out in favour of complying with and propagating international norms, especially if they are being violated by countries with which the Netherlands has close ties.

At the time that this annual report was being drafted, the AIV was working on advisory reports on the following topics: a strategy for countering the proliferation of nuclear materials and technology, the future of the armed forces and public support, private sector development in developing countries, counterterrorism in a European and international perspective and the role of civil society and the private sector in international decision-making and activities. The work programme for 2006 lists many other topics on which members of the government intend to request advice.

The AIV notes that in recent years the government's responses to its advisory reports have generally appeared in

en ontwikkelingssamenwerking: de samenhang tussen twee beleidsterreinen. De AIV wijst erop dat op korte termijn migratie naar een land als Nederland geen effect zal ondervinden van een versterking van ontwikkelingssamenwerking gericht op de herkomstlanden. Daarbij is van belang dat een dergelijk effect overigens slechts relevant zou zijn voor een zeer klein deel van degenen die zich in Nederland vestigen. Meer in zijn algemeenheid bepleit de AIV armoedebestrijding te hanteren als doorslaggevende factor bij ontwikkelingssamenwerking.

De AIV publiceerde *Terrorismebestrijding in Europees en internationaal perspectief; interim-advies over het folterverbod* in de vorm van een briefadvies, mede om aan de wens van actualiteit te kunnen voldoen. In een tijd van schendingen van de rechten van de mens en debatbijdragen die de gelding van mensenrechtennormen trachten te relativiseren, spreekt de raad zich uit voor het naleven en uitdragen van internationale normen, zeker ook als deze worden geschonden door landen waarmee Nederland nauw verbonden is.

De AIV heeft ten tijde van de voorbereiding van dit jaarverslag adviezen in voorbereiding over een strategie tegen de verspreiding van nucleaire middelen, de toekomst van de krijgsmacht en het maatschappelijk draagvlak, private-sectorontwikkeling in ontwikkelingslanden, terrorismebestrijding in Europees en internationaal perspectief en de rol van het maatschappelijk middenveld en particuliere sector in internationale besluitvorming en activiteiten. In het werkprogramma 2006 kondigen de betrokken bewindslieden andere adviesaanvragen aan.

De AIV constateert dat de reacties van de regering op de adviezen de laatste jaren in het algemeen tijdig zijn gekomen en duidelijk aan substantie hebben gewonnen. Naast de schriftelijke contacten blijft de AIV ook mondeling in contact met de betrokken bewindslieden en de Kamers van de Staten-Generaal.

In het jaarverslag 2004 is ingegaan op de voorbereiding van een mogelijke stelselherziening in het kader van het programma Andere Overheid. In 2005 zijn daarover geen nieuwe ontwikkelingen bekend geworden. In het vorige jaarverslag is

ook aandacht besteed aan de consequenties die zijn verbonden aan de evaluatie uit 2002 en de interim-evaluatie uit 2004. In het huidige jaarverslag komt dit slechts beknopt aan de orde. Voor een meer uitgebreide behandeling wordt verwezen naar de in 2006 uit te brengen evaluatie van de tweede raadsperiode (2002-2005).

In dit jaarverslag wordt eerst verslag gedaan van de adviezen die de AIV in 2005 heeft vastgesteld en van de reactie van de regering daarop. Tevens wordt verslag gedaan van de reacties van de regering op adviezen die vóór 2005 zijn verschenen. Voorts komen de adviesaanvragen aan de orde die weliswaar in 2005 in behandeling zijn genomen, maar die niet eerder dan in 2006 zullen resulteren in adviezen. Daarna worden de externe contacten behandeld, waaronder die met de regering en de Staten-Generaal. Aansluitend wordt nader ingegaan op de taak en werkwijze van de AIV. Vervolgens wordt verantwoording afgelegd over de financiën die de AIV gedurende het jaar 2005 ten behoeve van zijn adviserende werkzaamheden heeft aangewend. De tekst van dit jaarverslag wordt besloten met een drietal organisatorische onderdelen. Het betreft de samenstelling van de AIV en de permanente commissies voor Europese integratie (CEI), rechten van de mens (CMR), ontwikkelingssamenwerking (COS) en vrede en veiligheid (CVV), de ontwikkelingen bij de staf van de AIV in 2005 en een overzicht van de adviezen die de AIV, tot en met december 2005, heeft vastgesteld. Per 1 januari 2006 zijn 5 leden van de AIV herbenoemd en zijn twee nieuwe leden benoemd. Ook in de commissies is een groot aantal herbenoemingen en nieuwe benoemingen geëffectueerd. Het werkprogramma voor 2006 is als bijlage toegevoegd.

De AIV heeft dit jaarverslag vastgesteld in zijn vergadering van 17 februari 2006.

good time and that they have clearly improved in terms of substance. In addition to these written communications, the AIV also continues to communicate orally with the members of the government and both Houses of the States General.

The 2004 annual report examined the preparations for a possible reform of the advisory system in the framework of the Changing Government programme. In 2005, there were no new developments in this area. The previous annual report also devoted attention to the consequences arising from the evaluation conducted in 2002 and the interim evaluation conducted in 2004. The present annual report only discusses these matters in brief. For a more detailed analysis, the reader is referred to the evaluation of the AIV's second term (2002-2005), which is to be published in 2006.

This annual report starts with a discussion of the advisory reports adopted by the AIV in 2005 and the government's response to them. It also discusses the government's response to advisory reports published before 2005. This is followed by a discussion of the requests for advice on which the AIV began work in 2005 but which will not result in advisory reports until 2006. The report then discusses the AIV's external contacts, including its dealings with the government and Parliament. Following this, it describes the task and working methods of the AIV. Finally, it renders account for the funding of the AIV in 2005. The report concludes with three sections of a more organisational nature: on the composition of the AIV and its permanent committees on European integration (CEI), human rights (CMR), development cooperation (COS) and peace and security (CVV), developments relating to the AIV Unit in 2005 and a list of the advisory reports adopted by the AIV up to December 2005. As of 1 January 2006, the AIV has reappointed five members and appointed two new ones. A large number of appointments and reappointments have also taken place in the various committees. The work programme for 2006 is enclosed as an annex.

The AIV adopted this annual report at its meeting of 17 February 2006.

IN 2005 UITGEBRACHTE ADVIEZEN

Advisory reports published in 2005

ADVISORY REPORT no. 40: *'The Parliamentary Assembly of the Council of Europe'* (February 2005)

On 7 April 2004, in response to a request by the chairperson of the Dutch delegation to the Parliamentary Assembly (PA) of the Council of Europe, the Minister of Foreign Affairs asked the AIV to produce an advisory report on the role, position and functions of the PA within the Council of Europe. This request was mainly prompted by the observation that advisory report no. 33: 'The Council of Europe, less can be more' said too little about the role and position of the PA. The new report was meant to focus chiefly on the PA's relationship with the Council of Europe's other institutions.

The report was prepared by a specially appointed subcommittee comprising members from every section of the AIV. The members of the subcommittee were Professor W.J.M. van Genugten (chair), T. Etty, Professor C. Flinterman and Ms C. Hak, all members of the Human Rights Committee (CMR), Dr A. Bloed of the Peace and Security Committee (CVV), Professor P.J.G. Kapteyn and H.C. Posthumus Meyjes of the European Integration Committee (CEI) and Ms E.M.A. Schmitz of the AIV. Professor J.E. Goldschmidt (CMR) participated mainly as a corresponding member. The secretariat was headed by T.D.J. Oostenbrink (CMR executive secretary), assisted by Ms S. Everts and Ms M.E. van Weelden (trainees). The AIV is very grateful for the input of various civil service liaison officers, in particular J. Douma of the Central Europe Division of the Ministry of Foreign Affairs' Western and Central Europe Department (DWM/ME), and the members of the Dutch delegation to the PA. The AIV adopted this report on 21 February 2005.

The AIV makes two critical observations in the introduction to the advisory report. In a democratic order based on a system of checks and balances, it is not appropriate for the

ADVIES NR. 40 *'De Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa'* (Februari 2005)

Naar aanleiding van het verzoek daartoe van de voorzitter van de Nederlandse delegatie naar de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa (PA) heeft de minister van Buitenlandse Zaken op 7 april 2004 een verzoek gericht aan de AIV om te adviseren over de rol, positie en functies van de PA binnen de Raad van Europa. Overweging voor dit verzoek vormde vooral de constatering dat in AIV-advies nr. 33, 'De Raad van Europa, minder en (nog) beter,' te weinig aandacht was geschonken aan de rol en positie van de PA. Dit advies zou zich vooral moeten richten op de betrekkingen met de overige instituties van de Raad van Europa.

Het advies is voorbereid in een daartoe ingestelde subcommissie, die bestond uit leden uit alle geledingen van de AIV. De volgende personen namen hieraan deel: Prof. dr. W.J.M. van Genugten (CMR; voorzitter), dr. A. Bloed (CVV), drs. T. Etty (CMR), prof. mr. C. Flinterman (CMR), mw. mr. C. Hak (CMR), prof. mr. P.J.G. Kapteyn (CEI), drs. H.C. Posthumus Meyjes (CEI), mw. mr. E.M.A. Schmitz (AIV). Mw. prof. mr. J.E. Goldschmidt (CMR) nam overwegend als corresponderend lid deel. Het secretariaat is gevoerd door drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris CMR) en de stagiaires mw. S. Everts en mw. M.E. van Weelden. De inbreng van ambtelijk-contactpersonen, in het bijzonder van drs. J. Douma (ministerie van Buitenlandse Zaken, DWM/ME), en de Nederlandse delegatielieden van de PA is zeer op prijs gesteld. Het advies is vastgesteld op 21 februari 2005.

In de inleiding van het advies maakt de AIV twee kanttekingen. Binnen een op 'checks and balances' gebaseerd democratisch bestel is het niet opportuun parlementariërs via de regering voor te houden hoe zij dienen te functioneren. De AIV had daarom liever gehad dat één van de beide Kamers van de Staten-Generaal zelf de AIV om advies had gevraagd. Tegen deze achtergrond heeft de AIV ervoor gekozen suggesties aan de regering te doen om de PA te vragen via zelfregulering de Raad om te vormen tot een orgaan dat zich concentreert op haar kerntaken en -functies. Een tweede kanttekening betreft de plenaire vergaderingen van de PA. Deze vinden slechts viermaal per jaar plaats, terwijl normaliter het 'Standing Committee' de honneurs waarneemt.

Dit noopt tot enige bescheidenheid over de mogelijkheden van de PA om bij te dragen aan een grotere aandacht voor de kerntaken en -functies van de Raad.

Om toch tegemoet te komen aan het verzoek van de minister om zich te concentreren op kenmerken van de betrekkingen van de PA met andere institutionele voorzieningen van de Raad, analyseerde de AIV de actuele werkzaamheden en taakopvatting van de PA. De PA heeft bijgedragen aan de proliferatie van werkzaamheden zowel via agendering als wel passering van zaken die buiten het werkveld liggen; bij zo'n 20 à 30% van de aanbevelingen en resoluties uit 2004 kunnen vraagtekens worden gezet. Een goede ontwikkeling is wel dat de PA steeds vaker suggesties doet om het bestaande normenstelsel te verbeteren, bijvoorbeeld op het gebied van bevordering van de 'rule of law'. Een kerntaak van de PA is de controle op naleving van verplichtingen door lidstaten, zoals de PA dit in het verleden met betrekking tot Griekenland, Turkije, Bosnië-Herzegovina en Rusland heeft gedaan. Naar het oordeel van de AIV is het van groot belang dat de PA voortdurend nagaat of haar bevindingen serieus genomen worden en dat zij waar nodig aandringt op vervolgmaatregelen. Een andere kerntaak is het versterken van nationale democratieën via interactie met nationale parlementen. De PA kiest hierbij voor een uitgebalanceerde mix van kritiek en aanmoediging. Tot slot signaleert de AIV dat de PA een 'ontmoetingsplaats' biedt voor jonge democratieën en nieuwe lidstaten.

De AIV constateert dat het nastrevenswaardig is voor de PA en haar individuele leden en/of fracties om zich voortdurend bewust te zijn van haar rol binnen de realisering van het kernmandaat van de RvE. De aanbevelingen van de AIV richten zich dan ook voornamelijk op methoden voor de PA om zich op haar kerntaken en kernfuncties te concentreren. Zo beveelt de AIV aan dat de PA zich terughoudend opstelt bij regelgeving die buiten het door de AIV in advies nr. 33 geformuleerde kernmandaat valt. Een consequentie daarvan is dat de PA kritisch kijkt naar het functioneren van de verschillende vaste en ad-hoccommissies.

Ook beveelt de AIV aan dat de afstemming van activiteiten tussen het Comité van Ministers (CM) en de PA verder wordt

government to tell parliamentarians how they should do their work. The AIV would therefore have preferred that one of the two Houses of the States General had asked it for advice. In this light, the AIV has chosen to suggest to the government that it ask the PA to contribute by means of self-regulation to the Council's transformation into an organisation that concentrates on its core tasks and functions. The second observation concerns the plenary sessions of the PA. These take place only four times a year. When the PA is not in session, the Standing Committee acts in its behalf. This fact calls for a certain degree of realism regarding the PA's ability to draw more attention to the Council's core tasks and functions.

Nevertheless, in order to fulfil the Minister's request to focus on the nature of the relationship of the PA with the Council's other institutions, the AIV analysed the PA's current activities and task perception. The PA has contributed to the proliferation of activities both by placing issues on the agenda and by considering issues that fall outside its field of activities: an estimated 20 to 30% of parliamentary recommendations and resolutions adopted in 2004 are questionable. One positive development, however, is that the PA is more and more frequently making suggestions aimed at improving the existing normative framework, for example in relation to promoting the rule of law. A core task of the PA is monitoring member states' compliance with their obligations, as it has done in the past in relation to Greece, Turkey, Bosnia-Herzegovina and Russia. In the AIV's opinion, it is therefore very important for the PA to constantly check whether its conclusions are being taken seriously and where necessary to press for follow-up measures. Another core task consists of strengthening national democracies by interacting with national parliaments. In doing so, the PA favours a balanced mix of criticism and encouragement. Finally, the AIV notes that the PA provides a meeting place for young democracies and new member states.

The AIV notes that the PA, as well as its individual members and political groups, should strive to remain constantly aware of its role in the implementation of the Council of Europe's

core mandate. The AIV's recommendations consequently focus primarily on ways for the PA to focus on its core tasks and functions. Thus, the AIV recommends that the PA take a restrained approach to legislation that falls outside the core mandate formulated by the AIV in advisory report no. 33. This implies that the PA should take a critical look at the functioning of its various permanent and ad hoc committees.

The AIV also recommends further improving the coordination of activities between the Committee of Ministers and the PA. In order to prevent an overlap in activities, the AIV repeats its recommendation to exercise restraint with regard to the creation of new institutions.

The AIV acknowledges the PA's key role in the election of judges to the European Court of Human Rights. However, there is still ample room for improvement in this area, in particular regarding the gender balance and the way in which nominated candidates are interviewed.

Finally, the AIV acknowledges the importance of the PA's role in monitoring compliance with the Council of Europe's acquis and believes that a further improvement in the cooperation between the Council of Europe's institutions will help to sharpen the Council's profile in the core areas in which it operates.

The Dutch government responded to this advisory report on 25 July 2005. It agrees with all the AIV's conclusions and recommendations. The government acknowledges the value of reviewing the current list of conventions and treaties of the Council of Europe, but points out that this can only be done with the support of the other member states. In addition, the government notes that its debates and correspondence with Parliament in the run-up to the Third Summit of the Council of Europe focused on the possibility of strengthening the role of the PA and ways to increase the involvement of the Senate and the House of Representatives in the activities of the Council of Europe.

The role of the PA within the Council of Europe was discussed

verbeterd. Om overlap te voorkomen herhaalt de AIV de aanbeveling om terughoudend te zijn bij het instellen van nieuwe instituties.

De AIV erkent de grote rol van de PA bij de verkiezing van rechters in het EHRM. Ook hier valt echter nog wel het nodige te verbeteren, in het bijzonder wat betreft de man-vrouw-verhouding en de wijze waarop voorgedragen kandidaten worden gehoord.

Tenslotte onderschrijft de AIV het belang van de rol van de PA op het terrein van toezicht op de naleving van het Raad van Europa-acquis en gaat er vanuit dat een verder verbeterde samenwerking tussen de verschillende instituties van de Raad van Europa zal bijdragen aan een nog beter profiel van de Raad op de kerndomeinen waarop zij actief is.

De Nederlandse regering heeft op 25 juli 2005 gereageerd op het onderhavige advies. De regering stemt in met alle conclusies en aanbevelingen van de AIV.

De regering onderschrijft het nut van een toetsing van de huidige lijst van conventies en verdragen van de Raad van Europa, maar wijst er op dat dit slechts kan met steun van de overige lidstaten. Tevens geeft de regering aan dat in debatten en correspondentie met de Staten-Generaal in de aanloop naar de Derde Top van de RvE, de nadruk is gelegd op mogelijke versterking van de rol van de PA en de mogelijkheden om de betrokkenheid van de Eerste en Tweede Kamer bij de werkzaamheden van de RvE te versterken.

In het plenaire debat van de Eerste Kamer op 10 mei 2005 is de rol van de PA binnen de RvE onderwerp van debat geweest. De heer Van Middelkoop (ChristenUnie) betoogde over de centrale aanbeveling van de AIV: 'De AIV wees erop dat ook de leden van de Assemblee zich zouden moeten beperken en dat zij voorzichtig moeten zijn bij conventies, aanbevelingen en resoluties die enigszins buiten de orde vallen. Het voornemen is prachtig, maar ik moet nog zien dat men er om die reden tegen is als er een prachtige resolutie langskomt.' Minister Bot zei in dit debat: "Wij hebben rekening gehouden met de AIV-adviezen. De kern van de inzet van Nederland is om van de Raad van Europa een organisatie te maken die zich concentreert op de kerntaken,

„ dus op de mensenrechten, de rechtsstaat en de democratie.” Ook in de discussies in Straatsburg over de uitkomsten van de Top in Warschau (concentratie op kerntaken) speelt dit advies (en het bovengenoemde AIV-advies nr. 33) tot op de dag van vandaag een belangrijke rol.

Het advies is in vier talen verspreid, waarvan 1250 in het Nederlands, 1200 in het Engels, 350 in het Frans en 200 in het Duits. Ook alle 630 leden van de PA hebben het advies, op eigen verzoek, separaat ontvangen.

ADVIES NR. 41 *‘De hervormingen van de Verenigde Naties: het rapport Annan nader beschouwd’* (Mei 2005)

In april 2005 heeft de regering de AIV verzocht om op korte termijn te adviseren over het rapport van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties (SGVN) getiteld *In Larger Freedom: Towards Development, Security and Human Rights for All* (Annan-rapport). Dit rapport doet voorstellen voor de hervorming van de VN en reageert op eerdere rapporten over dit onderwerp: *High Level Panel on threats, challenges and change* (HLP-rapport) en *Investing in Development: A Practical Plan to Achieve the Millennium Development Goals* (Sachs-rapport). Deze rapporten zouden onderwerp van bespreking zijn tijdens bij de voorbereiding van de Top van wereldleiders in september 2005 te New York. In de adviesaanvraag werd de AIV verzocht in algemene zin zijn visie te geven op het rapport en op een drietal aspecten.

- Versterking van de rol van de VN en meer specifiek de SGVN als forum c.q. aandachtvrager ter bespreking en behandeling van wereldwijde problemen.
- Verbetering van de effectiviteit van de VN-ontwikkelingsinstellingen.
- De rol van het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector om hedendaagse bedreigingen het hoofd te bieden. De SGVN benadrukt het belang van deze actoren maar werkt dit nauwelijks uit in zijn rapport.

Het advies is voorbereid in een daartoe ingestelde gecombineerde commissie, die onder leiding stond van prof. mr. N.J. Schrijver (CMR) en die bestond uit leden uit alle geledingen van de AIV. Overige leden waren: Prof. dr. P.R. Baehr (CMR), prof. mr. C. Flinterman (CMR), prof. dr.mr. B. de Gaay Fortman (COS), mw. mr. B.T. van Ginkel (CVV), mr. A.P.R.

during the plenary debate in the Senate on 10 May 2005. Mr Van Middelkoop (Christian Union) challenged the AIV’s main recommendation: ‘The AIV has pointed out that the members of the Assembly should take a restrained approach and that they should exercise care with regard to conventions, recommendations and resolutions that are in any way beyond the organisation’s remit. The intention is splendid, but it remains to be seen whether the members will reject an equally splendid resolution on these grounds.’ The Minister of Foreign Affairs stated as follows during the debate: ‘We have taken account of the AIV’s recommendations. The main objective of the Netherlands is to make the Council of Europe an organisation that concentrates on its core tasks, namely human rights, the rule of law and democracy.’ To this day, moreover, the advisory report (and the aforementioned advisory report no. 33) continue to play a key part in discussions in Strasbourg concerning the outcome of the Warsaw Summit (focus on core tasks).

The report was distributed in four languages: Dutch (1,250 copies), English (1,200 copies), French (350 copies) and German (200 copies). In addition and at their request, all 630 members of the PA received an individual copy of the report.

ADVISORY REPORT NO. 41: *‘Reforming the United Nations: a closer look at the Annan Report’* (May 2005)

In April 2005, the government asked the AIV to produce, as quickly as possible, an advisory report on the report of the United Nations Secretary-General (UNSG) entitled ‘In Larger Freedom: Towards Development, Security and Human Rights for All’ (‘the Annan Report’). This report contains proposals for the reform of the United Nations and responds to earlier reports on the same topic, including the Report of the High-Level Panel on Threats, Challenges and Change (‘the HLP Report’) and ‘Investing in Development: A Practical Plan to Achieve the Millennium Development Goals’ (‘the Sachs Report’). These reports were to be discussed during the preparations for the summit of world leaders in New York in September 2005. In the request for advice, the AIV was asked to give its general views on the Annan Report, and

also to focus on the following three issues:

- strengthening the role of the United Nations as the forum for discussing and dealing with global problems and, more specifically, strengthening the position of the UNSG as the person who calls attention to such problems.
- improving the effectiveness of UN development agencies.
- the role of civil society and the private sector in countering current threats. The UNSG emphasises the importance of these actors, but makes little reference to this issue in his report.

The advisory report was prepared by a specially appointed joint committee chaired by Professor N.J. Schrijver of the Human Rights Committee (CMR) and comprising members from every section of the AIV. The other members were Professor P.R. Baehr (CMR), Professor C. Flinterman (CMR), Professor B. de Gaay Fortman of the Development Cooperation Committee (COS), Ms B. T. van Ginkel of the Peace and Security Committee (CVV), A.P.R. Jacobovits de Szeged (CVV), Dr B. Knapen of the European Integration Committee (CEI), Lt. Gen. (retd.) H.W.M. Satter (CVV), Ms H.M. Verrijn Stuart (CMR) and E.P. Wellenstein (CVV). The committee was able to avail itself of the knowledge and experience of several civil service liaison officers, in particular Ms K.S. Adhin of the Constitutional and Institutional Affairs Division of the Ministry of Foreign Affairs' United Nations and International Financial Institutions Department (DVF/CI). The secretariat was headed by T.D.J. Oostenbrink (CMR executive secretary), assisted by Ms M.E. van Weelden and Ms A.S. Narain (trainees). The AIV discussed this report on 20 May 2005 and instructed the specially appointed committee to finalise it. The report was adopted on 27 May 2005.

In the introduction, the AIV states that since the end of the Cold War, and as a result of the attacks of 11 September 2001, there has been a renewed interest in reform proposals within the United Nations. To respond to this in a concrete manner, the UNSG presented a package of coherent measures to reinforce the organisation's three main goals: development, peace and security, and human rights. Because

Jacobovits de Szeged (CVV), dr. B. Knapen (CEI), lt-gen. b.d. H.W.M. Satter (CVV), mw. mr. H.M. Verrijn Stuart (AIV; CMR) en drs. E.P. Wellenstein (CVV). De commissie heeft gebruik kunnen maken van de kennis en ervaring van ambtelijk-contactpersonen, in het bijzonder van mw. mr. K.S. Adhin (DVF/CI). Het secretariaat is gevoerd door drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris CMR) en de stagiaires mw. M.E. van Weelden en mw. A.S. Narain. Het advies is op 20 mei 2005 door de AIV besproken. De daartoe ingestelde commissie kreeg mandaat het advies af te handelen. Het advies is op 27 mei 2005 definitief vastgesteld.

In de inleiding stelt de AIV dat sinds het einde van de Koude Oorlog en door de aanslagen van 11 september 2001 binnen de VN een hernieuwde aandacht voor hervormingsvoorstellen is ontstaan. Om hier een concreet vervolg aan te geven, heeft de SGVN een pakket van samenhangende maatregelen gepresenteerd om de drie hoofddoelen van de organisatie te versterken: ontwikkeling, vrede en veiligheid en de rechten van de mens. Het onderhavige advies gaat slechts in algemene zin in op dit pakket, door het strakke tijdschema en overlappende adviesaanvragen. Zie ook het briefadvies *Reactie op het Sachs-rapport. Hoe halen wij de Millennium Doelen?* dat de AIV in april 2005 uitbracht op eigen initiatief.

In zeer algemene zin concludeert de AIV dat het van belang is te streven naar een hervormde, meer effectieve VN ('effectief multilateralisme'). Daartoe acht de AIV het wenselijk dat de voorstellen van de SGVN zoveel mogelijk worden gesteund. Op onderdelen plaatst de AIV echter kanttekeningen en stelt hij alternatieve opties voor. De AIV onderstreept in zijn advies de wenselijkheid het thans ontstane momentum voor hervormingen optimaal te benutten.

Het tweede hoofdstuk gaat in op een aantal belangrijke aspecten die samenhangen met het door de SGVN gehanteerde brede veiligheidsbegrip. Naast traditionele dreigingen van oorlog schaarde de SGVN hier tevens componenten als proliferatie van massavernietigingswapens, internationaal terrorisme, ernstige milieuverontreiniging, infectieziektes als HIV/AIDS, armoede, schendingen van mensenrechten en de ontheemden- en vluchtelingenproblematiek onder. De AIV

onderschrijft deze standpuntbepaling van de SGVN, maar waarschuwt wel dat een dergelijke brede aanpak zware eisen stelt aan de taakopvatting en handelingssnelheid van de organen van de VN.

De AIV constateert ook dat vroegtijdig actie nemen op het gebied van armoede en conflictpreventie geboden is in de strijd tegen conflicten en terroristische catastrofes. Armoedebestrijding is de primaire basis voor een goed werkend collectief veiligheidssysteem. De AIV is dan ook van oordeel dat de voorstellen van de SGVN om op het terrein van preventie, wederopbouw en ontwikkeling nieuwe instrumenten te ontwikkelen, ook op andere terreinen kunnen worden aangevuld.

De SGVN kiest voor het concept van collectieve verantwoordelijkheid voor de bescherming van mensen ('responsibility to protect'). Ook de AIV onderschrijft dit concept als nieuwe hoeksteen van collectieve veiligheid. Indien een staat niet in staat of bereid is zijn onderdanen te beschermen, komt de verantwoordelijkheid om te beschermen en zondig in te grijpen bij de statengemeenschap als geheel te berusten. Dit heeft gevolgen voor de operationele capaciteiten die de VN nodig hebben om op te treden.

De aanbeveling te komen tot een samenhangende en alomvattende strategie van het voorkomen en bestrijden van terrorisme, met inachtneming van de rechten van de mens, wordt door de AIV ondersteund. Ook op organisatorisch terrein kan binnen de VN nog het nodige worden verbeterd en de AIV dringt er bij de Nederlandse regering op aan juist bij de onderhandelingen op deze terreinen een voortrekkersrol te vervullen.

Het belang van de veelomvattende problemen inzake massavernietigingswapens wordt onderschreven. De AIV behandelt dit aspect in een separaat advies.

De aandacht voor vredesoperaties en naoorlogse vredesopbouw wordt door de AIV onderstreept. In dit verband wijst de AIV op een aantal recente adviezen, waarin expliciet op deze materie is ingegaan. Het door de SGVN ingenomen standpunt over de troepenleveranties en de samenwerking met (inter)regionale organisaties wordt door de AIV ondersteund,

of the tight schedule and overlapping requests for advice, the advisory report provides only a general examination of this package of measures. The reader is also referred to advisory letter no. 9: 'Response to the Sachs report: How do we attain the Millennium Development Goals?', which the AIV published on its own initiative in April 2005.

In a very general sense, the AIV concludes that it is important to work towards a reformed, more effective UN ('effective multilateralism'). It therefore recommends that the UNSG's proposals should be given as much support as possible. In certain places, however, the AIV makes critical observations and points out other options. In its advisory report, the AIV underlines the advisability of making optimal use of the current momentum in favour of reform.

The second chapter discusses a number of major issues associated with the broad definition of security adopted by the UNSG. In addition to traditional threats of war, the UNSG also includes other elements, such as the proliferation of weapons of mass destruction, international terrorism, serious environmental pollution, infectious diseases such as HIV/AIDS, poverty, human rights violations and the issue of displaced persons and refugees. The AIV endorses this view but warns that such a broad approach places heavy demands on UN bodies in terms of their task perception and speed of action.

The AIV also notes that it is essential to take early action on poverty and conflict prevention in order to prevent conflicts and terrorist disasters. Poverty reduction is the principal basis for a smoothly operating collective security system. The AIV therefore believes that the UNSG's proposal to develop new instruments in the fields of prevention, reconstruction and development could also be extended to other fields.

The UNSG has opted for the concept of a collective 'responsibility to protect'. The AIV, too, endorses this concept as a new cornerstone for collective security. If a state is unable or unwilling to protect its people, the community of nations as a whole has a responsibility to protect them and to intervene if necessary. This has implications for the operational capabilities

that the United Nations needs in order to act.

The AIV supports the recommendation to adopt a coherent, comprehensive strategy for preventing and combating terrorism, with due regard for human rights. Organisationally too, there is still much that can be improved within the United Nations, and the AIV therefore urges the Dutch government to play a leading role in talks on these matters.

The AIV acknowledges the seriousness of the wide-ranging problems raised by weapons of mass destruction, and will discuss this issue in a separate advisory report.

The AIV supports the focus on peace operations and post-conflict peacebuilding, and refers to a number of recent advisory reports specifically dealing with these topics. It endorses the UNSG's position on troop contributions and cooperation with regional and interregional organisations, but believes this should be put into perspective. The AIV believes it would be wise for each organisation to focus initially on its strengths. Accordingly, the AIV does not consider it self-evident that the United Nations should have its own military capabilities for such purposes.

The AIV strongly endorses the emphasis on the peaceful settlement of disputes. All available resources in the fields of preventive diplomacy, reconciliation and mediation should be used for this purpose. Logically, this will require additional funding.

The establishment and operation of the International Criminal Court (ICC) is an unprecedented development, and the AIV considers it vital to ensure that the Court is diverted as little as possible from its course by international politics and/or internal politics in conflict areas. The ICC should confine itself to criminal investigation, prosecution and adjudication.

In the third chapter on collective security and the use of force, the AIV agrees with the UNSG's interpretation that pre-emptive action against imminent attack is covered by the right of self-defence (Article 51 of the UN Charter). The

maar moet wel enigermate worden gerelativeerd. In de visie van de AIV ware het verstandig als elke organisatie zich eerst zou richten op datgene waar hij goed in is. Dat de VN zelf zouden moeten beschikken over eigen militaire capaciteiten met dergelijke kwaliteiten is daarom voor de AIV niet evident.

De AIV benadrukt het belang van vreedzame geschillenbeslechting. Alle beschikbare middelen op het terrein van preventieve diplomatie, verzoening en bemiddeling moeten daartoe worden benut. Dat hiervoor extra fondsen nodig zijn, is logisch.

De oprichting en inwerkingtreding van het Internationaal Strafhof (ICC) vormt een ongekennde ontwikkeling en de AIV acht het van het grootste belang dat het zo min mogelijk wordt meegezogen door de internationale politiek en/of de interne politiek in een conflictgebied. Het Strafhof zou zich moeten beperken tot strafrechtelijk onderzoek, vervolging en berechting.

In het derde hoofdstuk, betreffende collectieve veiligheid en het gebruik van geweld, ondersteunt de AIV de interpretatie van de SGVN dat preëemptief optreden tegen op handen zijnde aanvallen gedekt wordt door het recht op zelfverdediging (artikel 51 van het VN-Handvest). Dit standpunt is door AIV/CAVV ook uitvoerig beargumenteerd in AIV-advies nr. 36. De primaire verantwoordelijkheid voor de handhaving van de internationale vrede en veiligheid ligt bij de VR, zo stelt de AIV. De AIV onderschrijft de aanbeveling te komen tot criteria voor mogelijk geweldsgebruik onder auspiciën van de Veiligheidsraad (VR). Bij de problematiek van 'humanitaire interventie' blijft de centrale vraag wat er moet gebeuren als de VR vanwege interne verdeeldheid niet optreedt. De AIV onderschrijft volledig de stellingname dat in eerste instantie het functioneren van de VR moet verbeteren. De AIV meent dat onder de in eerdergenoemde adviezen beschreven voorwaarden een eventuele humanitaire interventie niet mag worden uitgesloten, ondanks een mogelijke verdeelde en verlamde VR.

Ook wordt een aantal mogelijke institutionele hervormingen besproken. In dit kader adviseert de AIV de regering

initiatieven te ondersteunen die een meer representatieve en geografisch gespreide VR ten doel hebben. De AIV meent dat er ernst gemaakt moet worden met het toepassen van kwaliteitscriteria en het aanmoedigen van een EU-zetel in de VR. Aangezien dit laatste weinig haalbaar lijkt, zou aan een eventuele Duitse zetelbezetting een vertegenwoordiger van het Raadssecretariaat toegevoegd kunnen worden.

De SGVN stelt dat de nieuwe Commissie voor Vredesopbouw zich louter moet richten op de naoorlogse fase van wederopbouw en in beginsel geen rol bij conflictpreventie en vroegtijdige waarschuwing toekomt. De AIV heeft echter geconstateerd dat de internationale gemeenschap er vaak te laat bij betrokken is en is van mening dat deze Commissie een grote rol zou kunnen vervullen. Wel dient de Commissie niet slechts op basis van consensus een adviserende rol te hebben. Inbedding in de VR zou kunnen zorgen voor de noodzakelijke slagkracht.

De AIV juicht het voorstel een Raad voor de Rechten van de Mens onder auspiciën van de VR in te stellen, toe. De hiertoe noodzakelijke Handvestwijziging zal geruime tijd vergen. De AIV meent dat de Raad voorlopig zou kunnen gaan fungeren als orgaan van de AVVN. Met betrekking tot het lidmaatschap streeft de SGVN naar een 'society of the committed', maar de AIV vraagt zich af of zodoende ernstige schenders van de rechten van de mens buiten dergelijke instellingen gehouden kunnen worden. Tevens heeft de AIV twijfels over een eventuele verwezenlijking van 'peer review' en het gebrek aan aandacht van de SGVN voor de huidige speciale procedures en verdragsmechanismen en betrokkenheid van NGO's. De AIV acht betrokkenheid van de HCRM bij de discussies en onderhandelingen in de Veiligheidsraad zeer toe te juichen. Dat het programma van de HCRM daartoe zou moeten kunnen beschikken over meer fondsen en personeel (ook te velde) spreekt voor de AIV voor zich. Alles afwegend is de AIV van oordeel dat een opgewaardeerde en meer besluitkrachtige Raad voor de Rechten van de Mens in de toekomst wellicht beter in staat is om de rechten van de mens ingebed te krijgen in alle onderdelen van de activiteiten van de VN.

De SGVN is op grond van het Handvest van de VN de bewaker en aanjager van de organisatie en in feite ook de hoeder van

AIV/CAVV presented detailed arguments for this view in advisory report no. 36: 'Preventive action'. The AIV believes that primary responsibility for maintaining international peace and security lies with the Security Council. It agrees with the recommendation to draw up criteria for when the use of force under the auspices of the Security Council would be possible. As regards humanitarian intervention, the key question is still what should happen if the Security Council fails to act because of disagreement among its members. The AIV fully endorses the view that, to start with, the functioning of the Security Council needs to be improved. The AIV believes that humanitarian intervention under the conditions described in the aforementioned advisory reports should not be ruled out, despite the fact that the Security Council may sometimes be divided and paralysed.

The advisory report also examines a number of possible institutional reforms. In this context, the AIV advises the government to support initiatives aimed at making the Security Council more representative and more geographically balanced. The AIV believes that a serious effort should be made to apply quality criteria and work towards a Security Council seat for the European Union. Since this seems unlikely to happen, it might be possible to attach a representative of the EU Council Secretariat to Germany's Security Council seat, should it obtain one.

The UNSG argues that the new Peacebuilding Commission should focus entirely on the post-conflict reconstruction phase and should not normally be involved in conflict prevention and early warning. However, the AIV noted that the international community often becomes involved too late and believes that the Commission could play a key role in this regard. At any rate, the Commission should not be limited to a purely advisory role on the basis of consensus. Making it a subsidiary body of the Security Council may provide it with the necessary powers.

The AIV welcomes the proposal to set up a new Human Rights Council under the auspices of the Security Council. The required amendment of the Charter is likely to take some

time. The AIV believes that the Council could operate as a subsidiary body of the UN General Assembly until such time as the amendment is made. As regards membership, the UNSG is aiming for a 'society of the committed', although the AIV doubts whether serious violators of human rights could thereby be excluded from such institutions. In addition, the AIV has doubts about the possible introduction of peer review and the fact that the UNSG scarcely mentions the existing special procedures and treaty mechanisms or the involvement of NGOs. The AIV very much welcomes the involvement of the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) in Security Council discussions and negotiations and considers it obvious that the OHCHR's programme should have more funding and staff (including field staff) for this purpose. All things considered, the AIV believes that an upgraded Human Rights Council that is more capable of effective decision-making may be more successful in mainstreaming human rights into all areas of UN activity in the future.

Under the terms of the UN Charter, the UNSG is the organisation's guardian and motivator. In addition, he is effectively the protector of the common interest. His proposals for a more effective organisation should help to solve existing problems. The AIV advises the government to support these proposals.

The AIV has already referred to the substantial contribution made by NGOs (civil society) and the private sector, for example to the development of the normative framework. The role of NGOs in the further development of the United Nations should therefore not be underestimated. The AIV notes that the role of civil society should be addressed in a separate advisory report.

Finally, the AIV notes that the recommendations for improving the effectiveness of the United Nations' development institutions focus on strengthening local UN missions. The AIV supports this. It also believes that the proposals on humanitarian aid deserve support. As regards system-wide coherence in the field of the environment, the

het algemene belang. Zijn voorstellen om tot een slagvaardiger organisatie te komen moeten een deel van de oplossing voor deze problemen verzorgen. De AIV beveelt de regering aan dergelijke voorstellen te steunen.

De AIV heeft zich al meermalen uitgesproken over de wezenlijke bijdragen die NGO's ('civil society') en de particuliere sector hebben geleverd, ook aan de ontwikkeling van het normatieve bouwwerk. De rol van NGO's voor de verdere ontwikkeling van de VN kan dan ook niet worden onderschat. De AIV geeft hierbij aan dat de rol van 'civil society' verdere advisering vereist.

De AIV constateert tot slot dat de aanbevelingen over de verbetering van de effectiviteit van de VN-ontwikkelingsinstellingen zich concentreren op de versterking van de plaatselijke VN-vertegenwoordiging. Dit wordt gesteund. De voorstellen op het terrein van humanitaire hulp verdienen in de visie van de AIV steun. Op het terrein van systeembrede coherentie op het gebied van milieu stelt de SGVN voor een beter geïntegreerde structuur te creëren. De regering acht deze voorstellen van belang, maar te beperkt. De AIV onderschrijft deze stellingname.

In haar reactie geeft de regering aan in hoofdlijnen de conclusies en aanbevelingen van de AIV te volgen. Op enkele punten is de regering een iets andere mening toegedaan. Zo ziet de regering eerder een adviserende en coördinerende dan een besluitvormende rol voor de Commissie voor Vredesopbouw weggelegd. Veel VN-organisaties en instellingen als de Wereldbank hebben namelijk eigen specifieke mandaten op het terrein van vredesopbouw en wederopbouw.

De regering erkent dat het werkbaar zou kunnen zijn om de Mensenrechtenraad 'getrap' in te voeren, maar benadrukt dat het principebesluit tot oprichting van de nieuwe raad als hoofddorgaan van de VN tijdens de Top moet worden genomen. Oprichting als subsidiair orgaan van de AVVN heeft weinig meerwaarde ten opzichte van de huidige situatie.

Tenslotte verwelkomt de regering het aanbod van de AIV een advies uit te brengen over de rol van maatschappelijke actoren, waarbij de regering ervan uitgaat dat geen separate adviesaanvraag nodig is.

In het Eerste Kamerdebat van 14 juni 2005 is het advies uitgebreid aan de orde gekomen. Zo noemt de heer Van Middelkoop (ChristenUnie) het een 'wijs woord' van de AIV dat een permanent lid van de VR zijn verplichtingen inzake bijvoorbeeld troepenlevering dient na te komen. Hij vraagt zich dan ook af op basis van welke argumenten de Nederlandse regering de eventuele Duitse zetel in de VR lijkt te steunen; dit omdat een sterke, meer representatieve en legitieme Veiligheidsraad wenselijk is. "Nationale belangenoptiek mag wel een rol spelen, als het gaat om de samenstelling van de nieuw in te stellen Commissie voor Vredesopbouw. De SGVN heeft al gezegd dat een deel van de leden afkomstig moet zijn van troepenleverende landen en donoren. Dat zou ook Nederland kanshebber maken...." Minister Bot reageerde onder meer door te stellen dat het oprichten van een Raad voor Vredesopbouw een goede stap voorwaarts is naar een meer effectief systeem om falende staten aan te pakken. Om deze reden zet de regering zich actief in om zowel een versterking van de VR als het concept 'responsibility to protect' aanvaard te krijgen bij de VN-top in september.

Het advies is ook onderwerp van discussie geweest op een aantal specifieke conferenties over deze problematiek. In Nederland betrof dat een aantal forumdiscussies, die onder meer door de NVVN en de NCDO zijn georganiseerd en ook in Parijs en Cambridge is het advies onderwerp van discussie geweest en in een aanzienlijk aantal verspreid. Het heeft onder meer aandacht gekregen op internet van het campagnebureau BKB (<http://www.bkb.nl>), het Juridisch Dagblad (<http://juridischdagblad.nl>) en Rechtennieuws (<http://www.rechtennieuws.nl>) en is integraal gepubliceerd in de Netherlands International Law Review (LII: 317-344, 2005). Het advies is in drie talen uitgebracht. Daarvan zijn ca. 1350 exemplaren in het Nederlands, 1150 in het Engels en 275 in het Frans verspreid.

ADVIES NR. 42 *'De invloed van cultuur en religie op ontwikkeling: stimulans of stagnatie?'* (Juni 2005)

Op 30 januari 2004 ontving de AIV een adviesaanvraag van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking over de invloed die culturele en religieuze factoren op ontwikkelingsprocessen kunnen uitoefenen. De aanvraag kwam voort uit een toezegging van de minister tijdens het debat in de Tweede

UNSG proposes creating a better-integrated structure. The government considers these proposals important but too limited, a view shared by the AIV.

In its response to the advisory report, the government notes that it agrees with the AIV's main conclusions and recommendations. On certain issues, it has a slightly different view. Thus, for example, it would prefer that the Peacebuilding Commission be assigned an advisory and coordinating role rather than a decision-making one, since many UN agencies and institutions like the World Bank have their own specific peacebuilding and reconstruction mandates.

The AIV acknowledges that it might be feasible to phase in the Human Rights Council, but emphasises that the decision in principle to establish the new council as a UN principal organ must be taken at the UN summit. Establishing it as a subsidiary organ of the General Assembly yields little added value in respect of the current situation.

Finally, the government welcomes the AIV's offer to publish an advisory report on the role of civil society actors and assumes that a separate request for advice is not necessary.

The advisory report was discussed in detail in the Senate on 14 June 2005. Mr Van Middelkoop (Christian Union) described the AIV's observation that a permanent member of the Security Council should honour its commitments, for example regarding troop contributions, as 'wise words'. Accordingly, he wondered on what grounds the Dutch government appeared to support a German seat on the Security Council, given the desire for a strong, more representative and legitimate Security Council. 'It is acceptable for national interests to play a role in relation to the composition of the proposed Peacebuilding Commission. The UNSG has already said that some of the members should come from troop-contributing countries and donors. This means that the Netherlands is also a possible candidate...'. In response, the Minister of Foreign Affairs, Bernard Bot, stated that the establishment of a

Peacebuilding Commission was a important step forward towards a more effective system for dealing with failing states. For this reason, the government would work hard to ensure that a move to strengthen the Security Council and the 'responsibility to protect' principle were both approved at the UN summit in September.

The report was also discussed at a number of conferences dedicated to the issue of UN reform. In the Netherlands, this took the form of a number of forum discussions organised by organisations including the Netherlands United Nations Association (NVVN) and the National Committee for International Cooperation and Sustainable Development (NCDO). The report was also discussed and widely distributed in Paris and Cambridge. It was discussed on the internet by the BKB campaign agency (<<http://www.bkb.nl>>), and in the legal periodicals *Juridisch Dagblad* (<<http://www.juridischdagblad.nl>>) and '*Rechtennieuws*' (<<http://www.rechtennieuws.nl>>) and appeared in full in the *Netherlands International Law Review* (LI: 317-244, 2005). The report was published in three languages. Approximately 1,350 copies were distributed in Dutch, 1,150 in English and 275 in French .

ADVISORY REPORT NO. 42: '*The influence of culture and religion on development: stimulus or stagnation?*' (June 2005)

On 30 January 2004, the Minister for Development Cooperation asked the AIV to produce an advisory report on the influence of cultural and religious factors on development processes. This request arose from a promise the Minister had made in a parliamentary debate on 17 November 2003 on the policy memorandum *Mutual interests, mutual responsibilities* during which a discussion had arisen about whether culture and religion were a help or a hindrance to development.

The AIV was asked to respond to the following questions:

- What is the influence, in the Council's view, of cultural and religious value systems on development processes in the context of continuing globalisation of political, economic and cultural factors?

Kamer op 17 november 2003 over de beleidsnotitie 'Aan Elkaar Verplicht', waar discussie was ontstaan over de vraag of cultuur en religie een obstakel of juist een basis voor ontwikkeling vormden.

Drie vragen zijn in dit verband aan de AIV voorgelegd:

- Hoe beoordeelt de Raad de invloed van culturele en religieuze waarden op ontwikkelingsprocessen tegen de achtergrond van een voortdurende mondialisering van politieke, economische en culturele omgevingsfactoren?
- Kunnen hierbij duidelijk herkenbare positieve en negatieve factoren worden onderscheiden die van betekenis kunnen zijn voor het formuleren van strategieën voor duurzame en zo stabiel mogelijke sociaal-economische ontwikkeling?
- Hoe kan de invloed van dergelijke factoren worden geoperationaliseerd bij het formuleren van een ontwikkelings-samenwerkingsbeleid dat gegrondvest is op respectering van mensenrechten en de beginselen van de internationale rechtsorde?

Het advies dat in juni 2005 door de AIV is vastgesteld, werd voorbereid door een gecombineerde commissie onder leiding van prof. dr. A. de Ruijter (COS; voorzitter). Voorts namen deel prof. dr. mr. B. de Gaay Fortman (COS), drs. H. Kruijssen (COS; vice-voorzitter), mr. G.H.O. van Maanen (COS), mw. prof. dr. A. Niehof (COS), mw. dr. B.M. Oomen (CMR), mw. drs. E.M. Schoo (COS), mr. J.G. van der Tas (CMR) en prof. dr. I. Wolffers (COS). De commissie werd van ambtelijke zijde begeleid door dr. H.J. Voskamp, terwijl het secretariaat werd gevoerd door mw. drs. J.A. Nederlof met assistentie van de stagiair(e)s R.B. Palstra, mw. M.E. van Weelden en mw. E.C. Hulskamp.

De AIV merkt vooraleerst op dat de schijnbare eenvoud van de adviesaanvraag misleidend is: het gaat om een uiterst complexe en weerbarstige materie. In de eerste plaats zijn cultuur, religie en ontwikkeling geen vastomlijnde begrippen. Deze hebben hun eigen historische achtergrond en krijgen betekenis in specifieke omstandigheden. De cultureel en religieus gekleurde definities van de werkelijkheid krijgen altijd vorm binnen een context waarin macht en machtsongelijkheid een rol spelen. De definities van de werkelijkheid zijn tevens beladen met emoties en roepen daarom conflicten en controverses op. Om toch tot meer algemene uitspraken

en aanbevelingen te kunnen komen, heeft de AIV gekozen voor een behandeling aan de hand van illustratieve cases, die de complexe werkelijkheid inzichtelijk zouden moeten maken. Bij de zoektocht naar ijkpunten in de discussies over waardeoriëntatie is gekozen voor de mensenrechten en de Millennium Development Goals (MDG's).

De AIV concludeert dat het van groot belang is dat ontwikkelingsinterventies en -beleid aansluiten bij de complexe en flexibele zingevingschema's van de mensen in ontwikkelingslanden. Alleen door cultuur en religie van alle participanten mee te wegen kan motivatie en energie gemobiliseerd worden om duurzame ontwikkelingseffecten teweeg te brengen. Het effect van cultuur en religie op ontwikkeling is bij uitstek afhankelijk van de omstandigheden. Wel zijn er enkele punten waar bij interventies altijd aandacht aan besteed moet worden om de kans op succes te verhogen.

De AIV beveelt daarom aan op elk niveau van samenwerking allereerst stil te staan bij mogelijke verschillen in opvattingen, zienswijzen en belangen van alle participanten en vervolgens bij de gemeenschappelijke waarden. De AIV adviseert voorafgaand aan de keuze voor concrete activiteiten een analyse uit te voeren van de relevante culturele oriëntaties. Omdat 'inheemse' kennis een belangrijke bron van informatie is voor de lokale situatie, moet deze bij de analyse worden betrokken. Een dergelijk onderzoek moet mede met behulp van lokale deskundigen tot stand komen en besproken worden met vertegenwoordigers van allerlei culturele en sociale groeperingen uit het partnerland.

De AIV adviseert bij een analyse van de culturele context te betrekken:

- De mate waarin de culturele of religieuze leiders openstaan voor dialoog;
- de invloed en het gezag van het leiderschap;
- de mate waarin het systeem of de organisatie de sociale cohesie bevordert;
- de ruimte en de mogelijkheden die vrouwen krijgen.

De AIV beveelt echter ook aan de grenzen van de dialoog niet uit het oog te verliezen. Dat kan gebeuren wanneer essentiële uitgangspunten van donoren en partners niet met

- Is it possible to identify positive and negative factors that can be taken into account when formulating strategies for sustainable and stable socioeconomic development?
- How can the influence of these factors be incorporated into the formulation of development cooperation policies that are based on respect for human rights and the international legal order?

The report, adopted by the AIV in June 2005, was prepared by a joint committee chaired by Professor A. de Ruijter of the Development Cooperation Committee (COS). The other members were Professor B. de Gaay Fortman, H. Kruijssen (vice-chair), G.H.O. van Maanen, Professor A. Niehof, Ms E.M. Schoo and Professor I. Wolffers (all COS) and Dr B.M. Oomen and J.G. van der Tas of the Human Rights Committee (CMR). The committee was assisted by civil service liaison officer Dr H.J. Voskamp. The secretariat was headed by Ms J.A. Nederlof (COS executive secretary), assisted by R.B. Palstra, Ms M.E. van Weelden and Ms E.C. Hulskamp (trainees).

At the outset, the AIV notes that the ostensible simplicity of the request for advice is misleading: the issues concerned are extremely complex and difficult to analyse. In the first place, culture, religion and development are not clear-cut concepts. They are always rooted in history, and their meaning is contingent on specific circumstances. Definitions of reality, coloured by culture and religion, always take shape in a context determined partly by power and power differentials. These definitions are also emotionally charged, thus giving rise to conflict and controversy. In order to arrive at some general observations and recommendations, the AIV adopted an approach that relies on case studies, the aim being to make a complex reality more comprehensible. Human rights and the Millennium Development Goals (MDGs) were chosen as reference points in the discussions on value orientation.

The AIV concludes that it is important for development interventions and policy to be compatible with the complex and flexible belief systems of people in developing countries. It is only by taking account of the cultures and religions of all

participants that the motivation and energy necessary for sustainable development can be mobilised. The effect of culture and religion on development is crucially bound to circumstances. Despite this, certain general points should still be kept in mind to improve the chances of success.

The AIV therefore recommends that, at every level of cooperation, policymakers take time to reflect on possible differences in opinions, perspectives and interests for all participants, and then do the same with shared values. The AIV suggests performing an analysis of the relevant cultural orientations before selecting concrete activities. Since 'indigenous' knowledge is an important source of information about local conditions, it should also be included in the analysis. A study like the one envisioned here can only come about with the help of local experts and will have to be discussed with representatives of a wide variety of cultural and social groups from the partner country.

In the AIV's view, an analysis of the cultural context should include:

- the extent to which cultural or religious leaders are open to dialogue;
- the influence and authority of the leadership;
- the extent to which a particular system or organisation promotes social cohesion;
- the scope for and opportunities available to women.

However, the AIV also cautions against losing sight of the limits to dialogue. This occurs when the basic premises of donors and partners are plainly irreconcilable, when the basic principles laid down in international human rights conventions are ignored, or when the partner shows no intention of complying with other Western values and/or prerequisites for a fruitful partnership. In that case the AIV would suggest adopting a more active position and seeking out actors who do aspire to the desired outcome.

Incidentally, it is not only in the developing countries themselves that the AIV sees fresh opportunities for improving the analysis of the cultural and religious context

elkaar in overstemming te brengen zijn; als uitgangspunten die in internationale mensenrechtenverdragen zijn vastgelegd, worden veronachtzaamd, of wanneer geen enkele intentie bij de partner aanwezig lijkt om aan andere westerse (voor)waarden voor vruchtbare samenwerking te voldoen. In dat geval adviseert de AIV een actieve opstelling in die zin dat gezocht moet worden naar actoren die de gewenste uitkomst wel nastreven.

Overigens ziet de AIV niet alleen mogelijkheden in ontwikkelingslanden om de analyse van de culturele en religieuze situatie en de beleidsdialoog ter plaatse beter te laten verlopen. Ook op het ministerie van Buitenlandse Zaken en de posten kunnen veranderingen zorgen voor een beter begrip van het belang van cultuur en religie en een grotere kennis van het onderwerp.

Zo adviseert de AIV de ambassades om in de Meerjarige Strategische Plannen de omgang met religie niet alleen op te nemen in de analyse, maar ook in de strategie. Tevens adviseert de AIV diegenen op het departement en de posten die belast zijn met het formuleren en implementeren van het ontwikkelingsbeleid kennis te laten verwerven over de principes en werkwijzen van interculturele communicatie. In de opleiding van beleidsambtenaren moet naast de korte module interculturele vaardigheden, een uitgebreidere cursus over religie en cultuur worden opgenomen. In deze module moet de competentie 'interculturele sensitiviteit' en de vaardigheid 'conflicthantering' worden verdiept. Daar waar dit haalbaar en functioneel is, moet de ambtenaar kennis verwerven van de taal van het land.

De minister heeft de analyse en enkele aanbevelingen uit dit advies al gememoreerd in een rede op een symposium over religie en ontwikkeling op 7 september 2005. In de officiële reactie van 31 oktober 2005 geeft de minister aan erkentelijk te zijn voor het advies en zij geeft aan te waarderen dat de AIV heeft getracht aanknopingspunten te geven voor beleidsmatige vertaling van de relatie tussen cultuur, religie en ontwikkeling. Met name de praktische voorbeelden maken de relevantie van cultuur en religie voor ontwikkeling duidelijk.

Vervolgens memoreert de minister de oprichting van het Kennisforum inzake religie en ontwikkelingsbeleid. Dit Kennisforum is een gemeenschappelijk initiatief van een aantal particuliere organisaties en beoogt een platform te zijn voor onderzoek naar de wijze waarop binnen het ontwikkelingsbeleid aandacht gegeven kan worden aan de relatie tussen religie en ontwikkeling. Bij de vertaling van de aanbevelingen van de AIV naar het ontwikkelingsbeleid wordt dan ook op een aantal onderdelen verwezen naar toekomstige activiteiten van het Kennisforum.

Het belang van aandacht voor de culturele en religieuze context voor duurzame ontwikkeling wordt onderschreven. Voor het bereiken van resultaten is een goede dialoog tussen ontwikkelingspartners over hun visies, waarden en normen een belangrijke eerste stap. De minister is het eens met de AIV dat bij de keuze van het ontwikkelingsinstrumentarium goed moet worden gelet op de lokale culturele en religieuze context. Zij neemt de aanbevelingen met betrekking analyse van de lokale culturele en religieuze context en mogelijke 'drivers of change' als uitgangspunt voor de meerjarige strategische plannen van ambassades.

In het kader van het Kennisforum religie en ontwikkelingsbeleid zal ook worden onderzocht hoe sociaalculturele factoren doorwerken in de indicatoren die van de mate van goed bestuur. De minister erkent dat er grenzen zijn aan de dialoog. Cultuur en religie kunnen ook remmende factoren vormen. Dit geldt zeker op het terrein van de rechten van de mens.

De aanbevelingen ten aanzien van kennisverwerving over de rol van cultuur en religie in relatie tot ontwikkeling worden onderschreven. Dit was ook een van de redenen voor de oprichting van het Kennisforum. De resultaten van het Kennisforum komen direct ter beschikking van alle beleidsambtenaren. Daarnaast komt interculturele communicatie reeds aan bod in bestaande OS-opleidingen en krijgt dit specifiek aandacht in een (nieuw) ondersteuningsprogramma voor de posten gericht op institutionele en capaciteitsontwikkeling.

De observatie van de AIV dat interculturele dialoog over de culturele en religieuze context, waarden en verwachtingen,

and the policy dialogue. Changes at the Ministry of Foreign Affairs and its missions could also generate a better understanding of the importance of culture and religion and a greater knowledge of the subject.

When preparing their multi-annual strategic plans, embassies would thus be well advised to include proposals for dealing with religious issues in their strategies as well as their analyses. The AIV would also advise those at the Ministry and the missions in charge of formulating and implementing development policy to study the principles and methods of intercultural communication. In addition to a brief module on intercultural skills, the training programme for policy officers should include a more extensive course on religion and culture. This module should enhance intercultural sensitivity and conflict management skills. Whenever possible and useful, officials should also learn the local language.

The Minister for Development Cooperation, Agnes van Ardenne, referred to the report's analysis and several of its recommendations in her address to a symposium on religion and development on 7 September 2005. In the official government response of 31 October 2005, the Minister states her gratitude for the report and notes that she appreciates the fact that the AIV has attempted to provide some starting points for translating the relationship between culture, religion and development into policy. Above all, the practical examples clarify the relevance of culture and religion for development.

The Minister subsequently mentions the establishment of the Knowledge Forum on religion and development policy. This forum is a joint initiative of a number of NGOs that aims to act as a platform to study how the relationship between religion and development can be taken into account within development policy. In suggesting ways in which the AIV's recommendations can be translated into development policy, the Minister therefore refers in some cases to future activities of the Knowledge Forum.

The Minister agrees that taking account of the cultural and

religious context is crucial to achieving sustainable development. An important first step in achieving sustainable development is for development partners to enter into an intensive dialogue on their views, values and standards. The Minister also agrees with the AIV that in selecting development instruments, proper consideration must be given to the cultural and religious context. She plans to adopt the recommendations concerning the analysis of the local cultural and religious context and possible drivers of change as the starting point for the multi-annual strategic plans of Dutch embassies.

The Knowledge Forum on religion and development policy will also examine how social and cultural factors affect the indicators used to measure the degree of good governance. The Minister recognises that there are limits to the dialogue. Culture and religion may also form obstacles. This definitely applies in the field of human rights.

The government endorses the recommendations concerning the acquisition of knowledge regarding the role of culture and religion in development. This was one of the reasons why the Knowledge Forum was set up. The forum's findings will also be made available to all policy officers. Intercultural communication is dealt with in existing development cooperation training programmes and will receive specific attention in a new support programme for missions aimed at institutional and capacity development.

The Minister regards the AIV's observation that an intercultural dialogue on the cultural and religious context, including values and expectations, can greatly increase the chances of a successful development intervention and considerably increase its enduring impact as a challenge to accord a more central role to this dialogue in Dutch development policy.

The advisory report was the topic of the above-mentioned symposium and also featured prominently in other forums. The Minister for Development Cooperation, Agnes van Ardenne, used and mentioned the report in her meeting of

de slaagkansen en in het bijzonder het duurzaam effect van een ontwikkelingsinterventie aanmerkelijk kan vergroten, ziet de minister als een uitdaging om deze dialoog een meer centrale plaats in het Nederlandse ontwikkelingsbeleid te geven.

Het advies is onderwerp geweest van het bovengenoemde symposium en heeft ook tijdens andere fora een duidelijke rol gespeeld. Het advies is door minister Van Ardenne gebruikt en genoemd in haar Algemeen Overleg met de vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer van 8 december 2005. Zij heeft daar nog eens de toezegging gedaan dat religie wordt meegenomen bij opleiding van ambtenaren van Buitenlandse Zaken. Van het advies zijn ca. 1400 exemplaren in het Nederlands en 1100 exemplaren in het Engels verspreid.

ADVIES NR. 43 *'Migratie en Ontwikkelingssamenwerking: de samenhang tussen twee beleidsterreinen'* (Juni 2005)

Op 3 november 2003 heeft de minister voor Ontwikkelingssamenwerking de AIV gevraagd advies uit te brengen over de problematiek inzake 'asiel en migratie in relatie tot ontwikkelingssamenwerking'. Op 17 november 2003 heeft de minister vervolgens aan de Tweede Kamer toegezegd dat er een regeringsnotitie zou komen over het onderwerp 'Ontwikkeling en migratie', mede in te dienen door de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie. Deze omstandigheid maakte het lastig voor de AIV een advies op te zetten dat niet te zeer zou lijden aan het euvel van doublures. Uiteindelijk is tegen het licht van de inmiddels uitgebrachte regeringsnotitie 'Ontwikkeling en migratie' (9 juli 2004, kamerstuk 29 693, nr. 1) bekeken over welke deelonderwerpen de AIV zich zou uitspreken. De AIV heeft zich gericht op beleidscoherentie, conflictbeleid, arbeidsmigratie en de rol van migranten in ontwikkeling, in het perspectief van de lange termijn.

De tekst van het advies is voorbereid door een gecombineerde commissie, de commissie Migratie en Ontwikkelingssamenwerking, die bestond uit een aantal leden van de permanente commissies van de AIV. De commissie stond onder leiding van prof. dr. A. de Ruijter (COS; voorzitter). De overige leden van de gemengde commissie waren:

prof. dr. P.R. Baehr (CMR), prof. dr.mr. B. de Gaay Fortman (COS), mw. dr. B.M. Oomen (CMR), mw. mr. E.M.A. Schmitz (lid AIV), dr. L. Schulpen (COS), ir. A. van der Velden (COS), gen. b.d. A.K. van der Vlis (CVV). De laatste trad op als vice-voorzitter. Corresponderend lid was prof. dr. I. Wolffers (COS). Ook drs. F.D. van Loon en prof. dr. S. baron van Wijnbergen (beiden COS) werden geraadpleegd.

Bijstand werd verleend door de ambtelijk-contactpersonen mw. ir. L.M. Anten, drs. M. Rentenaar, drs. J. Charas en mw. drs. L. van der Spek van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het secretariaat werd achtereenvolgens gevoerd door drs. W. Veenstra, mw. drs. A. Nederlof en mr. P.J.A.M. Peters. Zij werden ondersteund door de stagiair(e)s mw. M. Shaaban, mw. drs. D. de Jong, R. Palstra, mw. M. van Weelden, mw. E.C. Hulskamp en mw. S. Narain.

De Nederlandse regering streeft naar een coherent beleid. In weerwil van alle zorgvuldige formuleringen in de adviesaanvraag en de notitie kan de AIV zich niet aan de indruk onttrekken, dat het streven naar coherentie tussen ontwikkelingssamenwerkingsbeleid en migratiebeleid is geagendeerd vanuit de assumptie dat migratie in eerste instantie een probleem vormt en dat andere sectoren van beleid, zoals ontwikkelingssamenwerking, geacht worden aan het mitigeren van het probleem een bijdrage te leveren. De AIV poogt de mogelijkheden en de beperkingen van dit streven naar coherentie in kaart te brengen.

Coherentie is geen gegeven vooraf, maar een moeilijk te realiseren opdracht. Een groot probleem hierbij is dat de perspectieven van waaruit verschillende partijen deze 'opdracht' benaderen verschillen. De eigen missie van elk beleidsterrein staat centraal in de discussies over samenhangend beleid. Dat geldt ook voor de onderdelen ontwikkelingsbeleid en migratiebeleid. Het ontwikkelingsbeleid is gericht op duurzame armoedebestrijding. Daartoe moeten de oorzaken van armoede worden aangepakt. Migratiebeleid is gericht op het reguleren van migratie. Daartoe moeten de oorzaken van ongereguleerde migratie worden aangepakt. Dit vloeit ook reeds voort uit de wereldwijde verantwoordelijkheid noden en bedreigingen op economisch en veiligheidsterrein te bestrijden.

8 December 2005 with the Permanent Committee on Foreign Affairs of the House of Representatives of the States General. At this meeting, she repeated the promise that religious issues will be included in the training of officials at the Ministry of Foreign Affairs. Approximately 1,400 copies of the report were distributed in Dutch and 1,100 in English.

ADVISORY REPORT no. 43: *'Migration and development cooperation: coherence between two policy areas'* (June 2005)

On 3 November 2003, the Minister for Development Cooperation asked the AIV to produce an advisory report on asylum and migration in relation to development cooperation. On 17 November 2003, the Minister subsequently undertook to draw up a memorandum on development and migration, which she would present to Parliament together with the Minister for Immigration and Integration. This made it difficult for the AIV to draft a report that would not overlap with the content of the memorandum. In the end, the AIV chose a number of topics to examine in the light of the aforementioned memorandum, 'Development and migration' (9 July 2004, Parliamentary Paper 29 693, no. 1), which had by then been published. The AIV concentrated on policy coherence, conflict policy, labour migration and the role of migrants in development, as viewed from a long-term perspective.

The report was prepared by a joint committee, known as the Migration and Development Cooperation Committee, which consisted of members from the AIV's various permanent committees and was chaired by Professor A. de Ruijter, chair of the Development Cooperation Committee (COS). The other members of the joint committee were Professor P.R. Baehr and Dr B.M. Oomen of the Human Rights Committee (CMR), Professor B. de Gaay Fortman, Dr L. Schulpen and A. van der Velden (all COS), Ms E.M.A. Schmitz (AIV) and General A.K. van der Vlis (retd.) of the Peace and Security Committee (CVV), who acted as vice-chairman. Professor I. Wolffers (COS) participated as a corresponding member. F.D. van Loon and Professor S. van Wijnbergen (both COS) were also consulted. The civil service liaison officers were Ms L.M. Anten,

M. Rentenaar, J. Charas and Ms L. van der Spek of the Ministry of Foreign Affairs. The secretariat was headed successively by W. Veenstra, Ms A. Nederlof and P.J.A.M. Peters, assisted by Ms M. Shaaban, Ms D. de Jong, R. Palstra, Ms M. van Weelden, Ms E.C. Hulskamp and Ms S. Narain (trainees).

The Dutch government aims for coherent policy. Despite the care with which both the request for advice and the memorandum were drawn up, the AIV nevertheless feels that efforts to increase coherence between development cooperation policy and migration policy are based on the assumption that migration is primarily a problem which other policy sectors, such as development cooperation, could help to mitigate. The AIV advisory report therefore explores the opportunities for, and limitations governing, this pursuit of coherence.

Coherence is not a given, but a goal that is difficult to achieve. One major stumbling block is that different parties approach this 'goal' from different perspectives. Discussions on how to achieve an integrated policy therefore focus on the individual missions of each policy area. This also applies to development and migration policy. Development policy aims at sustainable poverty reduction by tackling the causes of poverty. The aim of migration policy is to control migration by removing the causes of unregulated migration. Such action also arises from a global responsibility to address economic and security-related needs and threats.

The AIV believes that measures to promote coherence between development cooperation and migration policy cannot be achieved by subordinating one policy area to the other. Where the two policy areas meet, however, one may be able to support the other. In this context, any steps to directly regulate (i.e. restrict) migration to the Netherlands will affect only a few thousand migrants per year. That is a small proportion of the overall number of immigrants. The AIV therefore concludes that it is not always possible to reconcile all the various interests at stake.

De AIV kiest er bij het bevorderen van coherentie tussen ontwikkelingssamenwerking en migratiebeleid niet voor om één beleidsterrein over de hele linie dienstbaar te maken aan het andere. Op concrete raakpunten kan het ene beleid het andere wel ondersteunen. In dit verband betreft het belang van Nederland bij regulering (i.c. beperking) van migratie slechts enkele duizenden personen per jaar. Dat is een klein deel van de totale immigratie. De AIV stelt vast dat het niet altijd mogelijk is de betrokken belangen te verenigen.

Onveiligheid en onderontwikkeling als oorzaak van migratie

Op het terrein van *veiligheid* kan de inzet vanuit ontwikkelingssamenwerking voor een integraal veiligheidsbeleid indirect zeker ook bijdragen aan het naderbij brengen van de doelstellingen van het migratiebeleid. Patronen van asiolverzoeken geven grosso modo een beeld van de onveiligheid in de wereld. Deze onveiligheid moet worden bestreden, niet zozeer om migratie te beperken als wel om de levensomstandigheden van de mensen ter plaatse te verbeteren. De ervaring leert (a) dat toename van veiligheid samengaat met vermindering van (gedwongen) migratie; en (b) dat na een aanmerkelijke verbetering van de veiligheid een aanzienlijke remigratie is waar te nemen van degenen die om veiligheidsredenen zijn vertrokken. Nederland moet politiek, militair en financieel (bijvoorbeeld door middel van ontwikkelingssamenwerking) klaar staan om in een vroeg stadium bij te dragen aan een effectief integraal veiligheidsbeleid. Ook bij het mensenrechtenbeleid ligt een dergelijke parallelle voor de hand. Het voorkomen of beëindigen van mensenrechtenschendingen neemt een motief voor migratie weg.

Bij de *economische* oorzaken van migratie is het te verwachten effect echter minder duidelijk. Het bilaterale beleid op het terrein van ontwikkelingssamenwerking geeft weinig instrumenten die direct effect sorteren op oorzaken van migratie. Ontwikkeling is een langetermijnactiviteit. Een beperkend effect op migratie op afzienbare termijn is niet aantoonbaar. Ontwikkeling leidt op korte termijn dikwijls eerst tot toenemende migratie. Ontwikkelingsinspanningen kunnen beter worden gericht op de eigen doelstellingen van armoedebestrijding en het creëren van economisch perspectief. Naarmate deze inspanningen succes hebben zal op de lange

termijn de urgentie om te migreren steeds minder worden. Een beperking is ook dat de herkomstlanden van asielzoekers en andere immigranten meestal geen partnerland van de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking zijn. Men zou als remedie de landenkeuze kunnen aanpassen aan de lijst van herkomstlanden van migranten/asielzoekers. De AIV steunt deze gedachte niet. Zij past niet bij de keuze voor solidariteit met de armsten. Zij zal in de praktijk trouwens niet werken. Zou een dergelijk beleid al enigszins effectief kunnen zijn, dan is er in ieder geval beduidend meer slagkracht nodig. Dit past beter bij de EU. De EU kan meer politiek en financieel kapitaal inzetten in de relatie met landen van herkomst en transit. Daarnaast beschikt de EU over een nabuurschapsbeleid, waarmee landen worden bestreken waar veel migranten vandaan komen. Ook bij de EU zou beleid dat louter gericht is op het beperken van migratie niet ten koste van bestedingen voor ontwikkelingssamenwerking mogen gaan. De betrokkenheid van de EU heeft nog een andere achtergrond. Regulering van migratie door individuele Europese landen heeft geen toekomst.

De AIV steunt niet de gedachte dat landen die onvoldoende meewerken aan het laten terugkeren van eigen onderdanen worden gekort op Nederlandse of Europese ontwikkelingsgelden. De AIV ondersteunt wel de inzet van donorgelden voor goed bestuur, capaciteitsbevordering en het migratiebeleid van de herkomstlanden, wat op termijn ook soepeler internationaal verkeer naderbij zal brengen.

Migratie voor ontwikkeling

Na deze beschouwing over middelen ten bate van migratiebeleid wordt het perspectief omgekeerd: hoe kan migratiebeleid bijdragen aan het bevorderen van ontwikkeling? Daarbij blijkt dat een restrictief migratiebeleid problematisch kan uitwerken voor ontwikkeling.

Als migratie voor ontwikkelingslanden en migranten een strategie is voor ontwikkeling, moet worden bekeken of deze strategie ook door de Nederlandse regering kan worden benut. De onderhandelingen in GATS over diensten zouden moeten opleveren dat er meer ruimte komt voor werkgevers om gebruik te maken van kortlopende diensten, aangeboden vanuit ontwikkelingslanden. Bij het oplossen van de op

Insecurity and underdevelopment as causes of migration

Development cooperation efforts to bring about an integrated security policy can certainly contribute indirectly to bringing the goals of migration policy closer. Asylum applications broadly reflect global patterns of insecurity. This lack of security must be addressed, not so much to limit migration as to improve the lives of the people concerned. Experience has shown that (a) improved security tends to lead to a reduction in forced and voluntary migration and (b) a substantial improvement in the security situation in a country is often followed by high levels of return migration by those who initially left for security reasons. The Netherlands must be prepared to intervene politically, militarily and financially (for instance via development cooperation) at an early stage to contribute to an effective integrated security policy. To some extent, this is also a form of development cooperation policy. There are also certain parallels here with human rights policy, in that preventing or ending human rights violations will also remove one of the causes of migration.

The possible effects of development policy on the economic causes of migration are less clear, however. Few of the instruments used in bilateral development cooperation policy will have a direct impact on the causes of migration. Development is a long-term activity. It is therefore difficult to determine whether it has any short-term effects on limiting migration. In the short term, development often leads to an increase in migration. It is therefore better for development cooperation to focus on its primary goals of poverty reduction and creating economic opportunities. The more successful these efforts are, the less pressing the urge to migrate in the long term will be.

Another obstacle is that the countries of origin of asylum seekers and other immigrants are generally not development cooperation partners of the Netherlands. The government could therefore adapt its list of partner countries to include more of them. However, the AIV is not in favour of this option, since it is not feasible and does not tie in with the principle of solidarity with the world's poorest. If such an approach were to be even slightly effective, the government would

require substantially stronger powers. This is more suited to the European Union, which can invest far more political and financial capital in its relationship with countries of origin and transit. It also has instruments, such as the European Neighbourhood Policy, which specifically target countries from which many migrants come. The European Union itself should also ensure that policy which is designed purely to limit migration does not come at the expense of development cooperation spending. Another argument for tackling the problem at EU level is that attempts by individual member states to limit migration have no future.

The AIV does not agree with the proposal to suspend Dutch or EU development aid to countries of origin which fail to take back their own nationals. However, it does support the use of donor aid to promote good governance, capacity building and the migration policies of countries of origin, which will ultimately foster a more fluid international movement of people.

Migration for development

After discussing how development cooperation can benefit migration policy, the report considers how migration policy can help to promote development. It concludes that a restrictive migration policy can hold back development.

If developing countries and migrants use migration as a strategy for development, the Dutch government should examine whether it too can adopt this strategy. The GATS talks must create more scope for employers to acquire short-term services from developing countries. The threat of long-term shortages in specific sectors of the labour market – which is currently being evaluated by the Ministry of Social Affairs and Employment – can be met by looking to the Netherlands' partner countries and other developing countries.

Outsourcing is another way of recruiting manpower from elsewhere, in addition to labour migration and trade. Outsourcing to locations with low production costs generally benefits both the Netherlands and developing countries.

termijn dreigende tekorten in specifieke sectoren van de arbeidsmarkt, die het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid thans in kaart brengt, moet mede worden gekeken naar aanbod uit partnerlanden en andere ontwikkelingslanden.

Naast arbeidsmigratie en handel is *'outsourcing'* een verschijningsvorm van de inzet van arbeidskracht van elders. In het algemeen is het zowel in het belang van ontwikkelingslanden als van Nederland om *'outsourcing'* naar locaties met lage productiekosten te realiseren. Ondersteuning van de economische mogelijkheden van ontwikkelingslanden via programma's als PSOM en de activiteiten van het Centrum voor de Bevordering van Importen uit ontwikkelingslanden (CBI) verdienen mede uit dat oogpunt verdere steun.

De inbreng van migranten in de ontwikkeling van hun land van herkomst is een positieve zaak die ondersteuning verdient. De inbreng van migranten en hun organisaties in buitenlands beleid, ontwikkelingsbeleid en op het thema *'ontwikkeling en migratie'* heeft voordelen voor betrokkenen, het herkomstland en Nederland zelf. De voorwaarden voor een effectieve dialoog kunnen worden verbeterd. Aan organisaties kan het verder faciliteren van een overlegstructuur worden aangeboden. Er zou voor migranten gerichte steun beschikbaar moeten zijn voor het realiseren van kleine ontwikkelingsprojecten in de regio van herkomst.

Hoewel migranten zelf zeggenschap hebben over hun financiële overdrachten naar hun land van herkomst (*remittances*), betekent dit niet dat het scheppen van voorwaarden voor het stimuleren van ontwikkelingseffecten buiten de orde is. Met nationale en internationale initiatieven moet worden gewerkt aan vergroting van het volume officiële *remittances*, verbetering van de kanalen, verbetering van investeringsmogelijkheden ter plaatse en begeleiding van projecten. Op nationaal terrein zou een interdepartementale aanpak van de gevoelde algemene belemmeringen plus een loket voor concrete bijstand een aanwinst zijn.

Op het terrein van feitelijke terugkeer naar het land of de regio van herkomst zijn al vele initiatieven ontplooid. Een vertroevelende factor is dat afgewezen verzoekers van een

verblijfsvergunning niet in dezelfde beginsituatie zitten als degenen die er bewust voor kiezen in hun land van herkomst een economische toekomst op te bouwen. Eén van de gewonnen inzichten is dat terugkeer kan worden bevorderd door een vangnet gereed te houden in de vorm van hernieuwde toelating tot Nederland. Recent onderzoek kon nog onvoldoende de ontwikkelingseffecten van terugkeerprojecten aantonen, afgezien van activiteiten in de bouw. Er is grootschaliger onderzoek noodzakelijk.

Voor de inbreng in het beleid vanuit het perspectief van ontwikkeling moet voldoende kennis gemobiliseerd kunnen worden. Dit moet kennis zijn van het verschijnsel migratie, van belangen van ontwikkelingslanden, migranten en westerse landen en tevens van beleidsontwikkelingen hier en in het buitenland. Er moet een modus worden gevonden om de inmiddels bijeengebrachte kennis te behouden en te combineren met expertise op het terrein van projecten. De AIV constateert in het advies voorts dat het beleid op een aantal terreinen baat zou hebben bij het beschikbaar maken van meer precieze gegevens.

Regeringsreactie

Op 9 januari 2006 zond minister Van Ardenne een reactie aan de Staten-Generaal en de AIV, mede namens de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Zij constateerde dat veel van de conclusies en aanbevelingen uit het AIV-advies duidelijke raakvlakken vertoonden met de beleidsnotitie *Ontwikkeling en Migratie*. Ze noemde ze overigens nuttig voor de verdere beleidsvorming. Zij werden reeds geïmplementeerd of waren onderwerp van overleg met verschillende vakdepartementen of binnen de EU. Zij wees op een aantal intussen verschenen internationale en nationale rapporten en rapportages.

Volgens de regering was in het AIV-advies nog eens helder aangegeven waar zowel het OS- als het migratiebeleid versterkt konden worden om de coherentie en de effectiviteit te vergroten. Ook was er waardering dat de AIV zowel had gekeken naar hoe ontwikkelingssamenwerking het migratiebeleid kon ondersteunen als ook hoe het migratiebeleid kon bijdragen aan de ontwikkelingsdoelstellingen.

Extra support should therefore be given to the Emerging Markets Cooperation Programme (PSOM), activities conducted by the Centre for the Promotion of Imports from Developing Countries (CBI) and other schemes to help developing countries create economic opportunities for themselves.

The contribution of migrants to the development of their country of origin is a positive matter that deserves to be given support. The input that migrants and their organisations bring to foreign and development policy and to the theme of 'development and migration' benefits those involved, the country of origin and the Netherlands. The conditions for an effective dialogue with migrants can be improved. Migrants' organisations should be given more help in establishing consultative structures, and migrants themselves could be given specific support to set up and realise small development projects in their region of origin.

Although migrants are free to decide what happens to the money they send home, this does not rule out measures to enhance the development effects of these remittances. National and international initiatives should concentrate on increasing the volume of official remittances, improving the channels through which they are paid, improving local investment opportunities and supervising projects. At national level, an interministerial approach to perceived general obstacles, plus a helpdesk to provide specific support, would be useful.

Many initiatives have already been devised to return migrants to their country or region of origin. One complicating factor is that returning asylum seekers whose applications were rejected are not in the same starting position as migrants who have made a positive decision to build an economic future in their country of origin. One of the AIV's conclusions is that return can be encouraged if returning migrants are given a safety net in the form of possible readmission to the Netherlands. Recent studies have so far failed to show whether return projects have any clear effect on

development, apart from activities in the construction industry. More extensive study is therefore required.

To contribute to migration policy from a development perspective, it is important to be able to mobilise sufficient knowledge. This should include knowledge about migration, the interests of developing countries, migrants and Western countries, and policy developments in the Netherlands and elsewhere. A way must now be found to retain the assembled knowledge and combine it with expertise in the area of projects. The AIV also notes in its report that various areas of policy would benefit from the availability of more accurate information.

Government response

On 9 January 2006, Minister for Development Cooperation Agnes van Ardenne, in consultation with the Minister for Immigration and Integration, the Minister of Economic Affairs and the State Secretary for Social Affairs and Employment, sent a response to the advisory report to Parliament and the AIV. She notes that many of the conclusions and recommendations in the AIV's report accord with those of the policy memorandum on development and migration and that they will play a useful part in future policymaking. Many recommendations are already being implemented, or are the subject of discussion with line ministries or within the European Union. She refers to a number of national and international reports that have appeared since the publication of the advisory report.

The government feels that the AIV's advisory report gives a clear analysis of areas in which both development and migration policy can be strengthened with a view to increasing coherence and effectiveness. It also appreciates the fact that the AIV has looked at how development cooperation can support migration policy as well as how migration policy can contribute to development objectives.

Regarding the individual issues, the Minister made the following points:

Ten aanzien van deelonderwerpen bracht de minister het volgende naar voren:

De regering stemde ermee in dat er in algemene zin geen incoherentie bestond tussen het migratie- en OS-beleid. Het conflicteren van belangen bleef mogelijk. In een dergelijk geval zouden politieke keuzes moeten worden gemaakt. De reactie gaat niet in op de positie van de AIV dat ontwikkelingssamenwerking niet moet worden gebruikt als sanctiemiddel.

Met de AIV hechtte de regering sterk aan een integraal veiligheidsbeleid en een effectief mensenrechtenbeleid. Een succesvol beleid op deze terreinen zou onder meer betekenen dat mensen niet hun land of regio behoeftten te verlaten als gevolg van geweld of angst.

Bij het bevorderen van duurzame oplossingen was de afgelopen jaren het Conventie-Plus-initiatief van UNHCR niet in alle opzichten een succes geworden. Maar het had er wel toe bijgedragen dat het belang van een directe Noord-Zuid dialoog over praktische vluchtelingensituaties en de samenwerking tussen bestemmingslanden en landen in de regio duidelijker op de agenda van UNHCR stonden. Daarnaast werkte de regering actief mee aan de initiatieven die in Europees verband werden genomen op dit gebied. De doelstelling bleef: vluchtelingen zo snel mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis bescherming bieden en op afzienbare termijn een duurzame oplossing vinden.

Het kabinet onderschreef de conclusie van de AIV dat de landenkeuze binnen ontwikkelingssamenwerking gebaseerd diende te zijn op het bereiken van ontwikkelingsdoelstellingen. In sommige gevallen kon echter adequaat migratiemanagement bijdragen aan ontwikkeling. In het kader van de Nederlandse ontwikkelingsinspanningen werden derhalve voorstellen van betrokken partnerlanden voor capaciteitsopbouw positief benaderd. Samenwerking van de EU met derde landen op het gebied van migratie betekende, zoals de AIV ook aangaf, een grotere slagkracht en meer kans op succes. De reactie gaat niet expliciet in op de weerstand van de AIV tegen het gebruik van OS-gelden als sanctie-instrument in

de relatie met derde landen op het gebied van migratiemanagement.

Voor arbeidsmigranten uit derde landen kon tijdelijke migratie naar EU-lidstaten de mogelijkheid bieden om via verrijking van kennis, vaardigheden en het verdienen van een inkomen, bij te dragen aan de ontwikkeling van hun land van herkomst. Nader onderzoek was nodig om te bezien welke positieve prikkels en/of sancties voor zowel migranten als werkgevers in de bestemmingslanden een effectieve bijdrage konden leveren om de tijdelijkheid beter te garanderen. In het kader van het Project Reguliere Toelating werd thans gekeken naar de toelatingscriteria voor tijdelijke en circulaire arbeidsmigratie. De regering zou in 2006 eveneens de SER om een advies vragen over het faciliteren en reguleren van tijdelijke arbeidsmigratie uit ontwikkelingslanden. De AIV-adviezen zouden in de voortgaande discussies en onderzoeken worden meegenomen.

Nederland zocht vooral in EU-verband naar mogelijkheden om wereldwijd 'brain drain' te beperken en om daarbij de positieve elementen van circulaire migratie te versterken. De suggestie van de AIV om voorwaarden te scheppen voor het bevorderen van permanente of tijdelijke retourmigratie zou daarin worden meegenomen. Ook werd gekeken naar het uitbreiden van het aantal partnerschappen en *twinnings* met instituten in ontwikkelingslanden om kennisoverdracht te vergroten.

Ten aanzien van de mogelijkheden ter ondersteuning van circulaire migratie en de onderwerpen GATS, mode 4, publiek-private samenwerking en 'outsourcing' wees de minister op haar brief aan de AIV van 9 mei, met een reactie op het AIV-advies Dienstenliberalisering en Ontwikkelingslanden; leidt openstelling tot achterstelling? Naar aanleiding van een verzoek van de Minst Ontwikkelde Landen aan de EU om verruiming van de markttoegang voor tijdelijke arbeidskrachten onder mode 4 en vergroting van de transparantie van de daarvoor geldende procedures, werd thans bezien of het mogelijk was ruimere verplichtingen aan te gaan voor professionele dienstverleners, in het bijzonder voor de categorie technicians and associate professionals. Globalisering en 'outsourcing' gingen samen met toenemende

The government agrees that, generally speaking, there is no incoherence between the policies on migration and development. Conflicting interests may still arise. In such cases, political choices will have to be made. The government's response does not address the AIV's view that development cooperation should not be used as a sanctions tool.

Like the AIV, the government sets great store by an integrated security policy and an effective human rights policy. Successful policy in these fields would mean that people do not have to leave their country or region of origin because of violence or fear.

In recent years, the UNHCR's Convention Plus initiative has not been an unqualified success with regard to the promotion of lasting solutions, but it has helped to place the importance of a direct North-South dialogue on practical refugee issues and cooperation between countries of destination and countries in the region more squarely on the UNHCR's agenda. The government also plays an active part in European initiatives in this field. The goal continues to be to offer refugees protection at the earliest possible opportunity and as close to home as possible and to provide lasting solutions within the foreseeable future.

The government endorses the AIV's conclusion that the choice of partner countries should be based on the achievement of development objectives. In some cases, however, effective migration management can contribute to development. In the framework of Dutch development efforts, the government is therefore positively disposed towards proposals by partner countries regarding capacity building. As the AIV points out, cooperation between the European Union and third countries increases effectiveness and the likelihood of success. The government's does not specifically address the AIV's opposition to using development aid as a sanctions tool with a view to managing migration from third countries.

Temporary migration to EU member states could provide labour migrants from third countries with the opportunity to enrich their knowledge, improve their skills, earn an income

and contribute to the development of their country of origin. Further study was required to establish what incentives and/or sanctions for both migrants and employers in countries of destination could effectively help to ensure that such migration is temporary. The Regular Admissions Project is currently examining the admission criteria for temporary and circular labour migration. In 2006, the government will ask the Social and Economic Council (SER) to produce an advisory report on the facilitation and regulation of temporary labour migration from developing countries. The AIV's recommendations will be taken on board in the ongoing discussions and studies.

The Netherlands is seeking ways, primarily at EU level, to curb brain drain world wide and simultaneously reinforce the positive elements of circular migration. In doing so, the government will take account of the AIV's recommendation to create the right conditions for permanent or temporary return to the country of origin. In addition, the government will examine the possibility of expanding the number of partnerships and twinings with institutes in developing countries in order to increase the transfer of knowledge.

With regard to the scope for supporting circular migration, as well as GATS mode 4 schemes, public-private partnerships and outsourcing, the Minister refers to her letter to the AIV of 9 May 2005, responding to the AIV's advisory report 'Services liberalisation and developing countries: does liberalisation produce deprivation?'. In connection with a request to the European Union from the Least Developed Countries to increase market access for temporary workers under mode 4 schemes and to make the procedures involved more transparent, the government is currently exploring the possibility of entering into broader commitments regarding professional service providers, particularly the category of 'technicians and associate professionals'. Globalisation and outsourcing go hand in hand with the increasing specialisation of the international economy. No attempt should be made to halt this development.

internationale economische specialisatie. Dit moest men niet tegenhouden.

De minister wilde onderzoeken hoe de bestaande betrokkenheid van het bedrijfsleven bij het maatschappelijk debat over migratie, ondernemerschap en over de verantwoordelijkheid en invloed van het bedrijfsleven ten aanzien van migratie verder kon worden versterkt.

De minister was conform het advies van de AIV voornemens om het bestaande contact met migranten(organisaties) volgend jaar verder te versterken, ook teneinde meer gebruik te maken van de expertise van migranten in Nederland. Zij vond de bestaande steun voor migranten voor het opstellen en realiseren van kleine ontwikkelingsprojecten in de regio van herkomst voldoende. De huidige aanzetten om migranten te betrekken bij het ontwikkelingsbeleid moesten op hun effecten worden geëvalueerd. Zij stond open voor projecten op het gebied van tijdelijke terugkeer.

Op het terrein van de *remittances* wijkt de regering duidelijk af van de positie van de AIV. De AIV noemt het gepast en nuttig dat de overheid beleid ontwikkelt om de impact van *remittances* op ontwikkeling te optimaliseren. Tevens ziet de AIV een rol voor de overheid om transactiekosten voor '*remittances*' naar beneden te krijgen. De reactie zag overmakingen door migranten echter in de eerste plaats als privéaangelegenheid, waarbij niet direct een rol voor de overheid was weggelegd. Het ministerie van Financiën keek wel naar beleid en regels voor producten en dienstverlening die in de financiële markten werden aangeboden.

De reactie beschrijft ervaringen met terugkeerprojecten. Tevens wordt gewezen op beschikbare regelingen voor definitief terugkerende asielzoekers. De minister voor Ontwikkelingssamenwerking zou in overleg met de minister voor Integratie en Vreemdelingenzaken bezien hoe de tijdelijke terugkeer van migranten ten behoeve van wederopbouw en ontwikkeling verder kon worden gestimuleerd.

Het advies is voor wat betreft het aspect van de *remittances* weergegeven in een artikel in de NRC. Het werd in meer complete zin inhoudelijk behandeld in een artikel in Trouw.

Het is in een aantal debatten (onder andere van de NOVIB) aan de orde geweest. Het advies is in het Nederlands (1300 exemplaren) en in het Engels (1250 exemplaren) verspreid.

ADVIES NR. 44 *'De nieuwe oostelijke buurlanden van de Europese Unie'* (Juli 2005)

In april 2004 ontving de AIV het verzoek van de minister van Buitenlandse Zaken een advies te schrijven over het toekomstige beleid van de Europese Unie met betrekking tot de oostelijke buuren na de uitbreiding. Dit beleid werd in mei 2004 omschreven door de Europese Commissie als het nieuwe Europese Nabuurschapsbeleid (ENB). Vooruitlopend op de toetreding van Roemenië, naar verwachting in 2007, en eventueel die van Turkije in een verdere toekomst, ziet het advies op de volgende zes landen: Oekraïne, Moldavië, Belarus (Wit-Rusland), Georgië, Armenië en Azerbeidzjan. De internpolitieke en economische problemen in deze landen lopen sterk uiteen. In verband met de politieke ontwikkelingen is in dit advies bijzondere aandacht uitgaan naar Oekraïne en Moldavië. De zes landen maakten voorheen alle deel uit van de Sovjet-Unie, waardoor Rusland een bijzondere positie in de genoemde zes landen heeft. Verder komt Rusland vooral ter sprake als de andere buur.

Dit advies is voorbereid door een werkgroep samengesteld uit leden van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en van de Commissies Europese Integratie (CEI), Vrede en Veiligheid (CVV) en Ontwikkelingssamenwerking (COS). De volgende personen namen hieraan deel: Prof. dr. J.Q.Th. Rood (voorzitter, CEI), mw. prof. dr. M.G.W. den Boer (CEI), mw. drs. A.C. van Es (AIV), prof. mr. F.J.M. Feldbrugge (CVV), dr. P. van Ham (CVV), mr. A.P.R. Jacobovits de Szeged (CVV), drs. F.D. van Loon (COS), mw. mr. N.W. Meuter-Dijkers (CEI), prof. dr. B.A.G.M. Tromp (CVV) en prof. mr. J.W. de Zwaan (CEI). Het secretariaat is gevoerd door mw. dr. S. Volbeda (secretaris CEI). Tijdens het traject heeft de commissie ook een beroep kunnen doen op de kennis en ervaring van drs. A.M. van der Togt en mw. drs. T.M. Röling (ambtelijk-contactpersonen) en is het secretariaat bijgestaan door achtereenvolgens de stagiair(e)s mw. S. Everts, M.M. Bussink en mw. E.C. Hulskamp.

Om tot het advies te komen heeft de werkgroep met een groot aantal mensen gesproken in Brussel, Warschau,

The Minister intends to investigate ways of further strengthening the existing involvement of the business sector in the public debate on migration, entrepreneurship and the sector's own influence on and responsibilities in respect of migration.

In accordance with the AIV's recommendation, the Minister intends to enhance existing contacts with migrants and their organisations next year, partly in order to make better use of the expertise of migrants in the Netherlands. She feels that the current level of support to migrants for setting up and realising small development projects in the region of origin is sufficient. The impact of existing initiatives to involve migrants in development policy should be evaluated on the basis of their impact. The Minister is receptive to projects in the field of temporary return.

On the subject of remittances, the government and the AIV clearly part ways. The AIV feels it would be both appropriate and useful for the government to formulate policy aimed at optimising the impact of remittances on development. It also believes that the government can play a key part in reducing transaction costs for remittances. In its response, however, the government describes money transfers by migrants primarily as a private matter, in which it has no direct role to play. That being said, the Ministry of Finance is looking at policy and regulations on financial products and services.

The response describes experiences relating to return projects and also refers to the schemes available for asylum seekers returning to their country of origin on a permanent basis. The Minister for Development Cooperation will consult with the Minister for Immigration and Integration to see what extra measures can be taken to promote the temporary return of migrants for the purpose of reconstruction and development.

The AIV report's section on remittances was discussed in an article in the NRC. The report itself was discussed in a more comprehensive manner in an article in Trouw. It was also discussed at a number of debates (including one organised

by NOVIB). The report was distributed in Dutch (1,300 copies) and English (1,250 copies).

ADVISORY REPORT no. 44: *'The European Union's new eastern neighbours'* (July 2005)

In April 2004, the Minister of Foreign Affairs asked the AIV for advice on the future policy of the European Union towards its eastern neighbours after enlargement. In May 2004, the European Commission described this policy as the new European Neighbourhood Policy (ENP). Looking ahead to the accession of Romania – anticipated in 2007 – and possibly of Turkey at a later date, the report deals with the following six countries: Ukraine, Moldova, Belarus, Georgia, Armenia and Azerbaijan. The internal political and economic problems of these countries vary widely. The report devotes particular attention to Ukraine and Moldova because of political developments there. All six countries were formerly part of the Soviet Union, and Russia therefore occupies a special position there. Apart from this, Russia is chiefly referred to in its capacity as the 'other neighbour'.

The report was prepared by a working group composed of members of the AIV and its European Integration Committee (CEI), Peace and Security Committee (CVV) and Development Cooperation Committee (COS). The members of the working group were Professor J.Q.T. Rood (chair), Professor M.G.W. den Boer, Ms N.W. Meuter-Dijkers and Professor J.W. de Zwaan (all CEI), Ms A.C. van Es (AIV), Professor F.J.M. Feldbrugge, P. van Ham, A.P.R. Jacobovits de Szeged and Professor B.A.G.M. Tromp (all CVV) and F.D. van Loon (COS). During its work, the working group was able to call upon the knowledge and experience of A.M. van der Togt and Ms T.M. Röling (civil service liaison officers). The secretariat was headed by Ms S. Volbeda (CEI executive secretary), assisted successively by Ms S. Everts, M.M. Bussink and Ms E.C. Hulskamp (trainees).

In preparing the advisory report, the working group talked to a large number of people in Brussels, Warsaw, Moscow and Kiev. Discussions were also held with a number of experts from the Clingendael Institute, the Ministry of Economic

Moskou en Kiev. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met een aantal deskundigen van het Instituut Clingendael en met deskundigen van het ministerie van Economische Zaken en van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking. Voorts werd deelgenomen aan een bijeenkomst van de CEI met de Executive Director voor Nederland bij de Wereldbank, de heer drs. A. Melkert, die tevens vertegenwoordiger is voor onder meer Armenië, Georgië, Moldavië, Roemenië en Oekraïne.

In de adviesaanvraag staat de gewenste richting van de concrete uitwerking van het ENB met betrekking tot de nieuwe oostelijke buurlanden van de EU centraal. Meer concreet zijn de volgende vragen gesteld:

- Of en in hoeverre het Europees nabuurschapsbeleid van de Europese Unie volstaat om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken, zoals het ontwikkelen van stabiele en evenwichtige relaties met de buurlanden uitgaande van de beginselen van rechtsstaat, democratie en markteconomie, zonder op afzienbare termijn een toetredingsperspectief te bieden?
- Is een intensivering van dit beleid noodzakelijk en mogelijk, en zo ja, op welke onderdelen?
- Hoe verhoudt of hoe zou dit beleid zich moeten verhouden tot de inspanningen van andere actoren en donoren?
- Op welke onderdelen zou Nederland in EU-verband, dan wel bilateraal, een (verdere) bijdrage kunnen leveren aan de intensivering van de relaties met de betrokken landen?

Het doel van het ENB is om de politieke stabiliteit in de buurlanden te versterken en nieuwe scheidslijnen tussen de Unie en de haar aangrenzende regio's te voorkomen. Tegelijkertijd wil de EU tot grotere coherentie en effectiviteit van het beleid met betrekking tot deze landen komen. Wat de Unie daarbij in het bijzonder voor ogen staat is deze landen uitzicht te bieden op participatie in de interne markt door verdere integratie en liberalisatie op het terrein van 'de vier vrijheden': het vrije verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal. Meer concreet gaat het om versterking van de rechtsstaat en hervorming van het economisch bestel. Hervorming op beide terreinen hangen sterk samen en initiatieven op beide terreinen kunnen voor EU-financiering in aanmerking komen.

De AIV onderstreept het belang voor de EU en voor Nederland van een breed georiënteerd nabuurschapsbeleid dat aan die samenhang recht doet. De waardering betreft vooral het programmatische karakter van de nagestreefde doestellingen, de brede inzet van middelen en instrumenten en de landspecifieke invulling. Vooral de eigen verantwoordelijkheid van de betrokken landen om zelf prioriteiten te stellen in het brede pakket van mogelijke maatregelen en deze in het eigen parlement aan de orde te stellen is in de visie van de AIV van groot belang voor de kansen op het welslagen van het ENB.

De AIV adviseert dat de EU in de betrokken landen het voortouw neemt bij de coördinatie en afstemming van de multilaterale en bilaterale hulpprogramma's. Gegeven de aard en omvang van haar hulp en de reikwijdte van haar beleidsinstrumentarium is de Unie de aangewezen instelling om de coherentie en daarmee de effectiviteit van de hulpinspanningen te vergroten.

De AIV wijst daarbij op de onlosmakelijke samenhang tussen versterking van de institutionele capaciteit van de overheden en het proces van markteconomische hervorming en de versterking van het democratisch bestel, de *rule of law* en *civil society*. Daarbij moet in het bijzonder aandacht zijn voor het versterken van die instituties die een positief effect hebben op de verbetering van het investeringsklimaat. De verschillende Nederlandse bilaterale programma's vervullen een goede rol en kunnen dikwijls leiden tot opbouw van organisaties zodat zij voor EU-financiering kwalificeren. Het is aan te bevelen om in antwoord op openingen voor vergaande hervormingen, zoals nu in Oekraïne, zowel het bilaterale als het EU-beleid te intensiveren. De AIV beveelt aan dat zowel het EU-budget als het budget voor bilaterale hulp wordt verhoogd, wat zeker nodig zal zijn wanneer een land als Oekraïne dat ruim 47 miljoen inwoners heeft er in slaagt om de geplande hervormingen door te zetten.

De AIV is positief over het initiatief van de EU om het aantal regelingen voor financiering van projecten flink terug te brengen en de procedures voor het uitgeven van de hulp gelden te vereenvoudigen. Dit is hard nodig. Het nieuwe Europees

Affairs and the Ministry of Foreign Affairs. In addition, the working group attended a meeting between the CEI and the Executive Director for the Netherlands at the World Bank, Mr A. Melkert, who also represents Armenia, Georgia, Moldova, Romania and Ukraine, among other countries.

The central issue in the request for advice concerns the direction the ENP should take towards the European Union's new eastern neighbours and how it should be implemented. Specifically, it poses the following questions:

- Will the European Union's ENP be able to achieve the intended objectives, such as the development of stable and balanced relations with the neighbouring countries based on the principles of the rule of law, democracy and a market economy, without offering them the prospect of accession in the foreseeable future? If so, to what extent?
- Is intensification of the ENP necessary and possible, and if so, in what areas?
- How does the ENP relate to, or how should it relate to, the efforts of other actors and donors?
- In what areas of the ENP could the Netherlands, either at EU level or bilaterally, contribute (or contribute further) to the deepening of relations with the countries concerned?

The aim of the ENP is to strengthen political stability in the neighbouring countries and prevent the emergence of new dividing lines between the Union and the neighbouring regions. At the same time, the European Union wants to make policy towards these countries more coherent and more effective. What the Union has in mind in particular is to offer these countries the prospect of participation in the internal market through further integration and liberalisation in the area of 'the four freedoms': the free movement of persons, goods, services and capital. More specifically, it is about strengthening the rule of law and reforming the economy. Reforms in these two areas are closely connected and initiatives in these areas may qualify for EU funding.

The AIV stresses the importance for both the EU and the Netherlands of a broad-based neighbourhood policy that

does justice to this coherence. This appraisal applies in particular to the programmatic character of the objectives pursued, the broad use of resources and instruments and the country-specific strategy. In the AIV's view, the decision to allow the countries to set their own priorities within the broad package of possible measures and discuss these measures in their own parliaments will go a long way towards ensuring the ENP's chances of success.

The AIV recommends that the European Union take the lead in coordinating and harmonising the multilateral and bilateral aid programmes in the relevant countries. Considering the nature and volume of its aid and the scope of the policy instruments at its disposal, the Union is the obvious organisation to increase the coherence and effectiveness of aid efforts.

The AIV refers to the close link between institutional capacity building in the public sector and market reforms and strengthening the democratic system, the rule of law and civil society. Particular attention should be devoted here to strengthening the institutions that play a positive part in improving the investment climate. The various Dutch bilateral programmes perform an important role and often enable organisations to develop to the point that they qualify for EU funding. The AIV advises the government to intensify its policies at both bilateral and EU level in response to opportunities to implement far-reaching reforms, as is currently the case in Ukraine. It also advises the government to increase both its EU budget and its bilateral aid budget, which it will definitely be required to do once a country like Ukraine, with a population of over 47 million, successfully implements the planned reforms.

The AIV welcomes the European Union's initiative to drastically cut the number of regulations for funding projects and to simplify the procedures for spending aid money. This is sorely needed. The old regulations will remain in operation until the new European Neighbourhood Policy Instrument (ENPI) enters into force in 2007.

nabuurschapsbeleidsinstrument (ENBI) zal vanaf 2007 in werking treden, tot die tijd blijven de oude regelingen van kracht.

Het advies beweegt zich binnen het spanningsveld van enerzijds de roep om consolidatie van het interne integratieproces van de Unie en anderzijds de aspiraties in de buurlanden. Los van het directe politieke belang van veiligheid en een stabiele omgeving, kan gewezen worden op de noodzaak om potentiële grensoverschrijdende problemen aan te pakken. De AIV voorziet echter dat het principe van vrij verkeer van personen en goederen binnen het Schengengebied noodzakelijkerwijs zal leiden tot een verscherpte controle aan de buitengrenzen. Zo zal Polen na de toetreding tot het Schengengebied in 2007 niet langer bilaterale overeenkomsten over grensverkeer met de buurlanden Oekraïne en Belarus kunnen handhaven. Ten aanzien van visa voor zowel de korte als de lange termijn beveelt de AIV aan om in EU-verband na te denken over nadere coördinatie die kan leiden tot een versnelling en vereenvoudiging van de procedures voor de behandeling van visumaanvragen op nationaal niveau.

De nieuwe buurlanden kunnen zich tot belangrijke handelspartners ontwikkelen; de Unie is nu al een belangrijke exportmarkt en investeringspartner voor deze landen. Gegeven de positie van de oostelijke burens (waaronder in dit verband ook Rusland) als energie-exporteur en doorvoerland is met het oog op verzekering van de eigen energievoorziening samenwerking met de buurlanden cruciaal. Het is van groot belang dat de EU als geheel deze materie in de relatie met Rusland vanuit een strategisch gezichtspunt beziet en hieraan prioriteit geeft bij de verdere uitwerking van de overeengekomen economische ruimte met Rusland. Een speciale overlegstructuur tussen de EU en Rusland valt te overwegen. Voorts beveelt de AIV Nederland en de EU aan om in het overleg met Rusland een grote mate van openheid na te streven, het land volledig in het ENB te laten participeren en daarbij vooral projecten in de gebieden die grenzen aan de EU te stimuleren.

Bijzondere aandacht vergt het werken aan oplossing van regionale conflicten zoals die bestaan in Azerbeidzjan, Georgië

en Moldavië. Deze *frozen conflicts* zijn een bron van politieke instabiliteit. Oplossing ervan is een voorwaarde om de doelstellingen van het ENB te realiseren. Met dat oogmerk heeft de EU een speciale vertegenwoordiger voor respectievelijk de Kaukasische staten en voor Moldavië benoemd. Teneinde voortgang te bewerkstelligen dient Rusland, onder andere in het kader van de politieke dialoog met dit land, volledig door de EU betrokken te worden bij besprekingen over het oplossen van deze vraagstukken.

Zowel Oekraïne als Moldavië hebben toetreding tot de EU tot speerpunt van hun buitenlands beleid gemaakt en daarmee ligt de lidmaatschapsvraag op tafel. De AIV is voorstander van het formuleren van een langetermijnstrategie. Uitgaande van het ENB en onder de voorwaarde van verdere politieke en economische hervorming worden dan de relaties met de betrokken landen geïntensiveerd. Voor de AIV weegt bij deze aanpak zwaar dat het gaat om landen die cultureel, historisch en geografisch tot Europa behoren. Het zwaarst weegt echter de overweging dat een toetredingsperspectief, ook als het nog ver in de toekomst ligt, een belangrijke bijdrage kan leveren aan het welslagen van het proces van politieke en economische transformatie. Het is echter aan de landen zelf om het vooruitzicht op dit perspectief te verwezenlijken. Uiteraard zullen zij moeten voldoen aan de voorwaarden die aan iedere toetredingskandidaat worden gesteld. Voor de Trans-Kaukasische landen, die zich in een andere positie bevinden, beveelt de AIV vooralsnog voortzetting van het ENB aan, gebaseerd op de (bestaande) partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten.

Voor de EU als waargemeenschap, die zich in het bijzonder de bescherming van de mensenrechten ten doel stelt, is de relatie met Belarus van bijzondere betekenis. Het is van groot belang om de ontwikkelingen in dit land scherp te volgen en vooral om blijvend contacten te onderhouden met groepen die tegenwicht (kunnen) geven aan de verscherping van de dictatuur. Immers, op het moment dat hier, net als recent gebeurd is in Kirgizië, een nieuwe regering aantreedt die een meer democratische koers gaat varen, is het zaak snel tot een gericht hulpprogramma te komen. Daarnaast is het van groot belang dat de Unie haar inspanningen afstemt met internationale organisaties als de Raad van Europa en de OVSE.

The report reflects the tensions that exist between the call for consolidation of the internal integration process of the Union, on the one hand, and the aspirations in the neighbouring countries, on the other. Besides the immediate political significance of security and stability, there is also a need to jointly tackle existing and potential transnational problems. At the same time, the AIV predicts that the principle of free movement of people and goods within the Schengen area will necessitate tighter controls at the external borders. Thus, after it joins the Schengen area in 2007, Poland will no longer be able to maintain bilateral border traffic agreements with neighbouring Ukraine and Belarus. With respect to both short and long-term visas, the AIV advises the government to join other member states in reflecting on ways of coordinating policies more closely, in the hope of accelerating and simplifying application-processing procedures at national level.

The new neighbours may well become important trading partners. The Union is already an important export market and investment partner for these countries. Given that many of the eastern neighbours (including Russia) are energy-exporting countries or transit countries, cooperation with our neighbours will be crucial if we are to secure our own energy supplies. It is very important that the European Union as a whole regards these issues from a strategic standpoint and accords them priority in developing the agreed economic space with Russia. It would be worthwhile to examine the possibility of creating a special consultative structure for the Union and Russia. In addition, the AIV urges the Netherlands and the EU to pursue a policy of openness in their consultations with Russia, to allow Russia to participate fully in the ENP and, in doing so, to stimulate projects in those parts of Russia that border the European Union, in particular.

The resolution of regional conflicts such as those currently taking place in Azerbaijan, Georgia and Moldova requires particular attention. These 'frozen conflicts' are a source of political instability, and their resolution is a prerequisite for achieving the ENP's objectives. With that in mind, the European Union has appointed two special representatives:

one for the Caucasus and one for Moldova. If any progress is to be made, the European Union must ensure that Russia is a full partner in any peace talks. One way of doing this is through the Union's political dialogue with Russia.

Both Ukraine and Moldova have made EU accession the spearhead of their foreign policy, which means that the issue of membership is on the table. The AIV supports the formulation of a long-term strategy on the basis of the ENP for intensifying relations with these countries. This strategy would be contingent on further political and economic reforms. One important reason for considering such an approach is that these countries are part of Europe in a cultural, historical and geographical sense. The most important factor of all, however, is that the prospect of membership, even if it lies in the very distant future, can make a significant contribution to the process of political and economic transformation. Yet ultimately it is up to the countries themselves to realise the prospect of EU membership. It goes without saying that that they will be held to the same standards as any other candidate country. For the countries of the Transcaucasus region, which are in a different position, the AIV for the time being recommends continuing the ENP on the basis of the existing partnership and cooperation agreements.

For the European Union as a community of values, chief among them protecting human rights, the relationship with Belarus is of particular significance. It is very important to keep a close eye on developments there and maintain contacts with groups that can offer a counterbalance to an ever harsher dictatorship. It is crucial to have a targeted aid programme that can spring into action the moment a new, more democratic government takes office, as happened recently in Kyrgyzstan. In addition, the Union needs to coordinate its efforts with the international organisations like the Council of Europe and the OSCE.

The AIV adopted the report on 8 July 2005. Mr J. Rood and Mr A. Jacobovits de Szeged presented the report on 31 August 2005 at a press conference in the Nieuwspoort international press centre. Mr Jacobovits has meanwhile

Het advies is door de AIV vastgesteld op 8 juli 2005.

J. Rood en A. Jacobovits de Szeged hebben op 31 augustus het advies gepresenteerd op een persconferentie in Nieuwspoort. De heer Jacobovits is intussen benoemd als speciaal gezant van de EU voor Moldavië. Beide hebben interviews gegeven voor de radio en er is een aantal artikelen in kranten verschenen. De Nederlandse versie (1250 exemplaren) was eind oktober op, waarna er nog eens 150 exemplaren zijn bijgedrukt. De Engelstalige versie is eind november verschenen in een oplage van 1250 exemplaren. De Engelse versie is verzonden aan alle personen in Brussel, Warschau, Moskou en Kiev waarmee de voorbereidingscommissie heeft gesproken.

Het advies is op 31 oktober op het KPA/MATRA symposium van NCDO gepresenteerd door mw. A. van Es. Hier waren circa 200 deelnemers van maatschappelijke organisaties en ondernemers aanwezig die in de oostelijke buurlanden van de EU actief zijn. Ook is het op 8 december door mw. S. Volbeda gepresenteerd op een Interdepartementaal Twinningoverleg gericht op de oostelijke buurlanden voor ambtenaren van de terreinen van Economische Zaken, Justitie, Landbouw en Visserij, Sociale Zaken, Milieu, Energie, Verkeer en Waterstaat, de Economische Voorlichtingsdienst, Buitenlandse Zaken, de Algemene Rekenkamer en de universiteit Wageningen. Deze bijeenkomst krijgt wellicht een vervolg voor ministeries, provinciale en gemeentelijke diensten, en NGO's die bij de uitvoering van de Nederlandse bilaterale programma's MATRA en PSOM betrokken zijn in de aanloop van het bezoek van de president van Oekraïne aan Nederland in 2006.

Regeringsreactie

De regering is het in haar reactie van 8 november 2005 in grote lijnen eens met het advies en heeft vrijwel alle aanbevelingen overgenomen met uitzondering van twee punten. Deze zijn:

- het advies om in het belang van de Europese Unie een toekomstig EU-lidmaatschap van Oekraïne en Moldavië bespreekbaar te maken om zodoende de hervormingsgezinde krachten in deze landen een ferme steun in de rug te geven en
- het advies om in de EU na te streven dat de Unie met

Rusland een speciale relatie aangaat om het politieke en strategische belang van dit land voor de EU recht te kunnen doen.

De regering houdt vast aan haar staande beleid en aan dat van de EU om Oekraïne en Moldavië wel het ENB aan te bieden, maar hen geen uitzicht te geven op toekomstig lidmaatschap van de EU, ook niet op de lange termijn. Wat betreft het tweede punt houdt de regering in haar reactie vast aan het uitgangspunt van de EU om alle buurlanden gelijksoortige relaties te onderhouden. Ook Rusland valt onder het ENB (ondanks dat het met Rusland elk halfjaar een topperleg wordt gevoerd en het beleid wordt vormgegeven in 'vier gemeenschappelijke ruimtes'). De verwikkelingen met Rusland over de energieleveranties aan de EU via de gaspijpleiding door Oekraïne begin 2006 zijn echter voor de regering aanleiding om te bekijken of er bij het aflopen van het bestaande partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Rusland niet toch gezocht zou moeten worden naar nieuwe overlegstructuren die aan het politieke en strategische gewicht van Rusland voor de EU beter tegemoet komen.

Geheel los van bovenstaande punten stelt de regering in haar reactie dat de AIV ten aanzien van zijn aanbeveling om het budget voor de oostelijke buurlanden te verhogen niet lijkt te beseffen dat dit automatisch ten koste zou gaan van de zuidelijke burens. Hierover wordt opgemerkt dat de AIV zich dit terdege bewust is en om deze reden geadviseerd had het totale budget voor de buurlanden aanzienlijk te verhogen, opdat de voorgenomen hervormingen in de oostelijke landen in voldoende mate kunnen worden gesteund.

ADVIES NR. 45 *'Nederland in de veranderende EU, NAVO en VN'* (Juli 2005)

Op 4 juni 2004 heeft de regering zich tot de AIV gericht met het verzoek een advies te wijden aan de positie van Nederland in de veranderende EU, NAVO en VN. De AIV heeft ter voorbereiding van dit advies een gecombineerde commissie samengesteld onder voorzitterschap van prof. mr. F.H.J.J. Andriessen. In de commissie hadden de volgende leden zitting: Mw. prof. dr. M.G.W. den Boer (CEI), dr. W.F. van Eekelen (CEI), drs. H. Kruijssen (COS),

been appointed as the EU Special Representative for Moldova. Both gave radio interviews, and the report was discussed in a number of newspaper articles. As the entire print-run of the Dutch version of the report (1,250 copies) was fully distributed by the end of October, an additional 150 copies were printed. The English version of the report appeared at the end of November, with a print-run of 1,250 copies. It was sent to all those in Brussels, Warsaw, Moscow and Kiev who spoke to the preparatory committee.

On 31 October 2005, Ms A. van Es presented the report at the NCDO's KPA/MATRA symposium, which was attended by approximately 200 members of civil society organisations and entrepreneurs who operate in the eastern neighbours of the European Union. In addition, on 8 December 2005, Ms S. Volbeda presented the report at an interministerial meeting on the subject of twinning, with a focus on the European Union's eastern neighbours, for officials from the fields of economic affairs, justice, agriculture and fisheries, social affairs, the environment, energy, foreign affairs, and transport, public works and water management, as well as from the Agency for International Business and Cooperation (EVD), the Netherlands Court of Audit and Wageningen University. In the run-up to the President of Ukraine's visit to the Netherlands in 2006, this meeting may be followed by further meetings for ministries, provincial and municipal agencies and NGOs involved in the implementation of the Dutch bilateral MATRA and PSOM programmes.

Government response

In its response of 8 November 2005, the government generally agrees with the report and accepts almost all its recommendations, with the exception of two points:

- the recommendation to allow discussion of the possibility of future EU membership for Moldova and Ukraine in order to give support to pro-reform forces in these countries, as this would be in the interests of the European Union; and
- the recommendation to push – at EU level – for a special relationship between the Union and Russia in order to do justice to the political and strategic significance of this country for the European Union.

The government stands by its – and the European Union's – current policy to offer Ukraine and Moldova the opportunity to participate in the ENP but not the prospect of future EU membership, not even in the long term. Regarding the second point, the government's response is in line with the European Union's basic principle to maintain similar relations with all neighbouring countries. Russia also fall under the ENP, despite the fact the European Union conducts high-level consultations with Russia every six months and that its policies towards Russia are being formulated in the context of the 'four common spaces'. In the government's view, however, the complications with Russia concerning the supply of energy to the European Union via the gas pipeline through Ukraine from the start of 2006 give reason to examine whether it might be worthwhile, at the end of the current partnership and cooperation agreement, to look for a new consultative structure that more effectively addresses the country's political and strategic significance for the European Union.

Independently of the above-mentioned points, the government notes in its response that the AIV does not seem to realise that its recommendation to increase the budget for the EU's eastern neighbours would automatically come at the expense of the Union's southern neighbours. The AIV wishes to note that it is well aware of this and that it therefore recommended a substantial increase in the budget for all neighbouring countries, so that the planned reforms in the eastern countries can be adequately supported.

ADVISORY REPORT no. 45: *'The Netherlands in a changing EU, NATO and UN'* (July 2005)

On 4 June 2004, the government asked the AIV to produce an advisory report on the position of the Netherlands in a changing EU, NATO and UN. The report was prepared by a joint committee chaired by Professor F.H.J.J. Andriessen, chair of the European Integration Committee (CEI). The other members of the committee were Professor M.G.W. den Boer, Dr W.F. van Eekelen and H.C. Posthumus Meyjes (all CEI), H. Kruijssen and F.D. van Loon of the Development Cooperation Committee (COS), F. Kuitenbrouwer

mr. F. Kuitenbrouwer (CMR), drs. F.D. van Loon (COS), drs. H.C. Posthumus Meyjes (CEI), lt.-gen. b.d. H.W.M. Satter (CVV), mr. J.G. van der Tas (CMR), gen. b.d. A.K. van der Vlis (CVV), drs. E.P. Wellenstein (CVV). Als ambtelijk-contactpersonen traden op drs. W.G. van Hasselt (SPL), mr. M.W.J. Lak (SPL) en drs. D.E.A.M. Seroo (SPL). Het secretariaat werd gevoerd door mw. drs. P.J. Genee, bijgestaan door de stagiair(e)s M. Bussink en mw. S. Narain. De AIV heeft dit advies vastgesteld tijdens de vergadering van van 8 juli 2005.

Desgevraagd heeft de AIV in mei 2005 een separaat advies uitgebracht over de hervormingen van de Verenigde Naties, met als titel: 'De hervormingen van de Verenigde Naties, het rapport Annan nader beschouwd'. Omdat dit laatste advies een groot deel van de vragen uit het hierbesproken advies die betrekking hebben op de VN, reeds behandelt, is uiteraard afgezien van doublures op dat punt en wordt voor die aspecten volstaan met een verwijzing naar dat advies.

In de adviesaanvraag over de positie van Nederland in de veranderende EU, NAVO en VN wordt verwezen naar de besluitvorming in 2002 en 2003 over het ingrijpen in Irak en de verwachte uitbreiding van de EU en NAVO in 2004. Er wordt geconstateerd dat voor het Nederlands buitenlands beleid nieuwe gegevenheden zijn ontstaan. De algemene vraag is dan ook hoe Nederland daarmee om moet gaan en welk beleid daarbij past. Meer specifiek wordt een aantal vragen gesteld met betrekking tot bovengenoemde fora. De belangrijkste zijn:

- De positie van Nederland in een EU is met 25 lidstaten reeds enige tijd onderwerp van studie. In dat verband wordt gezien hoe om te gaan met zowel verdragsmatige samenwerking als in het kader van van andere, meer informele, kopgroepen. Op welke dossiers zal Nederland met kans op succes dit proces kunnen benutten? Zijn er onderwerpen waarop Nederland zelf het initiatief dient te nemen en welke rol kan Benelux-samenwerking daarbij spelen? Hoe kan de communautaire methode worden behouden en hoe kan inclusiviteit worden bevorderd?
- Hoe verdragen ad-hoccoalities binnen de NAVO en per operatie zich met het consensus-model dat de NAVO samenwerking kenmerkt? Waar kan al dan niet projectgewijs 'partnerschap' van de NAVO met organisaties een rol

spelen? Is voor de nieuwe kerntaken van de NAVO de huidige samenstelling nog wel voldoende of moeten er nieuwe strategische partners worden gezocht?

- Welke zou de Nederlandse inzet kunnen zijn om legitimiteit en effectiviteit van de besluitvorming van de VN bij interventies in situaties van bedreiging van vrede en veiligheid, op een hoger plan te brengen? Welke zijn de mogelijkheden van een gecoördineerde EU opstelling in de Veiligheidsraad? Welke Nederlandse inzet in andere mondiale fora met ontwikkelingspolitieke, financiële, sociale, economische agenda's, zou passen bij VN-inspanningen voor vrede en veiligheid?

In het advies stelt de AIV vast dat de EU, na de recente uitbreidingsgolf, op zoek is naar een nieuw intern evenwicht. De verwerping van de Europese Grondwet (in 2005) in Nederland en Frankrijk noopt daarbij tot consolidatie en reflectie. Dit verdrag had deels kunnen helpen om nieuw evenwicht te vinden door een stroomlijning van besluitvormingsstructuren en afbakening van competenties. Tevens merkt de AIV op dat de redenering om de waarde van de EU voor Nederland af te meten aan het budgettaire criterium van het nettobetalerschap, geen recht aan de complexe werkelijkheid. Meer in algemene zin vraagt de AIV zich af of de EU wel in staat is om zichzelf te verdiepen, bijvoorbeeld op het gebied van de Europese welvaartsstandaard of van interne en externe veiligheid. Het terrein van externe veiligheidsbeleid van de EU is bij gebrek aan consensus en militaire middelen lange tijd blijven steken in declaratoir beleid. Voorlopig is de EU geen volwaardige speler op het wereldtoneel, aldus de AIV. Pas als de EU zich intern zo weet te organiseren dat op buitenlandspolitieke onderwerpen eenheid ontstaat ten aanzien van de besluitvorming en er bijvoorbeeld in slaagt optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de samenwerking met de NAVO biedt, kan de EU op het gebied van het externe beleid een werkelijke inhoud geven aan haar rol als speler op het wereldtoneel. Dan kan de EU tevens op de voor haar zo belangrijke onderwerpen als mondiale energie- en milieuvraagstukken, en in de relatie met de VS, een gewaardeerde en serieuze speler zijn. Vooral nog is door de EU op alle hiervoor genoemde terreinen nog een lange weg te gaan.

and J.G. van der Tas of the Human Rights Committee (CMR) and Lt. Gen. H.W.M. Satter (retd.), General A.K. van der Vliet (retd.) and E.P. Wellenstein of the Peace and Security Committee (CVV). The civil service liaison officers were W.G. van Hasselt, M.W.J. Lak and D.E.A.M. Seroo of the Ministry of Foreign Affairs' Strategic Policy Planning Unit (SPL). The secretariat was headed by Ms P.J. Genee (CVV executive secretary), assisted by M. Bussink and Ms S. Narain (trainees). The AIV adopted this report at its meeting of 8 July 2005.

In response to a request for advice, the AIV published a separate report on the reform of the United Nations, entitled 'Reforming the United Nations: a closer look at the Annan Report', in May 2005. This report deals with many of the issues in the present report in so far as they relate to the United Nations. To avoid duplication, readers of the present report are therefore referred to the earlier report wherever appropriate.

The request for advice on the position of the Netherlands in a changing EU, NATO and UN refers to decisions taken in 2002 and 2003 concerning the intervention in Iraq and the forthcoming enlargement of the European Union and NATO in 2004. It notes that there are new factors in Dutch foreign policy. The general question consequently relates to how the Netherlands should respond and what policy is appropriate in this context. More specifically, the request for advice asks a number of questions regarding the above-mentioned organisations. The most important of these are as follows:

- The position of the Netherlands in a European Union of twenty-five member states has been under consideration for some time now. One issue that is being examined is how to balance treaty-based cooperation with cooperation in other, more informal, leading groups. Which dossiers could the Netherlands successfully handle with the help of this process? Does the AIV believe there are issues on which the Netherlands should take the initiative and what role can cooperation between the Benelux countries play

here? How can the Community method be maintained and inclusiveness be promoted?

- To what extent are *ad hoc* coalitions that emerge within NATO and during individual operations compatible with the consensus model on which cooperation within NATO is based? In what circumstances can NATO partnerships (on a project basis or otherwise) with other organisations play a part? Is the present composition of NATO still sufficient for it to carry out its new core tasks, or should new strategic partners be sought?
- What could the Netherlands do to enhance the United Nations' legitimacy and decisiveness when intervening in situations that pose a threat to peace and security? What scope is there for a coordinated EU stance within the Security Council? What can the Netherlands do in other global forums with development, financial, social and economic agendas to support UN efforts to promote peace and security?

In its report, the AIV notes that the European Union is seeking a new internal equilibrium following the recent wave of enlargement. The rejection of the Constitutional Treaty by France and the Netherlands in 2005 has created a situation in which there is a need for consolidation and reflection. The Treaty could have gone some way towards creating a new equilibrium by streamlining decision-making procedures and identifying clear areas of competence. The AIV also notes that the argument for measuring the European Union's value for the Netherlands according to its budgetary status as a net contributor does not do justice to the complexity of the situation. More generally, the AIV wonders whether the European Union is actually capable of deepening, for example in the areas of European prosperity and internal and external security. For lack of consensus and military resources, the European Union's external security policy has long remained declaratory in nature. The Union will not be able to play a meaningful foreign policy role on the world stage until it can organise itself internally in such a way as to reach unanimous foreign policy decisions and, for example, make optimum use of the opportunities provided by cooperation

De NAVO, zo stelt het rapport, herstelt thans van een forse transatlantische aanvaring. Het is van groot belang dat de dialoog weer op gang komt, zowel in de NAVO als overigens ook via de EU. De AIV staat positief tegenover elk voorstel dat dit kan bevorderen. Voor duurzaam herstel is allereerst nodig dat alle bondgenoten inclusief de VS het bondgenootschap weer gaan beschouwen als het primaire forum ter bespreking van strategische veiligheidskwesties in de zin van het NAVO-Verdrag. Tevens pleit de AIV er voor dat de Europese militaire capaciteiten verder op peil worden gebracht en gehouden. Dit kan alleen door de defensiebudgetten te verhogen. Verder stelt de AIV dat er een strategische discussie moet worden gevoerd over de grondslagen van de wereldwijde inzet van de NAVO. Of in de nabije toekomst aan deze voorwaarden voldaan zal worden is vooralsnog een open vraag.

De VN zijn moeizaam doende een koers te vinden die voor beide uitersten van het spectrum van de leden geloofwaardig is: enerzijds voor de VS en het rijke en machtige Westen, anderzijds voor de ontwikkelingslanden. Het vinden van een nieuwe overeenstemming over de basis van collectieve veiligheid is daarbij even belangrijk als lastig. Belangrijk, gezien de groeiende interdependentie waarvan heden ten dage sprake is. Lastig, omdat de belangen van de ruim 180 lidstaten die de volkerenorganisatie anno 2005 heeft, vele malen diverser zijn dan het geval was voor de oprichters van de VN. Zonder die consensus valt op den duur de basis onder de volkerenorganisatie uit. Tevens constateert de AIV dat het van belang is dat de organisatie van voldoende financiële, personele en militaire middelen wordt voorzien om het beleid efficiënt uit te voeren. Nederland dient daaraan bij te dragen en daarop aan te dringen.

De AIV signaleert dat de internationale constellatie zoals deze gevormd wordt door de drie genoemde fora, met al het goede dat het in zich draagt, op zijn best fragiel te noemen. De hervormingscapaciteit van de drie organisaties wordt, alle goede initiatieven daartoe ten spijt, vooralsnog als onvoldoende beoordeeld. Gezien de omvang van de uitdagingen op het gebied van welvaart en welzijn, veiligheid en mondiale vraagstukken is dit een zorgelijke constatering. Het gevaar bestaat dat de multilaterale organisaties,

afzonderlijk of gezamenlijk, niet opgewassen zullen blijken te zijn tegen de grote uitdagingen die in het verschiet liggen, en dat daarmee de structuur van de internationale samenwerking, zoals die in de afgelopen decennia vorm heeft gekregen, het zal begeven. Voor Nederland zou dat rampzalig zijn.

De praktijk van 'incrementele besluitvorming' is eigen aan de wijze waarop internationale organisaties opereren. Zowel de NAVO als de EU heeft op het gebied van het instrumentarium indrukwekkende stappen kunnen maken zonder dat parallel overeenstemming werd bereikt over de strategische koers en het einddoel die daarbij horen. Dat houdt wel een risico in voor het draagvlak van de besluiten, getuige bijvoorbeeld de uitslag van het referendum over het Verdrag tot Vaststelling van een Grondwet voor Europa.

De door de AIV geschetste uitdagingen komen al lang niet meer alleen in de drie fora aan de orde. Niet alleen zijn er in de samenwerking tussen overheden tal van nieuwe groepen ontstaan, maar naast de formele constellaties spelen ook de informele bijeenkomsten van groepen van landen een belangrijke rol, waarvan Nederland geen deel uitmaakt. Ingrijpende verandering is de proliferatie van internationaal overleg en samenwerkingsvormen van maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven en van gremia waarin de internationale en nationale private en publieke sector samenwerken. Bij overheden groeit het inzicht dat samenwerking in dergelijke netwerken onmisbaar is voor de uitdagingen van de gemondialiseerde maatschappij.

De 21e eeuw vraagt waarschijnlijk om een nieuwe, aanvullende vorm van multilateraliteit. Het primaat van de staat is verminderd en het daarop gebaseerde bouwwerk van de EU, de NAVO en de VN loopt tegen zijn grenzen aan. De vraag is of deze instellingen nog wel voldoende op de in het advies beschreven problemen en dreigingen zijn toegesneden. De hervormingscapaciteit van de drie organisaties lijkt in ieder geval niet voldoende. Naast een beleid binnen deze organisaties adviseert de AIV transnationale netwerken van de publieke sector, het bedrijfsleven en het maatschappelijke middenveld te versterken.

Nederland heeft een in meerdere opzichten bijzondere positie.

with NATO. Only then will it be seen as a valued and serious player in the areas of particular importance to it, such as energy and the environment, and in its relations with the United States. All these are areas in which the Union still has a long way to go.

The AIV notes that NATO is currently recovering from a serious transatlantic rift. It is essential that transatlantic dialogue be revived, in NATO as well as through the European Union, and the AIV supports any proposal that encourages this. Lasting recovery will, first of all, depend on all the allies, including the United States, seeing NATO once more as the primary forum for discussing strategic security issues within the meaning of the North Atlantic Treaty. In addition, the AIV argues that the level of European military capacity needs to be further raised and maintained. This can only be achieved by increasing European defence budgets. Finally, the AIV notes there must be a strategic debate on the principles underlying the global deployment of NATO forces. It remains to be seen whether any of this will materialise in the near future.

The United Nations is struggling to steer a course that will be credible at both ends of its spectrum of members: the United States and the wealthy, powerful West, on the one hand, and developing countries, on the other. Achieving a new consensus based on the notion of collective security is crucial, but problematic: crucial because countries are increasingly interdependent, problematic because the interests of the 180-plus states that now make up the United Nations are far more diverse than when the organisation was first set up. Yet in the absence of such a consensus there will no longer be any basis for the organisation's continued existence. The AIV also notes that it is important that the organisation continue to receive enough funding, staff and military resources to pursue its policies efficiently. The Netherlands must contribute to this and urge others to follow suit.

The AIV observes that, for all its usefulness, the international constellation formed by the three above-mentioned forums is fragile to say the least. None of the three has yet displayed

sufficient ability to reform, despite all the good initiatives in that direction. Given the scale of the challenges in the fields of prosperity and welfare, security and the global issues, this is worrying. There is a risk that some or all of the multilateral organisations will prove incapable of facing the challenges ahead, and hence that the structure of the international society which has taken shape in recent decades will collapse. That would be a disaster for the Netherlands.

The practice of 'incremental decision-making' is typical of the way in which international organisations operate. Both NATO and the European Union have been able to make impressive progress in developing the instruments at their disposal without simultaneously reaching agreement on strategies and ultimate goals. This may undermine public support for the decisions reached, as the results of the referendums on the Treaty establishing a Constitution for Europe appear to indicate.

The challenges described by the AIV no longer only concern the three forums discussed here. An important role is now played not only by new formal intergovernmental bodies, but also by informal gatherings of groups of countries to which the Netherlands does not belong. One major change has been the spread of international consultation and cooperation between civil society organisations and the private sector, as well as bodies in which the national and international public and private sectors cooperate. Governments are increasingly aware that the challenges of globalised society cannot be faced without such forms of cooperation.

The twenty-first century will probably call for a new, supplementary form of multilateral action. The primacy of the state has declined, and the government-based structure consisting of the European Union, NATO and the United Nations is running into its own limitations. The question is whether these institutions are still capable of addressing the problems and threats described in the report. At any rate, their ability to reform does not appear to be adequate. The AIV advises the government to strengthen the transnational networks formed by the public and private sectors and civil

Het is internationaal gezien sterk op het gebied van investeringen en financiële dienstverlening in het buitenland, en tegelijk op dat van ontwikkelingssamenwerking. Deze bijzondere combinatie van internationale financiële slagkracht gecombineerd met een intensieve betrokkenheid bij ontwikkelingslanden wordt internationaal erkend, maar blijft in Nederland onderbelicht. Nederland levert ook militair een aanzienlijke en gewaardeerde bijdrage aan internationale crisisbeheersing. Nederland voert daarmee een de facto twee sporenbeleid: het is sterk zowel in de 'softe sector' als in de 'harde sector'. Daarnaast is een sterk punt dat Nederland zeer breed wordt gepercipieerd als een niet vooringenomen en betrouwbare partner in internationale aangelegenheden. Het maakt dat ons land per definitie geschikt is om verbanden te leggen tussen ogenschijnlijk zeer verschillende beleidsterreinen als 'veiligheid en ontwikkelingssamenwerking' maar ook tussen 'Europa en de VS', en op deze gebieden voorstellen te doen.

Voorts constateert de AIV in het advies dat Nederland, als handelsnatie, bij uitstek belang heeft bij een open en stabiele mondiale economie. Als klein land heeft Nederland groot belang bij effectieve internationale structuren om aan de uitdagingen van de komende decennia het hoofd te bieden. Voor de EU, de NAVO en de VN bestaat geen serieus alternatief. Nederlandse inspanningen moeten er dan ook op gericht zijn om deze structuren te versterken; aan dit besef zou de overheid tegenover de eigen bevolking duidelijker uitdrukking moeten geven.

Van het advies zijn ca. 1250 in het Nederlands verspreid. De Engelse vertaling is daarnaast in 1100-voud verspreid. Bij het afsluiten van de bijdragen voor dit jaarverslag was een schriftelijke reactie van de regering nog niet ontvangen.

ADVIES NR. 46 *'Energiek Buitenlands Beleid: Energievoorzieningszekerheid als nieuwe hoofddoelstelling'* (December 2005)

De ministers van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken hebben in mei 2005 de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Algemene Energieraad (AER) een gezamenlijk advies gevraagd over de vraag of, en zo ja hoe, het buitenlands beleid van Nederland en de Europese Unie

zou kunnen bijdragen aan de energievoorzieningszekerheid van Europa en in het bijzonder Nederland. Dit advies is voorbereid door een gecombineerde commissie, de Commissie Energie en Buitenlands Beleid, die bestond uit een aantal leden van de AER en van de permanente commissies van de AIV. De commissie stond onder leiding van drs. G.H.B. Verberg (AER). De overige leden van de gemengde commissie waren: dr. W.F. van Eekelen (AIV-CEI), drs. T. ETTY (AIV-CMR), dr. Ph.P. Everts (AIV-CVV), prof. dr. mr. C.J. Jepma (AIV-COS, tevens vice-voorzitter), mw. prof. dr. J.G. van der Linde (AER), drs. H.C. Posthumus Meyjes (AIV-CEI) en mw. prof. dr. ir. M.P.C. Weijnen (AER).

De commissie werd bijgestaan door ambtelijk-contactpersonen mr. P.J.T. van Strien en dr. R. Vos (Ministerie van Buitenlandse Zaken) en drs. G.K. Roukens (Ministerie van Economische Zaken). Het secretariaat werd gevoerd door achtereenvolgens ir. P.W. Broekharst, drs. E. Janssen (bij de AER) en mr. P.J.A.M. Peters en drs. P.A. Ramaer (bij de AIV).

Dit advies is door de AER en de AIV vastgesteld op 1 respectievelijk 2 december 2005.

De vraag van regeringszijde is mede ingegeven door de toenemende afhankelijkheid van importen van olie en gas uit een kleine groep landen en regio's, zoals Rusland, de landen rond de Perzische Golf en de Kaspische-Zeeregio. Behalve de landen van de Europese Unie, worden ook andere consumerende landen, zoals de VS en opkomende economieën als China en India, steeds afhankelijker van energieimporten. Hierdoor ontstaat scherpere concurrentie tussen de verschillende consumerende landen.

De verhoudingen in de wereld zijn, na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie en de opkomst van landen als China, India en Brazilië als belangrijke machten in de eigen regio en daarbuiten, al sterk veranderd. Deze veranderingen hebben ook hun weerslag op de verhoudingen in de verschillende energiemarkten. Energievoorzieningszekerheid is door deze veranderingen een belangrijk onderwerp op de agenda van consumerende landen geworden. Veel landen kijken kritisch naar het instrumentarium voor het realiseren van voorzieningszekerheid, mede door de veranderingen in de markt-

society, in addition to pursuing policies within these organisations.

In a number of respects, the Netherlands occupies a special position. It is a leading international actor when it comes to investment and the provision of financial services abroad, as well as with regard to development cooperation activities. This unusual combination of international financial strength and close involvement in developing countries is acknowledged internationally, but is not sufficiently highlighted at home. The Netherlands also makes a considerable and much-valued military contribution to international crisis management operations. The Netherlands is thus effectively pursuing a two-track policy, based on strengths in both the 'soft sector' and the 'hard sector'. Another of its assets is that it is very widely perceived to be an unprejudiced, reliable partner in international affairs. This puts it in an ideal position to create links between such seemingly different policy fields as security and development cooperation, as well as between Europe and the United States, and to make proposals in these areas.

As a trading nation, the Netherlands has a particular interest in an open, stable global economy. As a small country, it has an interest in being part of effective international structures that are capable of facing the challenges of the coming decades. There is no genuine alternative to the European Union, NATO and the United Nations, and Dutch efforts must therefore focus on strengthening these structures. The government needs to explain this more clearly to the people of the Netherlands.

Approximately 1,250 copies of the Dutch version of the report and approximately 1,100 copies of the English translation were distributed. At the time that the contributions to this annual report were being finalised, the AIV had not yet received the government's official response to the advisory report.

ADVISORY REPORT no. 46: *'Energetic foreign policy: security of energy supply as a new key objective'* (December 2005)

In May 2005, the Ministers of Foreign Affairs and Economic Affairs asked the AIV and the General Energy

Council (AER) to prepare a joint advisory report on the question of whether, and if so how, the foreign policy of the Netherlands and the European Union can contribute to security of energy supply in Europe and, in particular, the Netherlands.

The report was prepared by a joint committee, known as the Energy and Foreign Policy Committee, which consisted of several members of the AER and the permanent committees of the AIV. The committee was chaired by G.H.B. Verberg (AER). The other members of the joint committee were Dr W.F. van Eekelen of the European Integration Committee (CEI), T. Etty of the Human Rights Committee (CMR), Dr P.P. Everts of the Peace and Security Committee (CVV), Professor C.J. Jepma (vice-chair) of the Development Cooperation Committee (COS), Professor J.G. van der Linde (AER), H.C. Posthumus Meyjes (CEI) and Professor M.P.C. Weijnen (AER). The civil service liaison officers were P.J.T. van Strien and Dr R. Vos of the Ministry of Foreign Affairs and G.K. Roukens of the Ministry of Economic Affairs. The secretariat was in the hands successively of P.W. Broekharst and E. Janssen (AER) and P.J.A.M. Peters and P.A. Ramaer (AIV).

The AER and the AIV finalised this report on 1 and 2 December 2005, respectively.

The government's question is motivated in part by the increasing dependency on oil and gas imports from a small group of countries and regions, including Russia, the Persian Gulf countries and the Caspian Sea region. The European Union and other major consumers, such as the United States and emerging economic powers like China and India, are becoming increasingly dependent on energy imports. This is leading to fiercer competition between these countries.

Following the collapse of the Soviet Union and the emergence of countries like China, India and Brazil as important powers within their own regions and beyond, global relations have changed dramatically. These changes have also had implications for relations in the various energy markets. As a result, security of energy supply has become an important

organisatie in veel consumerende landen. De combinatie van veranderende geopolitieke verhoudingen, economische factoren in de energiemarkten en de milieuaagende van veel overheden, stelt in de komende jaren andere eisen aan het voeren van een voorzieningszekerheidsbeleid dan voorheen. In het advies is uitdrukkelijk aangegeven dat de huidige en toekomstige energiesituatie een aanpak vergt die ook voorziet in een invulling door het Nederlands buitenlands beleid. Energievoorzieningszekerheid als onderwerp van buitenlands beleid sluit nauw aan op de analyse in de recente nota's *Gas voor morgen* (Energieraad, januari 2005) en *Nu voor later. Energierapport 2005* (Ministerie van Economische Zaken, juli 2005).

De adviesraden verstaan in dit advies onder energievoorzieningszekerheid 'het ook op lange termijn continu beschikbaar hebben en krijgen van voldoende energieaanbod om op veilige wijze in de behoeften van onze samenleving te voorzien tegen zo veel mogelijk en bij voorkeur marktconforme voorwaarden en op een wijze die zo min mogelijk het milieu belast. Eén en ander binnen door de overheid gestelde randvoorwaarden.' De raden wijzen erop dat energievoorzieningszekerheid ook de korte termijn betreft. In dat laatste geval gaat het dan veelal om acute verstoringen van het energieaanbod die tot een energiecrisis kunnen leiden.

In het advies wordt een analyse gegeven van de wereldenergiesituatie voor de komende twintig tot dertig jaar. Daarna worden de Nederlandse energiebelangen uiteengezet. Vervolgens worden deze belangen vertaald naar het buitenlands beleid. Het advies wordt afgesloten met een samenvatting en aanbevelingen. De adviesraden hebben in hun werkzaamheden zoveel mogelijk het terrein van het energiebeleid in engere zin, dat ook internationale componenten omvat, laten rusten en zich conform de adviesaanvraag gericht op het buitenlands beleid en energie, mede vanuit het perspectief van de Nederlandse belangen.

Om een beter beeld te krijgen van de mogelijke geopolitieke ontwikkelingen, waar het de wereldenergiesituatie betreft, is aan het Clingendael International Energy Programme gevraagd deze problematiek te bestuderen. Mede aan de hand van de geproduceerde studie oordelen de adviesraden,

dat er ten principale met twee toekomstscenario's rekening moet worden gehouden. Eén, waarin de wereldeconomie steeds verder mondialiseert en integreert en waarin vrijhandel het adagium zal zijn (de economisch gedreven wereld). Dit betekent, dat energiestromen via marktwerking hun weg zullen vinden naar de consument en dat de rol van overheden relatief beperkt en faciliterend van aard is. In het tweede scenario zullen landen, vanuit hun nationale belangen, meer politiek-strategisch opereren, althans wat energie betreft. Energiestromen zullen gepolitiseerd worden en de energiehandel komt vooral tot stand door overheidshandelen. Het uiteindelijke beslissingscentrum over belangrijke kwesties omtrent de energiestromen ligt in dit scenario bij de overheid (de politiek gedreven wereld).

De uitkomsten van die analyse en de daarbij relevante geopolitieke tendensen en de beoordeling van energiebelangen van Nederland, hebben de adviesraden duidelijk gemaakt dat ook voor Nederland energievoorzieningszekerheid geen vanzelfsprekendheid meer kan zijn. De risico's die met een goede energievoorziening zijn gemoeid, overstijgen het domein van het energiebeleid zelf. De problematiek die hier aan de orde is, zowel waar het gaat om de middellange- en lange termijn voorzieningszekerheid als de acute verstoringen van het energieaanbod, vergt overheidsaandacht en beleidsinzet over een breder front. Door de substantiële groei van het wereldwijde energieverbruik en de milieuproblematiek (vooral klimaatverandering) als gevolg daarvan, wordt de noodzaak hiertoe nog scherper. In het buitenlandse beleid van Nederland zullen met name prioriteiten herschikt moeten worden om energievoorzieningszekerheid een adequate plaats in het totale beleidspakket te geven.

De afgelopen decennia behoefde men zich door de betrekkelijk ontspannen situatie op de energiemarkten en de aanwezigheid van grote gasreserves in Nederland geen zorgen te maken over de zekerheid van de aanvoer. De analyse maakt echter duidelijk dat Nederland (en Europa) nu ook in toenemende mate afhankelijk zal worden van energie-importen; in een tijd waarin eerder rekening moet worden gehouden met een staatsgedreven scenario van energiestromen dan met een voortgaande mondialisering van de energiemarkten.

issue on the agenda of consumer countries. Many countries are reviewing the instruments they use to secure energy supplies, partly in view of the changes in market organisation that have taken place in many consumer countries. In the coming years, the combination of changing geopolitical relations, economic factors in energy markets and the environmental agendas of many governments will place different demands on the implementation of supply security policy than in the past. The advisory report states explicitly that the current and future energy situation requires an approach involving Dutch foreign policy. Treating security of energy supply as a foreign policy issue is in keeping with the analysis presented in the recent policy documents *Gas for tomorrow* (AER, January 2005) and *Nu voor later. Energie-rapport 2005* (Now for later: energy report 2005) (Ministry of Economic Affairs, July 2005).

For the purposes of this advisory report, the advisory councils define security of energy supply as 'the long-term and continuous availability of enough energy to safely meet the needs of society in accordance with conditions that are (preferably and as far as possible) market-oriented and in a way that causes the least possible harm to the environment. All this within the parameters set by the government.' The advisory councils note that the security of energy supply is also a short-term issue, primarily in that acute disruptions of the energy supply could lead to an energy crisis.

The report analyses the world energy situation for the next 20 to 30 years. It then examines Dutch energy interests and translates these interests into foreign policy objectives, concluding with a summary and recommendations. In their work, the advisory councils have avoided focusing on the field of energy policy in its narrowest sense, which also includes international components, in favour of a focus on foreign policy and energy – in particular from the perspective of Dutch interests – in accordance with the request for advice.

To gain a better understanding of potential geopolitical developments relating to the global energy situation, the

advisory councils asked the Clingendael International Energy Programme to study the issue. Partly on the basis of the resulting study, the advisory councils believe that, in principle, two future scenarios need to be taken into account. In the first scenario, the world economy will become increasingly globalised and integrated and the watchword will be free trade (the economically driven world). This implies that energy will flow to the consumer via market mechanisms and that the role of governments will be relatively limited and more facilitative in nature. In the second scenario, countries will operate in a more politically strategic manner, based on their national interests, at least in so far as energy is concerned. Energy flows will be politicised, and the energy trade will be conducted mainly by means of government action. In this scenario, the ultimate source of decision-making on important issues related to energy flows is the government (the politically driven world).

The results of this analysis, the relevant geopolitical trends and the assessment of the energy interests of the Netherlands have convinced the advisory councils that, like many other countries, the Netherlands can no longer be certain of a secure energy supply. The interests and risks associated with a good energy supply transcend the field of energy policy. The issues at stake here, which concern the medium and long-term security of energy supply as well as acute disruptions of that supply, require government involvement and policy in a broader range of areas. This need is even greater due to the substantial increase in global energy consumption and the environmental problems (especially climate change) that this has caused. Dutch foreign policy priorities in particular will have to be adjusted so that efforts to guarantee a secure energy supply are afforded sufficient importance in the overall policy package.

In recent decades, due to the relative tranquillity on the energy markets and the Netherlands' substantial natural gas reserves, there was no cause for concern regarding supply security. However, the analysis indicates that the Netherlands – and Europe – will now also become increasingly dependent on energy imports, at a time when a state-driven scenario of

Naar de mening van de adviesraden is nu een omslagpunt bereikt. Een tekort aan energie raakt iedere individuele burger en kan, afhankelijk van omvang en duur, de samenleving ontwrichten. Een proactieve en gecoördineerde aanpak is nodig om de Nederlandse energievoorziening voor de toekomst veilig te stellen; het op 'betrouwbaar' gerichte energiebeleid moet, gegeven het toegenomen belang van de internationale dimensie van energievoorzieningszekerheid, zijn complement krijgen in het buitenlands beleid. De adviesraden zijn van mening dat energievoorzieningszekerheid een nieuwe, zelfstandige hoofddoelstelling van buitenlands beleid moet worden, naast de al bestaande hoofddoelstellingen. De adviesraden beseffen, dat in de praktijk altijd zal blijken dat doelstellingen tegen elkaar moeten worden afgewogen en in de concrete situatie tot een verantwoorde 'mix' moeten worden omgevormd.

Om een coherent buitenlands beleid op het gebied van energievoorzieningszekerheid te kunnen voeren moet Nederland, intern de zaken goed op orde hebben. De adviesraden onderschrijven de noodzaak van een structureel overleg tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken, Economische Zaken, VROM en Defensie met betrekking tot beleidsvoorbereiding en uitvoering op het terrein van energievoorzieningszekerheid. Gezien het belang van de materie zou dit, moeten geschieden op hoogambtelijk (DG-)niveau. Ook zou het vaker geagendeerd moeten worden voor de REIA.

Ervan uitgaande dat het bevorderen van energievoorzieningszekerheid inderdaad een hoofddoelstelling wordt, menen de raden dat in beginsel daarmee het gehele buitenlands beleidsinstrumentarium, met inbegrip van het ontwikkelings-samenwerkingsbeleid, ter beschikking komt. Het komt er op aan de bestaande beleidsinstrumenten toegesneden op de specifieke situatie in te zetten. Het gaat ook om het intensiever inschakelen van de Nederlandse diplomatieke missies in het buitenland en een actieve opstelling van Nederlandse delegaties in de diverse multilaterale fora. Zonodig moet de bereidheid bestaan een bijdrage te leveren aan de militaire bescherming van internationale transportroutes. De relatie met Rusland moet worden geherformuleerd op basis van 'gelijkwaardigheid', 'wederzijds begrip' en 'reciprociteit'. Dat moet vooral ook op EU-niveau worden bewerkstelligd.

De belangen van Nederland liggen primair bij bevordering van de wereldwijde vrijhandel. Dit impliceert, dat Nederland hierop inzet door middel van een multilaterale aanpak. Complementair hieraan zal Nederland echter ook, ter bevordering van de energievoorzieningszekerheid, moeten inzetten op bilaterale relaties. In dit stadium moet Nederland zo veel mogelijk de verschillende opties openhouden en een én-én-benadering kiezen. In het advies worden aan deze analyse twaalf aanbevelingen verbonden.

BRIEFADVIES NR. 9 *'Reactie op het Sachs-rapport: hoe halen wij de Millennium Doelen?'* (April 2005)

In januari 2005 bracht het UN Millennium Project Team het rapport *Investing in Development. A Practical Plan to Achieve the Millennium Development Goals* uit. Dit rapport, het Sachs-rapport, is vernoemd naar de voorzitter. De AIV besloot, in de wetenschap dat er nog een officiële aanvraag zou komen van de regering over de keuzes die de SGVN in maart 2005 zou maken (zie AIV-advies nr. 41) een (ongevraagd) briefadvies uit te brengen over de ontwikkelingsaspecten van deze hervormingvoorstellen. Dit briefadvies werd in april door de AIV vastgesteld en vervolgens aan de minister en de Staten-Generaal aangeboden.

De commissie, die dit briefadvies heeft voorbereid, bestond uit leden van de Commissie Ontwikkelingssamenwerking van de AIV en stond onder voorzitterschap van drs. H. Kruijssen. Tevens namen deel drs. F.D. van Loon, mr. G.H.O van Maanen, prof. dr. L.B.M. Mennes, mw. ir. A.N. Papma, dr. L. Schulpen en prof. dr. S. van Wijnbergen. De commissie werd, redactioneel, bijgestaan door mw. drs. J.A. Nederlof (secretaris COS).

De AIV begint de reactie met het uitdrukken van zijn waardering voor de wervende daadkracht van het rapport. De MDG's moeten met kracht en creativiteit worden nagestreefd en het rapport is dan ook een gedreven pleitnota geworden. De AIV wijst er echter op dat de MDG's als zodanig tussentijdse doelen zijn en geen einddoelen. Ze zijn graadmeter voor de mate waarin de internationale gemeenschap zich daadwerkelijk inzet voor een structurele vermindering van de armoede in het algemeen, en van de ongelijkheid tussen en binnen landen in het bijzonder. Echter, zelfs

energy trading is more likely than the continuing market-oriented globalisation of energy markets.

The advisory councils believe that a turning point has now been reached. Energy shortages affect every citizen and, depending on their scale and duration, can disrupt society. A proactive and coordinated approach is needed to secure the future of the Dutch energy supply. Given the increased importance of the international dimension of security of energy supply, domestic energy policy, which focuses on reliability, should be complemented by foreign policy. The advisory councils believe that security of energy supply should become a new, independent, key foreign policy objective, alongside existing key objectives. The advisory councils are aware that in real-life situations a careful balance between different objectives must always be struck.

In order to pursue a coherent foreign policy in the area of energy supply security, the Netherlands must ensure that its internal affairs are in order. The advisory councils stress the need for regular consultations between the Ministries of Foreign Affairs, of Economic Affairs, of Housing, Spatial Planning and the Environment, and of Defence on the formulation and implementation of policy aimed at securing energy supplies. Given the importance of this subject matter, these consultations should take place among senior officials (directors-general). In addition, the topic should be discussed more often by the Cabinet Committee on European and International Affairs (REIA).

Assuming that a secure energy supply becomes a key policy objective, the advisory councils believe that in theory all existing foreign policy instruments, including development cooperation policy, thereby become available. It will be important to tailor the available policy instruments to the situation at hand and to make more intensive use of Dutch diplomatic missions in foreign countries. Dutch delegations to international forums should take an active approach. If necessary, the government must be prepared to contribute to the military protection of international transport routes. It should also reformulate the relationship with Russia on the

basis of equality, mutual understanding and reciprocity, not only at national but particularly at EU level.

The Netherlands' interests lie primarily in the field of promoting global free trade. This implies that the Netherlands should pursue a multilateral approach. In parallel, however, the Netherlands will also have to focus on bilateral relations in order to secure energy supplies. At this stage, the Netherlands should keep its various options open as much as possible and opt for a both/and approach. On the basis of this analysis, the AIV makes twelve recommendations in the report.

ADVISORY LETTER no. 9: *'Response to the Sachs report: How do we attain the Millennium Development Goals?'* (April 2005)

In January 2005, the UN Millennium Project Team published the report *Investing in Development: A Practical Plan to Achieve the Millennium Development Goals*, also known as the Sachs report after the team's chairman, Dr Jeffrey Sachs. Knowing that it would receive an official request for advice from the government on the choices that the UNSG was to make in March 2005 (see advisory report no. 41), the AIV decided to publish, on its own initiative, an advisory letter on the development-related aspects of these reform proposals. The AIV adopted this advisory letter in April 2005 and subsequently presented it to the Minister of Foreign Affairs and Parliament.

The committee that prepared this advisory letter consisted of members of the Development Cooperation Committee (COS) and was chaired by H. Kruijssen. The other members were F.D. van Loon, G.H.O van Maanen, Professor L.B.M. Mennes, Ms A.N. Papma, Dr L. Schulpen and Professor S. van Wijnbergen. Ms J.A. Nederlof (COS executive secretary) provided editorial support.

The AIV starts its response by expressing its appreciation of the enthusiasm and energy with which the report has been written. The MDGs should be pursued vigorously and creatively, and the report consequently takes the form of a passionate plea. However, the AIV wishes to point out that

als de MDG's volledig worden waargemaakt, zijn in 2015 armoede en honger nog maar voor de helft weggewerkt. Wel bieden de MDG's en de daarmee verbonden programma's een uitgelezen mogelijkheid om het proces van realisering van de meest basale mensenrechten te meten.

Het is de AIV duidelijk, dat de schrijvers van het Sachs-rapport hebben geworsteld met enkele dilemma's. Sterke nadruk wordt gelegd op het nemen van verantwoordelijkheid, zowel door de ontwikkelingslanden als door de internationale donorgemeenschap. De vraag hoe de hier en daar in het rapport bepleite externe sturing in ontwikkelingsprocessen zich daarmee verhoudt, komt niet altijd goed uit de verf. De AIV benadrukt dat *'local ownership'* en duurzame ontwikkeling onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, en dat donoren niet even 'in het gat moeten springen' als het in hun ogen niet snel genoeg gaat. Een nationaal gedragen ontwikkeling impliceert dat de private sector en het maatschappelijk middenveld voluit betrokken zijn. Het Sachs-rapport geeft aan het eerste wel aandacht; het tweede blijft te veel onderbelicht.

Een tweede dilemma betreft de enorme diversiteit van het armoedeprobleem versus de noodzaak tot het stellen van prioriteiten. Een veelheid van instrumenten wordt beschreven, maar onderbelicht blijft welke keuze nu moet worden gemaakt om op korte termijn het meest effect te hebben voor de realisering van de MDG's. De aanbeveling ten aanzien van de zogenaamde *quick wins* en de *fast track* landen suggereert snelle resultaten, maar onderschat de complexiteit van de problemen.

Een derde dilemma speelt bij de financiering. De toename van ODA-middelen is dringend vereist en de internationale gemeenschap moet haar verplichtingen ten aanzien van de 0,7% BNP zo snel mogelijk nakomen. Het Sachs-rapport stelt dat ook met zoveel woorden, al wordt het groeitempo na een eerste sprong in 2006 in het traject daarna tot 2015 getemporeerd. Maar tegelijkertijd is ook duidelijk dat de realisering van de MDG's alleen mogelijk is als de nationale besparingen en de buitenlandse investeringen worden gestimuleerd. De inzet van ODA zou, zo meent de AIV, mede moeten worden gericht op capaciteitsvergroting in de

ontwikkelingslanden, en ODA zou daarbij als hefboom ingezet moeten worden voor genoemde nationale besparingen en buitenlandse investeringen.

De AIV sluit het briefadvies af met zeven conclusies:

1. De MDG's bieden concrete indicaties (*benchmarks*) waarop inspanningen ten behoeve van armoedevermindering kunnen worden beoordeeld. Het gaat om inspanningen voortvloeiend uit de internationaal aanvaarde rechten van de mens. Toezicht op en naleving daarvan dient zich daarom niet te beperken tot het mondiale macro-niveau, maar zich vooral te richten op de mate van realisering op het niveau van landen en doelgroepen.
2. Voor het bereiken van de MDG's op nationaal niveau is de opstelling van nationale plannen en het creëren van uitvoeringscapaciteit essentieel. Het ter beschikking stellen van (meer) ODA-middelen ten behoeve van de MDG's is dan alleen effectief.
3. De ontwikkeling van de financiële sector moet meer prioriteit krijgen. ODA moet daarom mede ingezet worden als hefboom ter verbetering van het ondernemersklimaat in ontwikkelingslanden.
4. De ODA-doelstelling moet onverkort gehandhaafd blijven. Nationale OS-begrotingen moeten MDG-gericht worden opgesteld, zodat prestaties eenvoudig gevolgd kunnen worden, en discussie over andere ontwikkelingsrelevante activiteiten een duidelijke financiële markering krijgt.
5. MDG-gerichte ODA van overheid tot overheid is alleen effectief als er sprake is van goed bestuur en van voldoende stabiliteit in het betrokken ontwikkelingsland. In situaties waarin daaraan niet wordt voldaan, kan hulp aan de bevolking geboden worden via noodhulp en steun via NGO's. Activiteiten gericht op conflictpreventie of conflict-beheersing kunnen de condities scheppen voor realisering van de MDG's.
6. Prioriteit voor Afrika, en met name voor goed bestuur en de bestrijding van HIV/Aids, moet duidelijker worden aangezet. In dit kader stelt de AIV een aanvullend criterium voor goed bestuur voor, namelijk de mate waarin een regering bereid en in staat is om de HIV/Aids-epidemie in eigen land aan te pakken.
7. Internationale donorcoördinatie en -samenwerking moet zich bij voorkeur concentreren op het landenniveau, en niet op hoofdkwartieren van multilaterale instellingen.

the MDGs are not final goals, but merely interim targets. They are a yardstick for measuring how far the international community is genuinely moving towards a structural reduction of poverty, in general, and of inequalities within and between countries, in particular. Even if we attain the MDGs, however, we will still only have eradicated half the world's poverty and hunger by 2015. On the other hand, the MDGs and their associated programmes provide an excellent way of gauging how well countries are managing to uphold fundamental human rights.

It is clear to the AIV that the writers of the report struggled with a number of dilemmas. For example, they strongly urge developing countries and the international donor community to take up their responsibilities. Yet they are not always clear about how this should relate to the external targeting of development processes, which the report also advocates. The AIV believes it is important to point out that local ownership and sustainable development are inseparably linked and that donors should not simply 'jump in' if they feel that things are not moving fast enough. Development only has a national support base if the private sector and civil society are also fully involved. The Sachs report addresses the former but gives insufficient attention to the latter.

A second dilemma is the need to set priorities despite the wide-ranging nature of the poverty problem. The report describes a wealth of instruments but fails to indicate which choices would make the biggest contribution to achieving the MDGs in the short term. The recommendation relating to 'quick wins' and 'fast track countries' suggests that rapid results can be achieved, yet underestimates the complexity of the problems.

A third dilemma involves financing. An increase in ODA funding is urgently needed, and the international community needs to meet its commitment to set aside 0.7% of GNP as soon as possible. The Sachs report explicitly calls for this, yet after advocating an initial funding boost in 2006 recommends a lower growth rate in the years leading up to 2015. It is also clear that the MDGs will only be realised if

the level of domestic savings and foreign investment goes up. The AIV therefore feels that official development aid (ODA) should be used partly to boost capacity in developing countries, thereby acting as a lever to encourage domestic savings and foreign investment.

The AIV finishes off its advisory letter with seven conclusions:

1. The MDGs provide specific benchmarks by which to gauge poverty reduction measures based on universally recognised human rights. Compliance should therefore be monitored not just at the global macro-level but above all at the level of individual countries and target groups.
2. Drafting national plans and creating implementing capacity are essential for achieving the MDGs at national level. Allocating additional ODA funding to the MDGs will only be effective if this condition is met.
3. Higher priority must be given to the growth of the financial sector. ODA must therefore be used partly as a lever to improve the business climate in developing countries.
4. The ODA norm must be fully upheld. National development cooperation budgets should be aligned to the MDGs so that progress can be monitored easily and discussions on other development-relevant activities can be matched to clear financial parameters.
5. Government-to-government ODA for the MDGs will only be effective if the developing country concerned is sufficiently stable and pursuing a policy of good governance. Where this is not the case, assistance can be given in the form of emergency aid and support through NGOs. Activities aimed at conflict prevention or conflict management can create the right conditions for attaining the MDGs.
6. Clearer priority should be given to Africa and especially to the need for good governance and the fight against HIV/AIDS. In this context, the AIV wishes to propose an additional criterion for good governance, namely the degree to which a government is able and willing to tackle the HIV/AIDS epidemic within its own borders.
7. International donor coordination and cooperation should preferably be concentrated at country level and not at the head offices of multilateral institutions.

In juni 2005 ontving de AIV de regeringsreactie op het briefadvies over het Sachs-rapport. Daarin werd geconstateerd dat het briefadvies over het Sachs-rapport in het algemeen goed aansluit op de brief over deze problematiek aan de Tweede Kamer van 25 februari 2005. De regering juicht, net als de AIV, de actiegerichtheid van het rapport toe. Ook de regering plaatst kanttekeningen bij snelle ophoging van ODA gericht op (snelle) resultaten, waarbij te weinig aandacht wordt besteed aan de absorptiecapaciteit in landen, goed bestuur, de kwaliteit van de hulp en de duurzaamheid van de interventies. De minister noemde de zeven aanbevelingen van de Raad een ondersteuning van het regeringsbeleid. Het briefadvies heeft een rol gespeeld in de vele debatten over het uitkomen van het Sachs-rapport en is gericht verzonden naar betrokken bewindspersonen, de Staten-Generaal en meest betrokken organisaties op ontwikkelingssamenwerkingsgebied. De tekst is integraal, als bijlage, opgenomen, in AIV-advies nr. 41, 'De hervormingen van de Verenigde Naties: het rapport Annan nader beschouwd'.

BRIEFADVIES NR. 10 *'De Europese Unie en de band met de Nederlandse burger'* (December 2005)

De AIV heeft dit initiatief genomen nadat de Nederlandse burger zich bij referendum tegen een grondwet voor Europa had uitgesproken. De AIV heeft gekozen voor een briefadvies opdat de aanbevelingen op tijd zouden zijn voor de standpuntbepaling van de Nederlandse regering voor de vergadering van de regeringsleiders van de Europese Unie in juni 2006.

De AIV heeft hiertoe een breed samengestelde werkgroep in het leven geroepen bestaande uit leden van de permanente commissies Europese integratie (CEI), mensenrechten (CMR) en vrede en veiligheid (CVV), aangevuld met twee buitenleden, omdat de raad zich in het algemeen niet intensief met binnenlandspolitieke aspecten van internationale vraagstukken bezighoudt. Verder is de Commissie Europese Integratie (in haar geheel) direct betrokken geweest bij de totstandkoming van dit briefadvies.

De werkgroep bestond uit de volgende leden: Dr. B. Knapen (voorzitter), prof. mr. F.H.J.J. Andriessen (voorzitter van de CEI), prof. dr. J.W. de Beus (buitenlid), mw. dr. M. Bulk (CEI),

prof. mr. C. Flinterman (CMR), mr. Th.C. de Graaf (buitenlid), mr. F. Korthals Altes (voorzitter van de AIV), drs. H.C. Posthumus Meyjes (CEI), prof. mr. J.W. de Zwaan (CEI), drs. E.P. Wellenstein (CVV). Het secretariaat is gevoerd door mw. dr. S. Volbeda (secretaris CEI), daarin bijgestaan door de trainee mr. H.J.W.B. Lathouwers, MA LLM en de stagiaires M.R. de Jong en mw. S.F. van den Driest. Tijdens het advies-traject heeft de werkgroep ook een beroep kunnen doen op de kennis en ervaring van drs. D.F. Husinga en mw. drs. H. Laffeber (ambtelijk-contactpersonen van het ministerie van Buitenlandse Zaken).

Het belang van de Europese Unie voor Nederland kan moeilijk worden overschat. Meer en meer ziet Nederland zich gesteld voor problemen die om een internationale oplossing vragen, hetzij op het niveau van de EU, hetzij op mondiaal niveau. De EU kan dan optreden als pleitbezorger van onze belangen tegenover andere grote spelers in de wereld. Maar ook de betekenis van de Europese Unie voor het creëren van welvaart en het dempen van conflicten staat buiten kijf. Als project van vreedzaam samenvoegen van soevereiniteit, is het uniek in de geschiedenis en iets om zuinig op te zijn. Juist daarom heeft de AIV zich op het standpunt gesteld dat hij, mede in het licht van eerdere advisering over nut en noodzaak van Europese integratie, geroepen was om met de nodige spoed enige aanbevelingen te doen om de kloof tussen burger en Europa te verkleinen en hiermee een bijdrage te leveren aan het doorbreken van de impasse die na het referendum is ontstaan. Burgers dienen het project Europa te kunnen volgen, bij voorkeur kritisch; zij dienen zich er niet van af te wenden. Daar concentreren deze aanbevelingen zich op. In dit korte briefadvies beperkt de AIV zich in hoofdzaak tot de kloof die is ontstaan tussen burgers en de nationale beleidsmakers die zich met Europa bezighouden. Beleidsmakers zijn in dat opzicht primair de leden van het kabinet, hun ambtenaren, en het parlement.

De aanbevelingen van de AIV richten zich op zaken die Nederland zelf kan doen en op zaken die Nederland in internationaal verband in samenwerking met andere lidstaten kan nastreven. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan die het publieke domein in brede zin betreffen.

In June 2005, the AIV received the government's response to the advisory letter on the Sachs report. In this response, the government notes that the advisory letter on the Sachs report is generally consistent with its letter to the House of Representatives on these issues of 25 February 2005. Like the AIV, the government welcomes the report's emphasis on action but has reservations about sharply increasing ODA for fast results if too little attention is devoted to a country's absorption capacity, good governance, the quality of the aid and the sustainability of the interventions. The government describes the AIV's seven recommendations as a confirmation of the government's policies. The advisory letter featured in many debates on the publication of the Sachs report and was sent to the relevant ministers, Parliament and the most relevant organisations in the field of development cooperation. The full text of the advisory letter was included as an annexe in advisory report no. 41: 'Reforming the United Nations: a closer look at the Annan Report'.

ADVISORY LETTER no. 10: *'The European Union and its relations with Dutch citizens'* (December 2005)

The AIV took the initiative to produce an advisory letter after the Dutch electorate rejected a constitution for Europe in the referendum of 1 June 2005. It opted for an advisory letter so that the recommendations would be available before the Dutch government determined its position in advance of the meeting of heads of government of the European Union in June 2006.

For this purpose, the AIV set up a broad-based working group consisting of members drawn from its permanent committees on European Integration (CEI), Human Rights (CMR) and Peace and Security (CVV), as well as two external members, since the Council does not generally concern itself with the domestic aspects of international issues. The entire CEI was also directly involved in preparing this advisory letter.

The members of the working group were Dr B. Knapen (chair), Professor F.H.J.J. Andriessen (CEI chair), Professor J.W. de Beus (external member), Dr M. Bulk, H.C. Posthumus Meyjes and Professor J.W. de Zwaan (all CEI), Professor C. Flinterman

(CMR), T.C. de Graaf (external member), F. Korthals Altes (AIV chair) and E.P. Wellenstein (CVV). The secretariat was headed by Dr S. Volbeda (CEI executive secretary), assisted by H.J.W.B. Lathouwers, M.R. de Jong and Ms S.F. van den Driest (trainees). During the preparation of the report, the working group also benefited from the knowledge and experience of D.F. Huisinga and Ms H. Laffebier (liaison officers at the Ministry of Foreign Affairs).

The importance of the European Union to the Netherlands can scarcely be overstated. Ever more frequently, the Netherlands finds itself facing problems requiring an international solution, either at EU or global level. In such cases, the European Union can act to promote our interests vis-à-vis other major world players. However, it also possesses unquestionable importance in generating prosperity and suppressing conflict. As a project involving the peaceful pooling of sovereignty, it is unique in history and something to nurture carefully. That is precisely why the AIV decided that – partly in the light of previous advisory reports on the benefits of and need for European integration – it should rapidly prepare recommendations on how to narrow the gulf between Europe and the Dutch people and thereby help to break the impasse that has arisen since the referendum. The general public needs to be able to follow the European project, preferably from a critical perspective. It should not turn away from it. That is the thrust of these recommendations. In this brief advisory letter, the AIV confines itself primarily to the gulf that has emerged between the general public and the national policymakers who concern themselves with EU affairs. In this context, ‘policymakers’ should be understood primarily to mean the members of the government, their officials and Parliament.

The AIV’s recommendations focus on what the Netherlands can do itself and goals that it can pursue at international level in cooperation with other member states. In addition, the AIV offers recommendations regarding the wider public domain.

With regard to what the Netherlands can do itself, the AIV notes that these issues can be dealt with immediately, such

Wat betreft de zaken die Nederland zelf kan doen wijst de AIV erop dat deze zaken meteen aangepakt kunnen worden, zoals gevolg geven aan het advies van de Raad van State dat de Tweede Kamer tijdig en voorafgaand aan het innemen van een Nederlands standpunt voor de onderhandelingen in Brussel de Commissievoorstellen aan een kritisch onderzoek onderwerpt. Een dergelijk onderzoek moet duidelijkheid geven over de subsidiariteit, de opportuniteit en de proportionaliteit van voorgestelde maatregelen. Het doel is dat de Kamer meer effectief debat voert in de voorbereiding van de besluitvorming. Daarbij ondersteunt de AIV het advies van de Raad van State dat niet alleen de Eerste Kamer maar ook de Tweede Kamer een vaste eenheid creëert die Kamerleden bijstaat met betrekking tot Nederlandse besluitvorming over Europese zaken. Bovendien zouden kamerfracties meer menskracht kunnen vrijmaken om het Europese wetgevingsproces in alle stadia kritisch te volgen.

Ook vindt de AIV dat debat in het parlement over zaken die Europa betreffen met veel grotere regelmaat gevoerd moeten worden dan alleen bij het jaarlijkse debat naar aanleiding van de Staat van de Unie. Zo zou het kabinet vaker evaluaties van de stand van zaken in de Kamer kunnen presenteren en de voornemens van de Europese Commissie en het voorzitterschap kunnen doornemen. Verder zou de AIV graag zien dat de band van de Kamer met de Europarlementariërs wordt versterkt. Niet door het dubbelmandaat opnieuw in te voeren, maar eenvoudig door deze EP-leden vaker te vragen voor overleg naar de Kamer te komen.

Samen met andere lidstaten kan Nederland er naar streven om de band van de burger met de Europese Unie te verbeteren door het nastreven van meer democratie en openheid van de Europese instellingen. Bijvoorbeeld door Raadsvergaderingen van (vak)ministers wanneer deze over wetgeving beraadslagen in de openbaarheid te laten plaatsvinden en door burgerinitiatieven te verwelkomen door de Raad, het Europees Parlement en de Commissie.

Zodra een verdragswijziging weer aan de orde kan komen (bijvoorbeeld wanneer de 27e of 28e lidstaat gaat toetreden) beveelt de AIV aan om een paar bestuurlijke verbeteringen in de besprekingen mee te nemen. Dit betreft met name

de opname van het handvest van de grondrechten van de Europese Unie, het uitbreiden van de medezeggenschap van het Europees Parlement over het gehele wetgevingsspectrum (co-decisie) en het uitbreiden van de zeggenschap van het Europees Parlement over het gehele budget, dat wil zeggen over zowel de verplichte als de onverplichte uitgaven, dus inclusief bijvoorbeeld de landbouwuitgaven.

In het bredere publieke domein adviseert de AIV om belangrijke kwesties over de toekomst van Europa niet terzijde te leggen, maar proactief op de publieke agenda te plaatsen. Met name fractievoorzitters en andere gezichtsbepalende Kamerleden moeten zulke vraagstukken in hun politieke optreden aankaarten. Ook zou het goed zijn wanneer meer politieke partijen Europa in hun verkiezingsprogramma opnemen.

Verder zou kennis bij de burger over het Europese integratiebeleid en over de Europese instellingen verbeterd moeten worden. De ontkenning van de Europese omgeving doet afbreuk aan het functioneren van Nederlandse burgers in hun eigen samenleving. In zekere zin is het referendum te beschouwen als een *wake-up call*. Want zo vanzelfsprekend als de steun van bestuurders van diverse organisaties aan het grondwettelijk Verdrag was, zo kritisch bleken de eigen leden het project te bejegenen. Deze discrepantie zou moeten prikkelen, niet zozeer tot simpelweg meeveren met de stemming onder de achterban, maar tot een wezenlijke discussie over overwegingen van bestuurders en leden.

De AIV is sceptisch waar het gaat om voorlichting als instrument om de betrokkenheid en verbondenheid van de burger met Europa te vergroten. Zolang voorlichting een werkelijke politisering van Europa moet vervangen, werkt het averechts: hoe meer brochures, hoe meer ongenoegen. Het doel moet zijn dat de Europese context van Nederland onderdeel wordt van normale en boeiende politiek.

Het briefadvies is vastgesteld door de AIV op 2 december 2005. Om te zorgen dat het advies op tijd voor het Kerst-reces aan de ministers en de Kamerleden kon worden verstuurd is gekozen voor de verspreiding van 150 voorkopieën op 13 en 14 december. Vanaf die datum is het advies ook beschikbaar gekomen op de website van de AIV. Het brief-

as implementing the Council of State's recommendation that the House of Representatives subject the Commission's proposals to timely critical examination before the Netherlands decides on the position it is to adopt in the negotiations in Brussels. Such an examination should provide clarity regarding the subsidiarity, appropriateness and proportionality of the proposed measures. The aim is for the House of Representatives to hold a more effective debate while decisions are being prepared. In this context, the AIV endorses the Council of State's advice that the House of Representatives, like the Senate, should create a permanent unit to assist members of parliament in all areas of Dutch decision-making on European affairs. In addition, it recommends that the parliamentary parties make more human resources available to monitor all stages of the European legislative process from a critical angle.

The AIV also feels that parliamentary debates on EU affairs should not be confined to the annual discussions attending the State of the European Union, but should take place much more regularly. For example, the government could present evaluations of the state of affairs in the European Union in the House of Representatives more regularly and discuss the intentions of the European Commission and the Presidency. The AIV also recommends strengthening the ties between the Dutch parliament and the Dutch members of the European Parliament. Not by reintroducing the dual mandate, but simply by inviting these MEPs to the House of Representatives for consultations more frequently.

Together with other member states, the Netherlands can work towards improving relations between the public and the European Union by seeking to make EU institutions more open and democratic. This can be achieved, for instance, by opening up Council ministerial meetings to the public when they are debating legislation and by encouraging the Council, the European Parliament and the Commission to welcome citizens' initiatives.

As soon as it is appropriate to discuss a treaty amendment, for example in connection with the accession of the 27th or

28th member state, the AIV recommends including a number of administrative reforms in the discussion. These concern, in particular, the incorporation of the EU Charter of Fundamental Rights into a treaty between the Union's member states, the extension of the European Parliament's co-decision powers across the entire spectrum of legislation and the extension of the its decision-making powers to cover the entire budget, i.e. not only non-mandatory but also mandatory expenditure, which includes agricultural spending, for example.

In the wider public domain, the AIV advises not to push key issues regarding the future of Europe to one side, but to be proactive in placing them on the public agenda. The leaders of parliamentary parties and other prominent members of parliament, in particular, should raise such issues in their regular political work. It would also be useful if more political parties included their positions on Europe in their election programs.

In addition, the public's knowledge of European integration policy and European institutions needs to be improved. The lack of recognition of the European context actually makes it more difficult for Dutch citizens to function successfully within their own society. In a certain sense, the referendum can also be regarded as a wake-up call, since the unquestioning support for the Constitutional Treaty given by the leaders of various organisations contrasted starkly with the critical response of their membership. This discrepancy should lead not to mere acquiescence with grassroots opinion, but to an incisive debate on the arguments that sway all those involved.

The AIV questions the usefulness of public information campaigns as an effective instrument to increase the public's sense of engagement and solidarity with the European Union. As long as public information continues to be used in the place of the true politicisation of European issues, it is counter-productive: the more pamphlets are distributed, the more resentment they provoke. The aim should be to make the European context of the Netherlands

advies heeft een brede verspreiding gekregen. De oplage van 1100 exemplaren in het Nederlands en de Engelse vertaling (oplage 1200 exemplaren) zullen begin 2006 worden verspreid. Er is geen persconferentie voor het uitkomen van dit briefadvies georganiseerd, maar wel is een persbericht uitgegaan op 13 december. De voorzitter van de werkgroep, dr. B. Knapen heeft aan een radio-interview meegewerkt.

Een regeringsreactie op dit briefadvies wordt in het eerste kwartaal van 2006 verwacht.

BRIEFADVIES NR. 11 *'Terrorismebestrijding in Europees en internationaal perspectief; interim-advies over het folterverbod'* (December 2005)

De regering heeft op 15 juli 2005 een adviesaanvraag gericht aan de Adviesraad Internationale Vraagstukken over 'Terrorismebestrijding in Europees en internationaal perspectief'.

De regering verzoekt de AIV een oordeel te geven over de bestrijding van internationaal terrorisme sinds 11 september 2001 en vooruit te blikken naar de agenda voor de komende jaren, zoals die o.a. is geschetst door het High-level Panel in zijn rapport aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, met bijzondere aandacht voor de vraag hoe het internationale terrein invloed uitoefent op het nationale terrein en vice versa.

Voorts verzoekt de regering de AIV om advies over de vraag hoe mensenrechten en de beginselen van de rechtsstaat optimaal kunnen worden gewaarborgd in de strijd tegen het terrorisme, waarbij de regering in het bijzonder geïnteresseerd is in de vraag of naar het oordeel van de AIV beperkingen van de mensenrechten en internationaal humanitair recht gerechtvaardigd zijn, en zo ja in welke mate en in welke gevallen.

De AIV heeft een gemengde commissie ingesteld om de advisering voor te bereiden. Deze Commissie Terrorismebestrijding bestaat uit leden van de vier permanente commissies van de AIV (de Commissie Mensenrechten, de Commissie Vrede en Veiligheid, de Commissie Ontwikkelingssamenwerking en de Commissie Europese Integratie): Prof. mr. Th.C. van Boven (CMR) (voorzitter), lt-gen. b.d. G.J. Folmer

(CVV) (vice-voorzitter) en de leden prof. dr. P.R. Baehr (CMR), mw. prof. dr. M.G.W. den Boer (CEI), dr. Ph.P. Everts, prof. mr. F.J.M. Feldbrugge (CVV), prof. dr. mr. B. de Gaay Fortman (COS), mw. mr. B.T. van Ginkel (CVV) (corresponderend lid), mr. R. Herrmann (CMR), mr. F. Kuitenbrouwer (CMR), lt-gen. b.d. H.W.M. Satter (CVV), prof. dr. B.A.G.M. Tromp (CVV) (vice-voorzitter a.i.), en mw. mr. H.M. Verrijn Stuart (CMR). Als ambtelijk-contactpersonen zijn opgetreden drs. J.F. Gerzon, drs. F.H. Olthof en mr. A.P. van Wiggen (ministerie van Buitenlandse Zaken, DPZ). De Commissie is in dit traject ondersteund door mr. P.J.A.M. Peters (secretaris) en mr. H.J.W.B. Lathouwers MA, LLM (trainee) en mw. S.F. van den Driest (stagiaire).

Allereerst is de AIV tot de conclusie gekomen dat spoedige advisering, zoals de regering wenst, niet mogelijk is, gelet op de breedte van de adviesaanvraag en de complexiteit van de materie. De AIV heeft besloten, vooruitlopend op het volledige advies, eerst in een interim-advies in te gaan op (de handhaving van) het folterverbod, een onderwerp waarover internationaal grote zorg bestaat.

Toespitsing op het folterverbod

De vraagstelling van de regering gaat uit van een spanning tussen handhaving van mensenrechten en het bestrijden van terrorisme. Met de regering onderschrijft de AIV de noodzaak en urgentie van een effectieve bestrijding van terrorisme. Immers, leven en veiligheid van potentiële slachtoffers staan op het spel. Tevens zijn de rechten en vrijheden van (vermeende) daders, andere personen en, meer in het algemeen, de beginselen van de rechtsstaat indringend aan de orde. De AIV meent dat de spanningen op dit terrein worden weerspiegeld in de ontwikkelingen rond het folterverbod. Hiermede is een van de kernwaarden van de rechten van de mens in het geding, namelijk de onaantastbaarheid van het menselijk lichaam en de menselijke geest. De ontwikkelingen rond het folterverbod vormen een veelzeggende illustratie van het relativeren van internationaal erkende normen, omdat tot voor kort een duidelijke consensus bestond over de absolute gelding van dit verbod. Aandacht hiervoor past bij de consistente Nederlandse betrokkenheid bij de concretisering en implementatie van het folterverbod.

part of the country's regular, animated political discourse.

The AIV adopted the advisory letter on 2 December 2005. In order to ensure that it reached ministers and members of parliament before the Christmas recess, the AIV decided to distribute 150 advance copies on 13 and 14 December 2005. The advisory letter was also made available on the AIV's website from this date onwards. The advisory letter has been widely disseminated. Approximately 1,100 copies of the Dutch text and 1,200 copies of the English text were distributed at the beginning of 2006. The publication of the advisory letter was not accompanied by a press conference, but a press release was issued on 13 December 2005. The chairman of the working group, Dr Knapen, participated in a radio interview.

The government's response to the advisory letter is expected in the first quarter of 2006.

ADVISORY LETTER no. 11: *'Counterterrorism from a European and international perspective: interim report on the prohibition of torture'* (December 2005)

On 15 July 2005 the government asked the AIV to produce an advisory report on combating terrorism from a European and international perspective.

The government asked the AIV to assess the fight against international terrorism since 11 September 2001 and to look ahead at the agenda for the coming years, as outlined *inter alia* in the High-Level Panel's report to the UN Secretary-General, focusing particularly on the ways in which international measures impact on the national approach and vice versa.

The government also sought advice on how human rights and the rule of law can best be safeguarded in the struggle against terrorism, and was especially interested in whether the AIV believes there is any justification for restricting human rights and international humanitarian law and, if so, to what degree and in what circumstances.

In order to prepare the advisory report, the AIV set up a joint committee, known as the Counterterrorism Committee, consisting of members drawn from its four permanent committees on Human Rights (CMR), Peace and Security (CVV), Development Cooperation (COS) and European Integration (CEI). The members of the joint committee were Professor T.C. van Boven (chair), Professor P.R. Baehr, R. Herrmann, F. Kuitenbrouwer and Ms H.M. Verrijn Stuart (all CMR), Lt. Gen. G.J. Folmer (retd.) (vice-chair), Professor F.J.M. Feldbrugge, Ms B.T. van Ginkel (corresponding member), Lt. Gen. H.W.M. Satter (retd.) and Professor B.A.G.M. Tromp (temporary vice-chair) (all CVV), Dr P.P. Everts, Professor B. de Gaay Fortman (COS) and Professor M.G.W. den Boer (CEI). The civil service liaison officers were J.F. Gerzon, F.H. Olthof and A.P. van Wiggen of the Ministry of Foreign Affairs' Political Affairs Department (DPZ). The committee was supported by P.J.A.M. Peters (executive secretary AIV), assisted by H.J.W.B. Lathouwers and Ms S.F. van den Driest (trainees).

Given the scope of the request for advice and the complexity of the subject matter, the AIV soon concluded that it would not be possible to deliver an advisory report as quickly as the government wished. It therefore decided to draft an interim report – in advance of the full advisory report – on the prohibition of torture and its enforcement, an issue which is currently giving rise to great international concern.

Focusing on the ban on torture

The government's questions assume that there is tension between the campaign against terrorism and respect for human rights. Like the government, the AIV stresses the urgent need for an effective campaign against terrorism, since the lives and safety of potential victims are at stake. The rights and freedoms of actual and alleged perpetrators and others, and, more generally, the principle of the rule of law, are also matters of pressing concern. In the AIV's opinion, these tensions are reflected in developments relating to the ban on torture, which touches on one of the most fundamental of human rights: the inviolability of the

De vraagstelling van de regering gaat uit van een spanning tussen handhaving van mensenrechten en het bestrijden van terrorisme. Mèt de regering onderschrijft de AIV de noodzaak en urgentie van een effectieve bestrijding van terrorisme.

Benadering

De AIV wil geen scheiding aanbrengen tussen de beide hoofdvragen van de adviesaanvraag. De waarborging van de beginselen van de rechtsstaat en van de rechten en de veiligheid van personen vormen een onlosmakelijk geheel. De AIV dringt enerzijds aan op onverkorte handhaving en verdediging van het folterverbod en doet een meer algemeen beroep op degenen die het debat over terrorismebestrijding voeren om (op het terrein van binnenlands beleid en buitenlands beleid) onverkort vast te houden aan internationale verplichtingen. Anderzijds wil hij erop wijzen dat met het ondergraven van internationale normen ook de bescherming van de gewone burger door de rechtsstaat in het geding kan komen.

De AIV komt tot de volgende conclusie. De regering moet krachtig en publiekelijk stelling nemen tegen uitholling van het absolute verbod op foltering. Ook in concrete gevallen waarbij foltering aan de orde is of waar zich ontwikkelingen voordoen die het absolute folterverbod ernstig dreigen te ondermijnen, moet Nederland stelling nemen, ongeacht waar deze plaats hebben en wie daarbij betrokken is. Het handhaven en uitdragen van een norm als het folterverbod kan gezien worden als een lakmoesproef voor de rechtsstaat.

Reikwijdte verbod

De AIV bespreekt in het interim-advies vier aspecten. Het komt voor dat de reikwijdte van het verbod beperkt wordt geïnterpreteerd, bijvoorbeeld in Amerikaanse beleidsstukken. In de internationale verdragen geldt het absolute verbod niet alleen foltering, maar ook wrede, onmenselijke en vernederende behandeling of bestraffing. Daarom is een redenering dat een bepaalde gedraging niet de intensiteit van foltering vertoont, maar 'slechts' wrede, onmenselijke en vernederende behandeling voorstelt, niet steekhoudend.

Incommunicado detentie

Daarnaast worden mensen opgesloten gehouden zonder enig contact met de buitenwereld (incommunicado detentie). De ervaring leert dat juist in dergelijke omstandigheden het risico dat gedetineerden aan foltering worden onderworpen, groot is. Nog zorgwekkender is de situatie van gedetineerden die zich in geheime detentiecentra bevinden en wier namen en identiteit niet worden prijsgegeven. Hun lichamelijke en geestelijke integriteit loopt extra gevaar en het risico bestaat dat deze personen voorgoed verdwijnen.

Terugzending/garanties

Een derde aspect gaat over het terugsturen van mensen naar landen waar zij gevaar lopen te worden gefolterd. Garanties van het land van bestemming bieden alleen zekerheid als aan een aantal voorwaarden is voldaan, zoals een effectieve vorm van onafhankelijk toezicht. De AIV wijst op het verschijnsel van 'extraordinary rendition', dat wil zeggen het oppakken en wegvoeren van personen naar veelal onbekende bestemmingen, zonder enige justitiële tussenkomst en rechterlijke procedures. Het is evident dat laatstgenoemde praktijk, waarvan de omvang zich aan elke waarneming onttrekt, onder alle omstandigheden ontoelaatbaar is.

Informatie uit dubieuze bron

Tenslotte noemt de AIV het gebruik van informatie uit dubieuze bron. In de praktijk zal hoogstzelden vaststaan dat informatie door foltering is verkregen. Naast het onomstreden verbod op het gebruik van door foltering verkregen informatie als bewijs in een rechtszaak past ook een verbod op het verbinden van rechtsgevolgen voor personen en organisaties aan dergelijke informatie. Dit neemt niet weg dat de overheid ontvangen inlichtingen en hun bron dient te evalueren en zo nodig handelend dient op te treden, zeker als er een onaanvaardbaar risico voor de maatschappij en haar burgers bestaat. Daarbij moet uiteraard naar bevestiging van de informatie door andere verifieerbare en onverdachte bronnen worden gezocht.

Na deze beschrijving van de normatieve kant van het folterverbod, wijst de AIV nog op enige praktische negatieve consequenties van foltering. Zo neemt de kans op vergelding en verharding toe. Immers, als foltering door één land als

human body and the human mind. The developments relating to the ban on torture offer a striking illustration of how internationally accepted norms can become circumscribed, given that until recently the consensus was that the ban was an absolute one. An examination of this issue is in keeping with the Netherlands' consistent involvement in the realisation and implementation of the ban on torture.

Approach

The AIV has no intention of separating the two main questions posed in the request for advice. The aims of safeguarding the principle of the rule of law and the rights and safety of individuals are inseparable. The AIV urges that the ban on torture be enforced and defended in full and, in more general terms, calls on those involved in the debate on counterterrorism to fully respect their international obligations in both foreign and domestic policy. The AIV also wishes to point out that the undermining of international norms can compromise the protection offered to individuals by the rule of law.

The AIV concludes that the government should take a powerful, public stand against the erosion of the absolute ban on torture. In addition, the Netherlands should take a stand in actual cases involving torture or developments that seriously threaten to undermine the absolute ban on torture, regardless of where they take place and who is involved. The enforcement and promotion of a norm such as the ban on torture can be regarded as a litmus test to determine whether a state is governed by the rule of law.

Scope of the ban

The AIV discusses four aspects of the way in which the ban on torture is being circumscribed. The scope of the ban is sometimes interpreted restrictively, for example in US policy documents. However, the relevant international treaties provide that the absolute ban applies not only to torture but also to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. The argument that certain behaviours do not have the

intensity of torture, but are 'merely' cruel, inhuman or degrading, therefore does not stand up.

Incommunicado detention

In some cases, moreover, people who are being detained are denied any contact with the outside world. Experience teaches that it is precisely in circumstances such as these that detainees are at risk of torture. An even more troubling fact is that detainees are being held in secret detention centres without their names and identities being disclosed. Their physical and mental integrity is in grave danger and there is a risk that these individuals will disappear for good.

Non-refoulement/guarantees

The third aspect concerns the practice of returning people to countries where they are in danger of being tortured. Guarantees provided by the country of destination only provide certainty of a number of conditions have been met, such as the existence of effective independent supervision. The AIV refers to the practice of 'extraordinary rendition', i.e. capturing persons and transporting them to unknown destinations, without the involvement of the judicial authorities or any court proceedings. It goes without saying that this practice, the extent of which cannot be known, is unacceptable under any circumstances.

Information obtained in a dubious fashion

Finally, the AIV mentions the use of information obtained in a dubious fashion. In practice, it will be extremely rare for it to be established that information has been obtained by torture. The undisputed prohibition on the use of information obtained by torture as evidence in court should be complemented by a prohibition on attaching legal consequences for persons and organisations to such information. This does not release the authorities from their obligation to evaluate intelligence and its sources and, if necessary, take action, certainly when there is an unacceptable risk to society and the public. It goes without saying that other, verifiable and unimpeachable sources must be sought to confirm the information in question.

('legitiem') middel van ondervraging wordt toegepast, zullen andere partijen geneigd zijn deze praktijk ook toe te passen en wordt het moeilijker hen hierop aan te spreken. Voorts wordt gewezen op het terrein van de buitenlandse politiek. Het relativeren van het folterverbod speelt ook in landen die onze bondgenoten zijn. Hun optreden heeft repercussies voor het beeld van het Westen als geheel, zoals dat overkomt in vele landen buiten de westerse wereld. Daarmee ontstaan er ook voor Nederland buitenlandse politieke consequenties. Pogingen om de bevolking in andere landen te winnen voor universele waarden, voor vreedzame wijzen van conflictoplossing en ook voor goede betrekkingen met de westerse wereld, worden ondermijnd door handelen dat duidt op opportunisme en een gebrekkige nakoming van internationale verplichtingen.

De regering zond op 20 februari 2006 een instemmende reactie op het interim-advies over het folterverbod, welke hier inhoudelijk niet meer werd meegenomen.

Tegelijk met de publicatie van het advies is een persbericht uitgebracht, dat heeft geleid tot een positief artikel in Trouw, een instemmend persbericht van Amnesty International, een instemmende aanhaling door het Humanistisch Vredesberaad en een vermelding op enkele websites.

Het briefadvies is verder breed verspreid. De oplage van 1100 exemplaren in het Nederlands en de Engelse vertaling (oplage 1100 exemplaren) is begin 2006 verspreid.

Following its description of the normative side of the ban on torture, the AIV points out some of the negative consequences of torture in practice. For instance, it increases the likelihood of retaliation and desensitisation. If torture is used by one country as a 'legitimate' means of interrogation, other parties may follow suit, and it will be more difficult to call them to account. Foreign policy is another issue. The ban on torture is being circumscribed in countries that are our allies. Their actions reflect on the West as a whole and colour the image it projects to many countries in the rest of the world. This in turn has consequences for Dutch foreign policy. Efforts to persuade the populations of other countries to embrace universal values, peaceful means of resolving conflicts and good relations with the Western world are undermined by actions that are suggestive of opportunism and a failure to comply with international obligations.

On 20 February 2006, the government sent the AIV a concurring response to the interim report. It is not discussed here due to time constraints.

Simultaneously with the publication of the advisory letter, the AIV issued a press release that led to an approving article in *Trouw*, a concurring press release from Amnesty International, a concurring citation by the Humanistisch Vredesberaad (a humanistic anti-war organisation) and references on a number of websites. The advisory letter has been widely disseminated. Approximately 1,100 copies of the Dutch text and 1,200 copies of the English text were distributed in early 2006.

REACTIES OP EERDERE ADVIEZEN

Government responses to previous Advisory reports

The full text of the advisory reports can be found on the AIV's website, at: <<http://www.aiv-advice.nl>>.

ADVISORY REPORT NO. 35: *'Failing states: a global responsibility'*

On 11 March 2005, the Minister of Foreign Affairs, Bernard Bot, the Minister of Defence, Henk Kamp, and the Minister for Development Cooperation, Agnes van Ardenne, sent Parliament their response to the joint advisory report of the AIV and the Advisory Committee on Issues of Public International Law (CAVV).

The government delayed its response until after the publication of the report of the United Nations' High Level Panel on Threats, Challenges and Change (HLP) (see also advisory report no. 41 above) and also referred to the findings of this report in its response. The government believes that the advisory report provides a clear and useful analysis of 'failing states' and the complex problems associated with this phenomenon. The European Security Strategy notes that failing states constitute one of the greatest threats facing Europe. The government consequently believes that preventing states from failing and aiding in the recovery of failing states is of major importance. However, there is no obvious formula or solution for this.

In its response, the government argues that the situation in a country like Afghanistan shows that the simultaneous and coordinated use of political, military and development-related instruments is essential for managing the transition from conflict to relative stability. More generally, it refers to the role of the Stability Fund, which brings together the expertise of the Ministries of Foreign Affairs, Defence and Development Cooperation and can thus be used to help build capacity in the security sector in countries where Dutch troops are stationed. As noted in the government's response to advisory report no. 34: 'The Netherlands and crisis management: three issues of current interest', the government firmly believes that the

De gehele tekst van de adviezen is te vinden op de website van de AIV (www.AIV-advies.nl)

ADVIES NR. 35 *'Falende staten: een wereldwijde verantwoordelijkheid'*

Op 11 maart 2005 zonden minister Bot van Buitenlandse Zaken, minister Kamp van Defensie en minister Van Ardenne voor Ontwikkelingssamenwerking een reactie aan de Staten-Generaal op het advies van de AIV en de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV).

De regering had haar reactie op het advies aangehouden tot na het uitkomen van het rapport van het High-Level Panel (HLP) van de Verenigde Naties (zie ook AIV-advies nr. 41 hierboven), en verwees ook naar de bevindingen van dat rapport. De regering vond dat het advies een nuttige en heldere analyse bood van het begrip 'falende staat' en van de complexe problematiek die daarmee verbonden was. In de Veiligheidsstrategie van de EU werd reeds gesteld dat falende staten één van de grootste bedreigingen voor Europa waren. De regering was dan ook van mening dat het voorkómen dat staten falen en het weer op de been helpen van falende staten van groot belang was. Er bestond echter geen eenduidige receptuur of oplossing.

De regering stelde dat de inzet in een land als Afghanistan liet zien dat een gelijktijdige en coherente inzet van zowel politieke, militaire als ontwikkelingsgerelateerde instrumenten noodzakelijk was om de overgang van conflict naar een meer stabiele situatie te begeleiden. Zij wees meer in het algemeen op de rol van het Stabiliteitsfonds, waarin de expertise van Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking en Defensie werd samengebracht. Zo was het in het kader van het Stabiliteitsfonds mogelijk om in landen waar Nederlandse militairen werden ingezet ook bij te dragen aan capaciteitsopbouw op het gebied van de veiligheidssector. Zoals in de regeringsreactie op het AIV-advies nr. 34 *Nederland en crisisbeheersing: drie actuele aspecten* is vermeld, is de regering ervan overtuigd dat op dit moment een tekort aan middelen niet het grootste obstakel voor een geïntegreerd veiligheidsbeleid vormt, maar juist de complexiteit van en relatieve onbekendheid met deze problematiek.

Legitimering voor ingrijpen in falende staten

Het advies constateert terecht dat falen op zichzelf geen eigenstandige volkenrechtelijke grond of verplichting tot ingrijpen (zowel civiel als militair) in een staat verschaft. Een politieke beslissing tot militair ingrijpen zou idealiter moeten berusten op een specifieke volkenrechtelijke basis. De regering deelde de mening van de AIV en de CAVV dat de vroegtijdige inzet van militaire middelen heilzaam kan zijn om afglijden van staten te voorkomen. De regering onderschreef eveneens de nadruk die de AIV en de CAVV leggen op de centrale rol van de Veiligheidsraad bij de besluitvorming op dit punt. De Veiligheidsraad zou zich eerder en krachtiger dienen uit te spreken over falende staten: 'early warning' zou moeten leiden tot 'early action'. De door het High-Level Panel voorgestelde vijf criteria voor legitimiteit van ingrijpen door de Veiligheidsraad leken een geschikte toetsingslijst aan de hand waarvan de Veiligheidsraad zou moeten vaststellen of militair ingrijpen noodzakelijk is. In uitzonderlijke gevallen waarbij de Veiligheidsraad niet optrad kon er echter een verantwoordelijkheid bestaan tot ingrijpen. De regering verwees hiervoor naar haar reactie op het AIV- en CAVV-advies nr. 13 'Humanitaire Interventie' en de uitwerking van het toetsingskader.

Rol van de Verenigde Naties

Het advies bepleitte de instelling van een nieuw politiek VN-orgaan. Het reeds genoemde rapport van het High-Level Panel ging diep in op dit specifieke onderwerp en deed evenals de AIV en de CAVV aanbevelingen voor een sterkere rol van de VN vooral in de post-conflict fase. Het HLP-rapport stelde dat vredesopbouw en wederopbouw op lange termijn essentieel waren in het voorkomen van terugval tot conflict en dat het VN-systeem onvoldoende is toegerust om een algemene coördinerende rol te spelen in de ondersteuning van staten in hun transitie van oorlog naar vrede. Het rapport adviseerde om een Peacebuilding Commission (PBC) op te richten voor het hele continuüm van 'early warning' naar post-conflict wederopbouw. In het VN-secretariaat zou een Peacebuilding Support Office (PSO) moeten komen voor ondersteuning. Het rapport beval aan de functie van Speciale Vertegenwoordiger te versterken, zodat deze ter plaatse een sterk coördinerende rol kon vervullen.

greatest current obstacle to an integrated security policy is not a shortage of resources but rather the complexity of, and a relative lack of familiarity with, these issues.

When is it legitimate to intervene in a failing state?

The advisory report rightly notes that under international public law the failure of a state does not constitute an independent ground or obligation for intervention (whether civil or military). A political decision sanctioning military intervention should ideally have a specific basis in international public law. The government shares the opinion of the AIV and the CAVV that the timely deployment of military resources can help rescue a state from collapse. It also endorses the emphasis that the AIV and the CAVV place on the central role of the Security Council with regard to decision-making in this area. The Security Council should speak out earlier and more firmly with regard to failing states: early warning should lead to early action. The five criteria proposed by the High Level Panel for the legitimacy of intervention by the Security Council appear to provide the Council with an appropriate checklist for determining whether military intervention is necessary.

In exceptional cases in which the Security Council fails to act, the state may yet have a duty to intervene. In this context, the government refers to its response to advisory report no. 13 of the AIV and the CAVV ('Humanitarian intervention') and the development of the Frame of Reference mentioned there.

Role of the United Nations

The advisory report advocates the establishment of a new political body within the United Nations. The aforementioned report of the High Level Panel examines this particular issue in detail and – like the AIV and the CAVV – recommends expanding the role of the United Nations, especially in the post-conflict phase. The Panel's report argues that sustained peacebuilding and reconstruction are essential for preventing a relapse into conflict and that the UN system is inadequately equipped to play a general coordinating role in supporting states in their transition from war to peace. The report recommends establishing a Peacebuilding Commission (PBC) to deal with the entire continuum from early warning to post-conflict reconstruction. At the same time, the UN Secretariat

would be enriched by the addition of a Peacebuilding Support Office (PSO), which would play a supporting role. The report also recommends strengthening the position of Special Representatives, so that they can play a strong coordinating role at local level.

The government feels that the time is ripe for a new coordination and cooperation mechanism, particularly in the field of post-conflict reconstruction. The proposed commission would operate under the Security Council's auspices to give it sufficient authority. However, the new mechanism proposed by the AIV and CAVV seems rather unwieldy and centralist. The one outlined in the High Level Panel's report seems more flexible, with a remit that is less controlling and more coordinating and representative of all actors concerned. As much as possible, the commission should make use of existing knowledge. The government recognises the value of establishing a multilateral post-conflict fund for failing states that could help to foster coherence between peace, security and development, as proposed by the AIV and the CAVV. Such a fund would have to make use of existing mechanisms. The High Level Panel makes a similar recommendation, suggesting the establishment of a Peacebuilding Fund of at least \$250 million. In general, the government is of the view that less fragmentation, a more stable and predictable funding system and a clear division of labour between the United Nations and the World Bank would substantially increase the impact of these institutions' reconstruction activities.

Deployment of military resources by the Netherlands

With regard to the question of military deployment, the government shares the view that the Netherlands should take part in short-term missions at the upper end of the spectrum of force. In addition, if the government commits itself to long-term involvement in the stabilisation and reconstruction of a state, the armed forces can make an essential contribution to rebuilding and reforming security structures. Military expertise can also be enlisted at an earlier stage. This applies in particular to circumstances in which the specific expertise of the armed forces is deemed desirable, such as in the case of Security Sector Reform (SSR) or the military integration of ex-soldiers in conjunction with Disarmament, Demobilisation and

De regering meende dat met name op het gebied van post-conflict wederopbouw inderdaad een nieuwe coördinatie- en samenwerkingsstructuur tot stand diende te komen. Een in te stellen commissie zou, vanwege voldoende autoriteit, onder de Veiligheidsraad moeten ressorteren. De door de AIV en de CAVV voorgestelde nieuwe structuur werd echter nogal zwaar en centralistisch geacht. De structuur zoals in het HLP-rapport weergegeven leek flexibeler, met een coördinerende in plaats van een direct besturende taak, waarbij alle betrokken spelers vertegenwoordigd waren. De commissie moest zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande kennis. Het nut van het instellen van een multilateraal post-conflictfonds voor falende staten dat kon bijdragen aan de samenhang tussen vrede, veiligheid en ontwikkeling, zoals voorgesteld door de AIV/CAVV, werd onderschreven. Een post-conflictfonds zou gebruik moeten maken van de reeds bestaande structuren. Het High-Level Panel deed een soortgelijke aanbeveling en was van mening dat er een Peacebuilding Fund moet komen van minstens \$ 250 miljoen. In het algemeen zou in de ogen van de regering verminderde fragmentatie, een meer solide en meer voorspelbare financiering door donoren, alsmede een heldere taakverdeling tussen de VN en de Wereldbank de slagkracht van deze instellingen bij wederopbouwactiviteiten in belangrijke mate kunnen vergroten.

Inzet van militaire middelen door Nederland

De regering deelde de mening dat Nederland in het kader van militaire inzet aan kortdurende missies hoog in het geweldsspectrum zou moeten deelnemen. En ook indien werd besloten tot een langdurige betrokkenheid bij stabilisatie en wederopbouw van een staat kon de krijgsmacht een essentiële bijdrage leveren aan het herstel en de hervorming van veiligheidsstructuren. De inzet van militaire expertise kon ook in een eerder stadium plaatsvinden. Het betrof hierbij vooral omstandigheden waarbij de specifieke deskundigheid van de krijgsmacht wenselijk was, zoals in het kader van 'Security Sector Reform' (SSR) alsmede voor de militaire integratie van ex-soldaten in het kader van 'Disarmament, Demobilisation and Reintegration' (DDR). Een ruimere inzet van ontwikkelingsactiviteiten in een land waar Nederlandse militairen werden ingezet diende in ogenschouw te worden genomen, maar een automatische koppeling tussen beide zou echter aan beide kanten een effectieve uitvoering van het wederopbouwbeleid kunnen belemmeren.

Inzet van Nederland bij wederopbouw

Bij de inzet van Nederlandse middelen werden noodgedwongen keuzes gemaakt. Een aantal landen werd, in een regionale benadering, gesteund bij het proces van post-conflict stabilisatie tot aan de fase van structurele wederopbouw. Daarnaast kon Nederland in specifieke gevallen ook buiten deze gebieden landen ondersteunen bij de bevordering van vrede, veiligheid en stabiliteit. Een kleine groep wederopbouwlanden kon rekenen op langdurige en gediversifieerde Nederlandse ondersteuning en daartoe op termijn deel uitmaken van de groep partnerlanden voor ontwikkelingssamenwerking. Op dit moment vond een dergelijke ondersteuning plaats in landen op de Balkan en in Afghanistan.

Nieuw paradigma

De regering onderschreef de stelling uit het advies niet dat het voorkómen van het falen van staten een groter netto effect had op de ontwikkeling dan de verdere vooruitgang van stabiele staten. Natuurlijk was het voorkómen dat staten falen en in conflict ten onder gaan te prefereren boven het herstellen van staten die falen. Het structureel voorkómen van het falen van staten (in tegenstelling tot het korte termijn ingrijpen in crisistijd) was echter veelal onmogelijk omdat zowel de volkenrechtelijke gronden als de politieke wil tot ingrijpen ontbraken. Tevens wees de regering erop dat de mogelijkheden om op effectieve wijze de structurele oorzaken van falen weg te nemen in staten die niet voldeden aan de basisvoorwaarden op het gebied van goed bestuur, beperkt waren. De keuze voor inzet van ontwikkelingsmiddelen in staten waar tenminste een zekere positieve trend op het gebied van goed bestuur waarneembaar was, was mede ingegeven door internationale ervaring dat de inzet hier effectiever was dan in staten waar niet werd voldaan aan deze basisvoorwaarden.

Slotopmerkingen

De regering was kritisch over de geringe aandacht in het advies voor alternatieven voor een grootscheepse overname van bestuursverantwoordelijkheden. De hedendaagse praktijk wees immers uit dat een dergelijke overname niet altijd mogelijk dan wel wenselijk was (zoals in een groot land als de Democratische Republiek Congo). Vaker werd een concept toegepast waarbij een lokaal gevormde regering

Reintegration (DDR) programma's. For this reason, the government believes that a broader range of development activities should be contemplated in countries where Dutch troops are stationed, but that an automatic linkage between the two could hinder the effective implementation of reconstruction policy on both sides.

Dutch reconstruction efforts

The government notes that it is compelled to make certain choices with regard to the use of Dutch resources. As part of a regional approach, the Netherlands is supporting a number of countries in the post-conflict stabilisation process up until the structural reconstruction phase. In addition, in specific cases, the Netherlands can support countries outside these regions in their efforts to further peace, security and stability. A small group of countries engaged in reconstruction can count on extended and diversified Dutch support, and they will join the group of development cooperation partner countries in due course. At present, the Netherlands is offering this type of aid to countries in the Balkans and in Afghanistan.

A new paradigm

The government does not endorse the advisory report's claim that preventing states from failing has a greater net effect on development than incremental progress in stable states. It goes without saying that preventing states from failing and sinking into conflict is preferable to helping failing states recover. But systematically preventing states from failing (in contrast to short-term crisis intervention) is largely impossible, due to the absence of a basis for such actions in international public law and the lack of political will to intervene. The government further notes that the opportunities for effectively eliminating the fundamental causes of failure are limited in states that do not meet the basic criteria for good governance. The current preference for deploying development-related resources in states that exhibit a positive trend in the area of good governance is prompted in part by experience that this is more effective than attempting to do so in states that do not meet these criteria.

Concluding remarks

The government is critical of the fact that the report says little about alternatives to the full-scale takeover of governing responsibilities, as contemporary practice indicates that this is not always possible or desirable (e.g. in a large country like the Democratic Republic of Congo). A more common construction is one in which a locally formed government is in control and the international community contributes to the recovery process. The government further notes that the report stresses the importance of human rights, democratisation and the rule of law, but that it offers few concrete suggestions about what specific steps can be taken to prevent states from failing and rebuild states that are already failing. However, the government agrees with the report's emphasis on the responsibility of regional actors like the African Union, an issue which is also emphasised in the High Level Panel's report.

ADVISORY REPORT NO. 38: *'The United Nations and human rights'*

On 1 March 2005, the AIV received the government's response to this advisory report, which was published in September 2004. The government notes that the report comes at an opportune moment in the overall reform process of the United Nations and discusses all the recommendations in great detail. This annual report focuses on several aspects of the government's response. The government feels that, in some places, the report does not focus enough on the role of the Netherlands, but also notes that apart from this it examines a large number of issues in detail. With regard to the second key issue (mainstreaming human rights throughout the UN system), the government supports the AIV's position and announces that it is considering developing its own initiative in this regard.

The government shares the AIV's basic assumption that it is crucial for the Commission on Human Rights (CHR) also to be able to examine and express its opinion in the future concerning human rights violations, wherever they may occur. Despite the recent trend towards no-action motions, country resolutions and chairperson's statements remain valuable

sturend was en waarbij de internationale gemeenschap bijdroeg aan het herstelproces. Verder werd in het advies wel nadruk gelegd op het belang van mensenrechten, democratisering en de rechtstaat, maar welke zaken concreet nodig waren voor het voorkomen van falen en bij het opnieuw opbouwen van staten bleef in het ongewisse. De regering stemde wel in met de ook in het HLP-rapport gelegde nadruk op de verantwoordelijkheid van regionale actoren zoals de Afrikaanse Unie.

ADVIES NR. 38 *'De Verenigde Naties en de Rechten van de Mens'*

Op 1 maart 2005 ontving de AIV de regeringsreactie op dit in september 2004 uitgebrachte advies. De regering geeft aan dat het advies op een goed moment in het gehele hervormingstraject van de VN is verschenen en gaat zeer uitgebreid in op alle aanbevelingen. In de context van dit jaarverslag wordt een aantal aspecten eruit gelicht. De regering acht het advies soms wat te weinig specifiek waar het de rol van Nederland zelf betreft, maar geeft ook aan dat voor het overige op vele punten uitgebreid is ingegaan. Ten aanzien van het tweede hoofdpunt ('mainstreaming') wordt de lijn van de AIV onderschreven en kondigt de regering aan een VN-initiatief in dezen te overwegen.

De regering is het geheel eens met het uitgangspunt van de AIV dat het van groot belang is dat de VN-Commissie voor de Rechten van de Mens (MRC) zich ook in de toekomst kan buigen en uitspreken over situaties van mensenrechtenschendingen waar ook ter wereld. Ondanks de recente trend van 'no-action' moties blijven landenresoluties en voorzittersverklaringen waardevolle instrumenten. Zij vormen een essentieel onderdeel van een breder buitenlands beleid gericht op de bescherming en bevordering van mensenrechten. Voor Nederland is het haalbaar zijn van een resolutie daarom niet per se een voorwaarde om een resolutie in te dienen.

Voorts deelt de regering de zorg van de AIV over het aantal 'no-action' moties en agendadiscussies over technische assistentie of landenresoluties. De regering deelt de visie van de AIV ten aanzien van een jaarrapport op te stellen door het kantoor van de HCRM, maar ziet wel politieke

problemen om daartoe te geraken.

Ten aanzien van de EU-samenwerking geeft de regering aan dat de afgelopen jaren al aanzienlijke vooruitgang is geboekt in het eerder en effectiever afstemmen van posities. Ook wordt onderschreven dat de EU niet te voorzichtig of te genuanceerd moet opereren. Nationale initiatieven moeten ook behouden blijven, met name ook op thematisch terrein.

De regering is geïnteresseerd in verdere uitwerking van de suggestie te komen tot instelling van een Mensenrechtenraad. Wel zal het ledenaantal, het mandaat en de verhouding tot andere lichamen binnen de VN grondig moeten worden overwogen.

De regering deelt niet de mening van de AIV dat behandeling van landenresoluties door de Derde Commissie in New York geen meerwaarde zou kunnen hebben. Voor sommige initiatieven biedt New York vanwege de universele samenstelling van de Derde Commissie meer perspectief op succes dan Genève. Afhankelijk van de te verwachten effectiviteit van politieke inzet kunnen beide kanalen optimaal worden benut. De regering ondersteunt de aanbevelingen van de AIV om betere monitoring en follow-up van de aanbevelingen van de verdragscomités te bevorderen.

De regering erkent en onderschrijft volledig het belang van mainstreaming van mensenrechten in alle geledingen van de VN. Daarom overweegt Nederland een initiatief te nemen tijdens de komende zitting van de MRC tot een resolutie over het belang van mainstreaming van mensenrechten in het VN-systeem. Ook onderschrijft de regering de belangrijke rol van de HCRM op dit terrein, naast die van andere VN-organisaties. Daartoe moet de capaciteit van de HCRM in Genève en New York worden versterkt, ook waar het vredesoperaties betreft.

De regering is met de AIV van mening dat ook de Wereldbank en het IMF zich niet kunnen onttrekken aan de mensenrechtenstandaarden van de VN. De regering kan zich vinden in de AIV-aanbeveling dat zowel het IMF als de Wereldbank door moeten gaan met het mainstreamen van mensenrechten in hun werk. Evenals de AIV is zij van oordeel dat beide

instruments. They form an essential part of a broader foreign policy aimed at protecting and promoting human rights. For the Netherlands, a resolution's chance of success is therefore not a condition per se for submitting it in the first place.

In addition, the government shares the AIV's concern regarding the number of no-action motions and procedural discussions concerning technical assistance or country resolutions. It shares the AIV's view regarding the publication of an annual report by the Office of the UN High Commissioner for Human Rights (OHCHR), but foresees political resistance to such a report.

With regard to cooperation within the European Union, the government notes that in recent years substantial progress has been made in reaching agreement on common positions earlier and more effectively. It shares the view that the Union should not act in a way that is too cautious or too balanced. Scope for developing national initiatives should also be maintained, especially in specific thematic areas.

The government is interested in taking further action on the recommendation to establish a Human Rights Council. The number of members of such a council, its mandate and relation to other bodies within the United Nations would have to be given serious consideration.

The government does not share the AIV's view that there would be no added value in allowing the Third Committee in New York to deal with country resolutions. Some initiatives have a higher chance of success in New York than they do in Geneva due to the universal composition of the Third Committee. Depending on the likely effectiveness of political efforts, it should be possible to make optimal use of both channels. The government supports the AIV's recommendation to promote better monitoring and follow-up of the recommendations of the treaty committees.

The government recognises and fully endorses the importance of mainstreaming human rights at all levels of the United Nations. For this reason, it is considering putting forward a resolution to this effect at the next session of the CHR. The

government also supports the key role of the OHCHR in this area, alongside that of other UN institutions. With this in mind, the capacity of the OHCHR should be strengthened in both Geneva and New York, including its capacity in the field of peace operations.

The government shares the AIV's view that the World Bank and the International Monetary Fund (IMF) cannot circumvent UN human rights standards. It accepts the AIV's recommendation that both the IMF and the World Bank should continue to mainstream human rights into their daily activities. It agrees with the AIV that both organisations have made progress in this area. The government in principle endorses the AIV's recommendation that the World Trade Organisation (WTO) should take all UN human rights standards into account in its decision-making. Finally, the government prefers a constructive dialogue with WTO partners on international labour standards to a test case in the framework of the WTO dispute settlement mechanism aimed at forcing a precedent-setting decision.

The government endorses the AIV's recommendation that the 1503 procedure should be subjected to a critical examination. In addition, it promises to continue pushing for the greatest possible transparency towards NGOs. In this context, it refers among other things to the proposals in the Cardoso report on UN-civil society relations concerning the accreditation system for NGOs.

The response concludes with two comments concerning optional protocols. The government notes that it still has reservations regarding the expediency of an optional protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights and that it has presented a proposal for the ratification of the Second Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child to the House of Representatives.

ADVISORY REPORT NO. 39: *'Services liberalisation and developing countries: does liberalisation produce deprivation?'*

In May 2005, the AIV received the government's response to advisory report no. 39. In the response, the Minister for Development Cooperation praises the way in which the AIV has succeeded in presenting the complex issue of the GATS

organisaties in dit opzicht vooruitgang hebben geboekt. Ten aanzien van de WTC onderschrijft de regering in beginsel de aanbeveling dat bij besluitvorming in de WTO rekening moet worden gehouden met de mensenrechtenstandaarden van de VN als geheel. De regering prefereert een constructieve dialoog met WTC-partners over internationale arbeidsnormen boven een proefproces in het kader van WTO-geschillen-beslechting met als doel een principe-uitspraak uit te lokken.

Ten aanzien van de 1503-procedure onderschrijft de regering de aanbeveling deze procedure eens kritisch tegen het licht te houden. De regering zegt verder toe te blijven streven naar een zo groot mogelijke transparantie richting NGO's. In dat verband wordt onder meer verwezen naar het zogeheten Cardoso-rapport met voorstellen voor het accreditatie systeem.

De reactie sluit af met een tweetal opmerkingen aangaande facultatieve protocollen. Ten aanzien van de opportuniteit van een facultatief protocol bij het ESC-verdrag houdt de regering twijfel en met betrekking tot de ratificatie van het Tweede Facultatieve Protocol bij het Kinderrechtenverdrag wordt gemeld dat dit aan de Tweede Kamer is voorgelegd.

ADVIES NR. 39 *'Dienstenliberalisering en Ontwikkelingslanden: leidt openstelling tot achterstelling?'*

In mei 2005 ontving de AIV de beleidsreactie op advies nr. 39. De minister was lovend over de wijze waarop de AIV erin was geslaagd het complexe werkkterrein van de GATS-onderhandelingen beknopt weer te geven. Het advies gaf bovendien een genuanceerd beeld van enerzijds de verwachte voordelen en anderzijds de mogelijke risico's van de nagestreefde liberalisering in de dienstensector, voor de in het onderhandelingsproces betrokken partijen. Alle aanbevelingen worden in de reactie besproken, waarbij tevens een aanvulling wordt gegeven van de stand van zaken. In grote lijnen worden de aanbevelingen positief beoordeeld.

De regering onderschrijft de aanbeveling van de AIV studies te verrichten naar de effecten van liberalisering van de dienstensector. Ook is de regering, met de AIV, van oordeel dat geen nieuwe beperkende maatregelen ten aanzien van 'outsourcing' moeten worden ingesteld. Voorts onderstrepen zowel de regering als de AIV het belang van ondersteuning

van de institutionele ontwikkeling en onderhandelingscapaciteit van de MOL's. De regering en de AIV delen de mening dat de lokale private sector, en met name de dienstensector, moet worden gestimuleerd. Hetzelfde geldt voor het belang om in EU-verband overeenstemming te bereiken over definities van GATS-regels met betrekking tot 'mode 4' en in dit kader een 'multiple entry visum' in beschouwing te nemen.

Op sommige punten heeft de regering aarzelingen over de aanbevelingen van de AIV. Ten aanzien van de mogelijkheid voor ontwikkelingslanden een (tijdelijke) opschorting van een in GATS-kader aangegane verplichting te bewerkstelligen stelt de regering dat dit ook in EU-verband een zeer controverse punt is. Met betrekking tot de mislukking van de onderhandelingen in Cancún stelde de AIV dat de ontkoppeling van GATS van struikelblokken als landbouw wellicht vooruitgang in de liberalisering van het dienstenverkeer tot stand zou kunnen brengen. De regering achtte de analyse van Cancún correct maar was van oordeel dat het 'al te simpel' zou zijn om te beweren dat 'de dienstenonderhandelingen 'gegijzeld' zijn gehouden puur als gevolg van gebrek aan vooruitgang in de landbouwonderhandelingen'. Ook meent de regering dat er een grotere kans is op succesvolle onderhandelingen over liberalisering van het dienstenverkeer binnen de bredere handelsronde en als onderdeel van de 'single undertaking'.

De aanbeveling van de AIV om 'eventuele verdragingen en hiaten in de onderhandelingen te gebruiken om te bevorderen dat een aantal zogenaamde horizontale kwesties wordt aangepakt', wordt weliswaar erkend door de regering, maar leidt ook tot de constatering dat 'deze onderwerpen behoorlijk controversieel zijn gebleken' en dat het de vraag is of een sterkere focus zal leiden tot een klimaatverbetering in de markttoegangs onderhandelingen.

Voorts gaf de AIV te kennen het beleid om migratie onder 'mode 4' niet toe te passen op laaggeschoolden, niet zonder meer vanzelfsprekend te achten en hij gaf aan deze kwestie in een volgend advies aan de orde te stellen. De regering kijkt met belangstelling uit naar een dergelijk advies. Ook adviseerde de AIV de 'Economic Needs Test' af

negotiations in a concise yet clear manner. In addition, the report paints a balanced picture of the expected benefits and possible risks of the liberalisation of the service sector for the parties involved in negotiations. All the AIV's recommendations are discussed in the response, which also describes the current state of affairs. The government's assessment of the recommendations is generally positive.

The government endorses the AIV's recommendation to commission studies on the economic effects of the liberalisation of the service sector. It also shares the AIV's opinion that no new restrictive measures should be introduced in respect of outsourcing. In addition, the government and the AIV both emphasise the importance of supporting the institutional development and negotiating capacity of LDCs and agree that the local private sector, in particular the local service sector, should be stimulated. The same applies to the need to reach agreement within the European Union on the definition and interpretation of GATS rules relating to mode 4 and to consider the creation of a multiple entry visa in this context.

In some areas, the government has doubts regarding the AIV's recommendations.

The government notes that the possibility for developing countries to suspend or withdraw commitments made within the GATS framework is also a very controversial issue within the European Union. With regard to the failure of the negotiations in Cancún, the AIV notes that uncoupling GATS from stumbling blocks such as agriculture could perhaps lead to progress in the liberalisation of trade in services. The government agrees with this analysis but feels that it would be an 'oversimplification' to claim that the negotiations on services are being 'held hostage' purely as the result of a lack of progress in the negotiations on agriculture. In addition, it believes that there is a better chance of successfully continuing the negotiations on liberalising trade in services within the framework of the broader trade round and as part of the single undertaking.

The AIV's recommendation to 'take advantage of delays and pauses in the negotiations to encourage the international community to tackle a number of so-called horizontal issues' is endorsed by the government, but also leads it to observe that 'the issues under negotiation have proved to be quite controversial' and that it is by no means certain that a sharper focus will lead to an improvement in the climate of the market access negotiations.

The AIV further notes that the policy of not applying migration under mode 4 to low-skilled workers requires further consideration in its view and that it plans to devote attention to this issue in a future advisory report. The government looks forward to this report. The AIV also recommends abolishing the economic needs test, given that there is little demand for admission of temporary labour migrants under mode 4. However, the government believes that obstacles in the admission procedure are mostly to be found in such areas as the procedures for issuing visas and permits and the non-recognition of qualifications and diplomas, which the AIV also mentions in its report.

In conclusion, the government notes that it is eager to help bring the Doha Development Agenda (DDA) process to a successful conclusion for the developing countries and that the further development of Dutch policy on temporary labour migration will take place in the context of the wider debate within the European Union.

te schaffen aangezien de vraag naar toegang van tijdelijke arbeidsmigranten onder 'mode 4' toch al niet groot is. De regering is echter van mening dat belemmeringen in het toelatingsproject hoofdzakelijk plaatsvinden op (ook door de AIV genoemde) terreinen als visa- en vergunningsprocedures en het niet erkennen van kwalificaties en diploma's.

Afsluitend geeft de regering aan graag bij te dragen aan een succesvolle afronding van het Doha-traject voor de ontwikkelingslanden en de nadere vormgeving van het beleid ten aanzien van tijdelijke arbeidsmigratie mee te nemen in bredere discussies in EU-verband.

ADVIEZEN IN BEHANDELING

Nucleaire non-proliferatie

Op 28 februari 2005 vroeg de regering de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) haar te adviseren over een strategie tegen de verspreiding van nucleaire middelen. De regering acht de voortgaande verspreiding van nucleaire, biologische en chemische wapens alsmede van rakettechnologie een belangrijke bedreiging voor onze veiligheid. Te meer als dergelijke wapens in handen komen van risicolanden of van terroristische groeperingen.

In het bijzonder vroeg de regering antwoord op de volgende vier vragen:

1. hoe bedreigend acht de Adviesraad de verspreiding van nucleaire wapens en technologie voor de internationale vrede en veiligheid en voor de Nederlandse samenleving?
2. uit welke elementen zou een omvattende strategie tegen de verspreiding van nucleaire middelen volgens de Adviesraad moeten bestaan om effect te sorteren?
3. welke gevolgen vloeien volgens de Adviesraad uit de verspreiding van nucleaire middelen voort voor het huidige Nederlandse veiligheidsbeleid en dat van de NAVO en de EU? en;
4. welke bijdrage zou Nederland in nationaal en internationaal verband kunnen leveren om de verspreiding van nucleaire wapens tegen te gaan?

Het advies wordt voorbereid door de commissie Vrede en Veiligheid (CVV) van de AIV bestaande uit dhr. A.L. ter Beek (voorzitter), prof. jhr. dr. G. van Benthem van den Bergh (vice-voorzitter), dr. A. Bloed, dr. Ph.P. Everts, prof. mr. F.J.M. Feldbrugge, lt-gen. b.d. G.J. Folmer, mw. mr. B.T. van Ginkel, dr. P. van Ham, mr. A.P.R. Jacobovits de Szeged, prof. dr. K. Koch, sbn. b.d. R.M. Lutje Schipholt, mw. dr. C.M. Megens, lt-gen. b.d. H.W.M. Satter, prof. dr. B.A.G.M. Tromp, gen. b.d. A.K. van der Vlis en drs. E.P. Wellenstein.

De commissie wordt bijgestaan door de ambtelijk-contactpersonen drs. P.W.J. Wilke namens het ministerie van Buitenlandse Zaken en ltz1. D.M. van Weel namens het ministerie van Defensie. Het secretariaat wordt gevoerd door drs. J.M.D. van Leeuwe met hulp van dhr. J.D. Kamphuis en de stagiaires mw. S.F. van den Driest en mw. A.S. Narain. De AIV streeft ernaar dit advies begin 2006 vast te stellen.

Advisory reports currently in preparation

Preventing nuclear proliferation

On 28 February 2005, the government asked the AIV to produce an advisory report on a strategy for preventing the proliferation of nuclear materials and technology. The government regards the continued proliferation of nuclear, biological and chemical weapons, as well as missile technology, as a major threat to our security, in particular if such weapons fall into the hands of states of concern or terrorist groups.

In particular, the government asked the AIV to respond to the following four questions:

1. How much of a threat does the proliferation of nuclear weapons and technology pose to international peace and security and Dutch society?
2. What elements should a comprehensive strategy for preventing the proliferation of nuclear materials comprise in order to be effective?
3. What effects will the proliferation of nuclear materials have on current Dutch security policy and that of NATO and the European Union?
4. What can the Netherlands do, nationally and internationally, to counter the proliferation of nuclear weapons?

The report is being prepared by the AIV's Peace and Security Committee, which consists of A.L. ter Beek (chair), Professor G. van Benthem van den Bergh (vice-chair), Dr A. Bloed, Dr P.P. Everts, Professor F.J.M. Feldbrugge, Lieutenant General G.J. Folmer (retd.), Ms B.T. van Ginkel, Dr P. van Ham, A.P.R. Jacobovits de Szeged, Professor K. Koch, Rear Admiral R.M. Lutje Schipholt (retd.), Dr C.M. Megens, Lieutenant General H.W.M. Satter (retd.), Professor B.A.G.M. Tromp, General A.K. van der Vlis (retd.) and E.P. Wellenstein.

The civil service liaison officers are P.W.J. Wilke of the Ministry of Foreign Affairs and Lieutenant Commander D.M.

van Weel of the Ministry of Defence. The secretariat is headed by J.M.D. van Leeuwe (CVV executive secretary), assisted by J.D. Kamphuis and by Ms S.F. van den Driest and Ms A.S. Narain (trainees).

The AIV aims to adopt this advisory report in early 2006.

The role of civil society and the private sector

In advisory report no. 41, 'Reforming the United Nations: a closer look at the Annan Report' (May 2005), the AIV only briefly addresses the role of an active civil society and a dynamic private sector. It notes as follows: 'In view of the need to complete this report in good time, the AIV will only discuss this topic in broad terms. However, it is so important that it merits a separate report.' In its response to the advisory report, the government notes that it 'welcomes the decision to issue a separate report and assumes that a separate request for advice is not necessary.'

The report is being prepared by a joint committee chaired by Professor W.J.M. van Genugten, chair of the Human Rights Committee (CMR). The other members are Dr A. Bloed of the Peace and Security Committee (CVV), T. Etty, Ms C. Hak, Dr B.M. Oomen, Ms A.L.E.C. van der Stoel and J.G. van der Tas (all members of the CMR) and H. Kruijssen of the Development Cooperation Committee (COS). Professor P.R. Baehr (CMR) is participating as a corresponding member. The secretariat is headed by T.D.J. Oostenbrink (CMR executive secretary), assisted by M.R. de Jong (trainee).

The committee has met once to determine the key aspects of the report's form and content. It devoted particular attention to the adoption of definitions, the role of business and the legitimacy of NGOs. The AIV expects to complete this advisory report in the spring of 2006.

Private sector development

In January 2003, the AIV published an advisory report on poverty reduction entitled 'Pro-poor growth in the Netherlands' bilateral partner countries in sub-Saharan Africa: an analysis of poverty reduction strategies'. In this report, the AIV notes

Advisering inzake maatschappelijke middenveld en de private sector

In advies nr. 41 ('De hervormingen van de Verenigde Naties. Het rapport Annan nader beschouwd') van mei 2005 gaat de AIV slechts summier in op de rol van een actief maatschappelijk middenveld en een dynamische particuliere sector. Hij tekent hierbij het volgende aan: 'In de context van dit advies en gezien de noodzaak om dit advies tijdig af te ronden, gaat de AIV slechts op hoofdlijnen in op dit onderwerp. Het is echter van zo groot belang, dat dit aspect een separaat advies verdient.' De regering gaf in de reactie op dit advies aan dat: '[een separaat advies] wordt door de regering verwelkomd, waarbij ervan wordt uitgegaan dat geen separate adviesaanvraag nodig is.' De advisering wordt voorbereid door een gecombineerde commissie onder voorzitterschap van prof. dr. W.J.M. van Genugten. Overige leden zijn: dr. A. Bloed (CVV), drs. T. Etty (CMR), mw. mr. C. Hak, drs. H. Kruijssen (COS), mw. dr. B.M. Oomen (CMR), mw. A.L.E.C. van der Stoel (CMR) en mr. J.G. van der Tas (CMR). Prof. dr. P.R. Baehr (CMR) zal als corresponderend lid optreden. Het secretariaat wordt gevoerd door drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris CMR) en dhr. M.R. de Jong (stagiair). De commissie heeft éénmaal vergaderd en heeft tijdens deze vergadering de belangrijkste elementen van vorm en inhoud van het advies bepaald. Daarbij is met name over het belang van definiëring, de rol van het bedrijfsleven en de legitimiteit van NGO's gesproken. Naar verwachting zal het advies in het voorjaar van 2006 kunnen worden afgerond.

Adviesaanvraag Private Sector Ontwikkeling

In januari 2003 bracht de AIV een advies uit over armoedebestrijding (PRSP), met als titel: 'Pro-poor Growth in de bilaterale partnerlanden in sub-Sahara Afrika; een analyse van strategieën tegen armoede'. De AIV stelt hierin dat het interessant zou zijn om een vervolgstudie te verrichten naar de rol van de Private Sector Ontwikkeling bij armoedebestrijding. Vooral zou dan onderzocht moeten worden hoe de ontwikkeling van de private sector kan bijdragen aan een economische groei die zoveel mogelijk bijdraagt aan Pro-poor economische ontwikkeling. De minister zond, mede het in het licht van een aantal recent gepubliceerde studies op 27 juni 2005 een adviesaanvraag aan de AIV. Daarbij staat een viertal vragen centraal:

- Kan de Private Sector Ontwikkeling van overheidswege zodanig gestimuleerd worden dat de bijdrage aan armoedebestrijding wordt gemaximaliseerd?
- Wat zijn de gevaren van te veel sturing door overheden en donoren?
- Op welke wijze kan de rol van *Foreign Direct Investment* worden versterkt, in de zin dat investeringen vooral bijdragen aan werkgelegenheid en het stimuleren van lokale bedrijven?
- Wat zijn naar het inzicht van de AIV de relatief sterke en zwakke kanten van de diverse instrumenten die de minister tot haar beschikking heeft om het bedrijfsleven een grotere rol te laten spelen bij de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking?

De aanvraag wordt thans voorbereid door een werkgroep samengesteld uit een aantal leden van de Commissie Ontwikkelingssamenwerking (COS) van de AIV. De commissie staat onder voorzitterschap van prof. dr. L.B.M. Mennes. Overige leden zijn prof. dr.mr. B. de Gaay Fortman, drs. H. Kruijssen, drs. F.D. van Loon, mr. G.H.O. van Maanen, dr. L. Schulpen (vice-voorzitter), ir. A. van der Velden en prof. dr. S. van Wijnbergen. Als ambtelijk contactpersoon treedt ir. J.C.J. Vlaar op. Het secretariaat is tot 1 oktober 2005 gevoerd door mw. drs. J.A. Nederlof (secretaris COS), met bijstand van dhr. M.R. de Jong (stagiair). Sinds januari 2006 voert mw. mr. W.A. van Aardenne (secretaris COS) het secretariaat. Naar verwachting zal het advies in de eerste helft van 2006 kunnen worden afgerond.

Adviesaanvraag Internationale en Europese aspecten van terrorismebestrijding

Deze aanvraag wordt beschreven in het kader van het briefadvies nr. 11, in het vorige hoofdstuk.

that it would be interesting to conduct a follow-up study on the role of private sector development in poverty reduction, with an emphasis on how private sector development can help to produce economic growth that contributes as much as possible to pro-poor economic development. In the light of this, as well as several recently published studies, the Minister for Development Cooperation sent a request for advice to the AIV on 27 June 2005. It includes four key questions:

1. Is there scope for governments to support private sector development in such a way as to maximise the contribution to poverty reduction?
2. What are the dangers of too much control by governments and donors?
3. In what way can the positive role of foreign direct investment be strengthened, such that it contributes as much as possible to employment and promotes local companies?
4. What does the AIV see as the relatively strong and weak points of the various instruments the Minister has at her disposal to encourage the private sector to play a more active role in Dutch development cooperation?

The report is currently being prepared by a working group consisting of members of the AIV's Development Cooperation Committee (COS). Its members are Professor L.B.M. Mennes (chair), Professor B. de Gaay Fortman, H. Kruijssen, F.D. van Loon, G.H.O. van Maanen, Dr L. Schulpen (vice-chair), A. van der Velden and Professor S. van Wijnbergen. The civil service liaison officer is J.C.J. Vlaar of the Ministry of Foreign Affairs' Sustainable Economic Development Department (DDE). Until 31 September 2005, the secretariat was headed by Ms J.A. Nederlof (COS executive secretary), assisted by M.R. de Jong (trainee). As of January 2006, it will be headed by Ms W.A. van Aardenne (COS executive secretary). The AIV expects to complete this advisory report during the first half of 2006.

Combating terrorism from a European and international perspective

This request is discussed in the context of advisory letter no. 11 in the previous chapter.

EXTERNE CONTACTEN EN OVERIGE ACTIVITEITEN

External contacts and other activities

Contacts with government and parliament

The AIV notes that in recent years the government's responses to its advisory reports have generally appeared on time and that they have clearly improved in terms of content. In general, the government takes a clear position on all the recommendations as well as the main conclusions. In addition to these written communications, the AIV also continues to communicate orally with the ministers and both Houses of the States General.

In 2005, the chair and vice-chair of the AIV met with the Minister of Foreign Affairs, Bernard Bot, on two occasions. The chair also met the Secretary-General of the Ministry of Foreign Affairs.

On 30 September 2005, a delegation from the Peace and Security Committee (CVV) commented on advisory report no. 34, 'The Netherlands and crisis management: three issues of current interest' (March 2004), in the House of Representatives. The explanatory comments were provided at the request of the working group on parliamentary involvement in the deployment of Dutch troops in the framework of the NATO Response Force (NRF) and similar existing and future multinational military forces. This parliamentary working group, which is made up of members of the Permanent Committee on Foreign Affairs, was established partly in response to recommendations to this effect in the advisory report in question (see the letter from the Presidency of the House of Representatives, Parliamentary Papers 30 162, no. 1, 15 June 2005).

The CVV delegation, which consisted of A.L. ter Beek (CVV chair), General A.K. van der Vlis (ret.) (chair of the working group that prepared the advisory report), Lieutenant General G.J. Folmer (ret.), Ms B.T. van Ginkel and J.M.D. van Leeuwe (CVV executive secretary), responded to questions regarding the role of the House of Representatives in decision-making

Contacten met de regering en de Staten-Generaal

De AIV constateert dat de reacties van de regering op de adviezen de laatste jaren in het algemeen tijdig zijn gekomen en duidelijk aan substantie hebben gewonnen. In het algemeen neemt de regering expliciet een standpunt in ten aanzien van alle aanbevelingen en de belangrijkste conclusies. Naast de schriftelijke contacten blijft de AIV ook mondeling in contact met de betrokken bewindslieden en de Kamers van de Staten-Generaal.

De voorzitter en de vice-voorzitter van de AIV hebben in 2005 twee keer algemeen overleg gevoerd met minister Bot van Buitenlandse Zaken. De voorzitter is voor een kennis-makingsgesprek ontvangen door de secretaris-generaal van het ministerie.

Op 30 september 2005 heeft een delegatie van de commissie Vrede en Veiligheid (CVV) in de Tweede Kamer een toelichting gegeven op het AIV-advies nr. 34 getiteld 'Nederland en crisisbeheersing: drie actuele aspecten' uit maart 2004. Deze toelichting had plaats op verzoek van de werkgroep naar de parlementaire betrokkenheid bij de uitzending van Nederlandse militairen in het kader van de NATO Response Force (NRF) en andere soortgelijke (toekomstige) multinationale verbanden. Deze parlementaire werkgroep, die bestaat uit leden van de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken, is ingesteld mede naar aanleiding van de aanbevelingen hierover uit het desbetreffende AIV-advies (zie de brief van het Presidium van de Tweede Kamer, Kamerstuk 30 162, nr. 1, d.d. 15 juni 2005).

De CVV-delegatie, bestaande uit dhr. A.L. ter Beek (voorzitter CVV), gen. b.d. A.K. van der Vlis (voorzitter van de werkgroep die AIV-advies nr. 34 heeft voorbereid) lt-gen. b.d. G.J. Folmer, mw. mr. B.T. van Ginkel en drs. J.M.D. van Leeuwe (secretaris CVV), gaf antwoord op vragen over de rol van de Tweede Kamer in de besluitvormingsprocedure bij snel inzetbare militaire eenheden, de toewijzing en inzet voor multinationale verbanden, de betekenis en interpretatie van artikel 97 en artikel 100 van de Grondwet en mogelijke aanpassingen van het Toetsingskader-2001. Van het gesprek is een woordelijk verslag gemaakt dat als bijlage bij het eindrapport van de parlementaire werkgroep zal worden gevoegd. Dit

eindrapport zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2006 worden gepubliceerd.

Seminar 'Falende Staten: een wereldwijde verantwoordelijkheid'.

Naar aanleiding van het in 2004 verschenen gezamenlijke advies van de AIV en de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) en het verschijnen van de regeringsreactie in maart 2005 hebben de AIV en het Koninklijk Instituut voor de Tropen een seminar 'Falende Staten' georganiseerd op 11 april 2005 in het KIT.

Het seminar stond onder leiding van dr. J. Donner, voorzitter van de Raad van Bestuur van het KIT. De eerste inleiding werd verzorgd door prof. N.J. Schrijver, voorzitter van de gemengde commissie van de AIV en de CAVV die het advies heeft voorbereid. Hij vroeg zich onder andere af of de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking niet te zeer gericht was op 'goed scorende' landen. Hij concludeerde voorts dat de oprichting van een nieuw VN-orgaan (peacebuilding commission) wenselijk was. Dit orgaan diende een pro-actieve rol te spelen, zowel in de eerste fase van problemen als in de post-conflict periode. Dhr. J. Gruiters, directeur Pax Christi Nederland, plaatste naar aanleiding van het advies enkele kanttekeningen. De belangrijkste punten hadden betrekking op de complexiteit van het diagnosticeren van de oorzaak van het falen van staten in een concreet geval; op de voorrang van de responsibility to protect boven politieke doelstellingen omdat burgers ter plaatse altijd bescherming moesten genieten; en op het Nederlandse buitenlandse beleid dat zich meer moest richten op het voorkomen van het falen van staten en een langdurige betrokkenheid moest tonen. Als reactie op voorgaande inleidingen stelde mr. K.C. van Kesteren, directeur van de Directie Verenigde Naties en Internationale Financiële Instellingen van het ministerie van Buitenlandse Zaken, enkele beleidsvragen en -dilemma's aan de orde. Hij stelde dat het AIV/CAVV-advies niet genoeg stil stond bij het belang van rijkdommen, zoals olie en diamanten. Deze rijkdommen vormden dikwijls de inzet van strijd. Hij pleitte verder voor een meer gecoördineerde donorafstemming. Na de pauze volgde een plenaire discussie, waarna prof. J.J.C. Voorhoeve, lid van de Raad van State, het seminar afsloot met een samenvatting van het besprokene.

procedures concerning rapid-response military units, the allocation and deployment of troops for multinational military forces, the significance and interpretation of Articles 97 and 100 of the Dutch Constitution and possible changes to the 2001 Frame of Reference for decision-making on the deployment of military units abroad. A verbatim report of the discussion will be annexed to the final report of the parliamentary working group, which is expected to be published in the first quarter of 2006.

Seminar: 'Failing states: a global responsibility'

On 11 April 2005, in connection with the joint 2004 advisory report by the AIV and the CAVV and the publication of the government's response to the report in March 2005, the AIV and the Royal Tropical Institute (KIT) organised a seminar on failing states at the KIT.

The seminar was chaired by Dr J. Donner, president of the KIT's executive board. The first introduction was presented by Professor N.J. Schrijver, who chaired the joint committee of the AIV and the CAVV that prepared the advisory report. Among other things, he asked whether Dutch development cooperation focused too much on countries that 'score well'. He also concluded that it would be appropriate to establish a new UN organ (the Peacebuilding Commission) and that this organ should play a role at the first sign of problems as well as during the post-conflict period. The director of Pax Christi Netherlands, J. Gruiters, made a few comments in response to the report. His main points concerned the difficulty of diagnosing the causes of state failure in specific cases, the priority of the responsibility to protect over political objectives, because local civilians should always be protected, and Dutch foreign policy, which should focus more on preventing state failure and demonstrate a long-term commitment. In response to the above-mentioned presentations, the director of the Ministry of Foreign Affairs' United Nations and International Financial Institutions Department (DVF), K.C. van Kesteren, raised a number of policy questions and dilemmas. He argued that the advisory report of the AIV and the CAVV had not devoted enough attention to the importance of natural resources, such as oil

and diamonds, which are often the motive for conflict. He also advocated better donor coordination. Following the break, a plenary debate took place, after which Professor J.J.C. Voorhoeve, Member of the Council of State, wrapped up the seminar with a summary of what had been discussed.

Prevention is better than cure

With regard to failing states, all participants agreed that prevention was better than cure. However, they disagreed about when and how to intervene, as not everybody interpreted the signals indicating whether a state was failing in the same way. The fragile nature of sovereignty, in particular, was considered a key issue in this regard. It was also determined that 'failing states' was a political term rather than a legal one. All agreed that, when discussing failing states and all their associated problems, it was important also to devote attention to countries that had recovered from failure, such as Uganda and Ghana. In addition, it was of fundamental importance for the international community not to regard failing states as pariahs but to include them in various areas of activity.

Military intervention

It became clear that military intervention nowadays often took place too late and that it only tackled the symptoms of state failure to the disappointment of many. In order to provide a structural solution, it was therefore advisable to deploy military resources during the early stages of the process – obviously on the basis of a robust mandate.

New UN organ for peacebuilding

The demand for a new type of organisation dealing specifically with peacebuilding operations continued to grow. It was felt that it would make sense to link a new UN body for peacebuilding directly to the Security Council (so that it would have substantial powers), supplemented by members of ECOSOC (this was an improvement on the advisory report), donor countries and troop-supplying countries, without relinquishing its independent character. Participants agreed that the new Peacebuilding Commission should play a proactive role – in contrast to what the Secretary-General had

Voorkomen is beter dan genezen

Voor wat betreft falende staten achtte iedereen het vanzelfsprekend dat voorkomen beter was dan genezen. Echter, over de vraag wanneer en met welke middelen men diende in te grijpen bestond geen eensgezindheid, aangezien niet iedereen eenzelfde interpretatie had van de signalen die aangeven of een staat afgleed naar een falende staat. Met name de gevoeligheid van soevereiniteit speelde hierbij een belangrijke rol. Tevens werd vastgesteld dat 'falende staten' geen juridische, maar politieke term was. Wanneer men sprak over falende staten en alle problemen die daarmee gemoeid waren, was het belangrijk ook aandacht te schenken aan landen die op dit terrein successen hadden geboekt, zoals Oeganda en Ghana. Tevens was het van primordiaal belang dat falende staten door de internationale gemeenschap niet als paria beschouwd werden, maar er juist op diverse terreinen bij betrokken werden.

Militair ingrijpen

Tot grote teleurstelling van velen bleek dat militair ingrijpen tegenwoordig vaak te laat plaatsvond en slechts een aanpak van symptomen was. Voor een structurele oplossing was het daarom ook wenselijk om militaire middelen vroegtijdig in het proces in te schakelen - uiteraard ondersteund door een robuust mandaat.

Nieuw VN-orgaan voor vredesopbouw

De roep om een nieuw soort organisatie die zich specifiek bezighoudt met vredesopbouwoperaties nam toe. Het zou voor de hand liggen een nieuw VN-orgaan voor vredesopbouw direct te koppelen aan de Veiligheidsraad (zodat de bevoegdheden sterk waren), aangevuld met leden van ECOSOC (dat is een verrijking ten opzichte van het advies), donorlanden en landen die troepen leverden, zonder dat het zijn onafhankelijke karakter verloor. De nieuwe commissie voor Vredesopbouw moest een pro-actieve rol krijgen - anders dan de Secretaris-Generaal voorstelde - waarbij alle partijen, en ook onderdelen van het VN-systeem, in een vroeg stadium betrokken zouden worden. Sommigen zagen het als de beste weg om eerst de commissie op te richten pas later het preventieve element eraan toe te voegen. Anderen zagen op strategisch vlak een gevaar dat de leden van Veiligheidsraad een politiek stempel zouden drukken op

het werk van de commissie. Een taak op het terrein van early warning paste beter bij een goed bewerkte Secretaris-Generaal of een externe groep van wijzen die ontwikkelingen signaleerde op een zodanige wijze dat de Veiligheidsraad er niet omheen kon. Ook civil society organisaties konden hier toe het initiatief nemen.

Speciale aandacht diende uit te gaan naar de nazorg van falende staten. Indien de post-conflict periode en het verzoeningsproces werden verwaarloosd door donorlanden, bestond er een reële kans dat een land weer afgleed naar de conflictueuze situatie van daarvoor. Nederland speelde wat betreft falende staten op mondiaal niveau een bescheiden maar niet onbelangrijke rol. Het was een grote donor, maar had op dit moment te veel (soms modegevoelige) prioriteiten, waardoor het effect van de bijdrage aan de hulpverlening gering was.

Seminar falende staten en preëemptief optreden

Op 13 december 2005 organiseerde de Atlantische Commissie, met medewerking van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV), de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap (KVBK) en de Nederlandse Vereniging voor de Verenigde Naties (NVVN), een bijeenkomst met het thema 'Falende staten, crisisbeheersing en de rol van Nederland in de 21e eeuw'. Aan deze bijeenkomst lagen twee AIV-adviezen ten grondslag, te weten *Nederland en crisisbeheersing: drie actuele aspecten* (nr. 34) uit maart 2004 en *Falende staten: een wereldwijde verantwoordelijkheid* (nr. 35) uit mei 2004. De AIV constateert dat de Nederlandse krijgsmacht anno 2005 betrokken is bij crisisbeheersingsoperaties wereldwijd, ook hoger in het geweldsspectrum. Na het 'beheersen' van een crisis dienen wederopbouw- en ontwikkelingsaspecten zich aan. Beide aspecten - veiligheidsoperaties en wederopbouw - moeten integraal in het beleid worden verwerkt, aldus de AIV. Sprekers tijdens deze bijeenkomst waren de twee voorzitters van de AIV-werkgroepen die beide rapporten hebben opgesteld respectievelijk gen. b.d. A.K. van der Vliet (CVV) en prof. dr. N.J. Schrijver (CMR en CAVV) alsmede de Tweede Kamerleden mr. drs. J.C. van Baalen (VVD), drs. Th.B.F.M. Brinkel (CDA) en drs. A.G. Koenders (PvdA).

proposed – involving all parties, as well as various parts of the UN system, at an early stage. Some felt it would be best to establish the commission first and add the preventive element later. Others felt there was a strategic danger that the members of the Security Council would politicise the commission's work. They argued that responsibilities in the field of early warning were more suited to the Secretary-General, providing he had access to appropriate instruments, or an external group of wise persons that could draw attention to developments in such a way that the Security Council could not ignore them. Civil society organisations could also take the initiative in this area.

It was also noted that special attention should be devoted to the aftercare of failing states. If donor countries neglected the post-conflict period and the reconciliation process, there was a real danger that countries would relapse into an earlier conflict situation. With regard to failing states, the Netherlands plays a modest but not insignificant role at global level. It is a large donor but currently has too many priorities and sometimes follows fashion, which limits the impact of its contribution.

Seminar on failing states and pre-emptive action

On 13 December 2005, in cooperation with the AIV, the Royal Netherlands Society for Military Art and Science (KVBK) and the Netherlands United Nations Association (NVVN), the Netherlands Atlantic Association organised a seminar entitled 'Failing states, crisis management and the role of the Netherlands in the 21st century'. This seminar was based on two AIV advisory reports: 'The Netherlands and crisis management: three issues of current interest' (no. 34) of March 2004 and 'Failing states: a global responsibility' (no. 35) of May 2004. The AIV noted that in 2005 the Dutch armed forces were involved in crisis management operations around the world, including operations at the upper end of the spectrum of force. After a conflict had been 'managed', the issues of reconstruction and development presented themselves. According to the AIV, both issues – peace operations and reconstruction – should be fully integrated into Dutch policy. The speakers at the seminar included the

chairs of the two AIV working groups that prepared the advisory reports, namely General A.K. van der Vlis (ret.) of the AIV's Peace and Security Committee (CVV) and Professor N.J. Schrijver of the AIV's Human Rights Committee (CMR) and the CAVV, as well as the following Members of Parliament: J.C. van Baalen (Liberals), T.B.F.M. Brinkel (Christian Democrats) and A.G. Koenders (Labour Party).

Presentation in cooperation with the UNDP

On 5 September 2005, in cooperation with the AIV, Sarah Burd-Sharps of the UNDP and Sjoukje Sandra Volbeda of the AIV presented a preview of the UNDP's 2005 Human Development Report.

Since 1990, the UNDP has published an annual report on development cooperation and global social development. Every year, in cooperation with the AIV, the UNDP presents its Human Development Report to Members of Parliament, political parties, development experts and academics in the Netherlands. This year's presentation drew approximately 60 attendees. The report, entitled: 'International cooperation at a crossroads: aid, trade and security in an unequal world' was presented to world leaders on 7 September 2005 in New York, on the eve of the UN Global Summit.

The report focuses on three areas of international cooperation that require a radical overhaul: aid, trade and security. The main argument is that the Millennium Development Goals cannot be realised as long as efforts continue to focus on countries: in order to improve the well-being of individuals and tackle poverty, the centre of attention must shift towards eradicating inequality between individuals within countries.

The 2005 Human Development Report shows that, although considerable progress has been achieved in global terms, many countries are falling behind due to increasing inequality. This inequality slows progress. In addition, the volume of development assistance should be increased and it should be less tied, less conditional and more effectively coordinated. The poorest countries also face the highest import tariffs. The report closely examines problems relating

Presentatie in samenwerking met UNDP

Op 5 september 2005 had een voorpresentatie van het Human Development Report 2005 van UNDP plaats, in samenwerking met de AIV, door Sarah Burd-Sharps van UNDP en Sjoukje Sandra Volbeda van de AIV.

UNDP publiceert sinds 1990 jaarlijks een rapport over ontwikkelingssamenwerking en mondiale sociale ontwikkeling. In samenwerking met de AIV wordt dit HDR-rapport jaarlijks voor Kamerleden, politieke partijen, ontwikkelingsdeskundigen en academici in Nederland gepresenteerd. Dit jaar waren er circa 60 deelnemers. Het rapport *International cooperation at a crossroads: aid, trade and security in an unequal world* is op 7 september in New York gepresenteerd aan de wereldleiders aan de vooravond van de Wereldtop.

Het rapport spitst zich toe op drie terreinen van internationale samenwerking die volgens UNDP ingrijpende vernieuwing behoeven: hulp, handel en veiligheid. De kern van het betoog is dat de Millenniumdoelen voor Ontwikkeling niet gehaald kunnen worden zolang de focus van de inspanningen gericht blijft op landen: om het welzijn van mensen te verbeteren en de armoede aan te pakken moet het brandpunt van de belangstelling verlegd worden naar het bestrijden van ongelijkheid onder mensen binnen landen.

Het HDR-rapport 2005 toont aan dat, hoewel er mondiaal gezien aanzienlijke vooruitgang is geboekt, veel landen juist achterop raken door toenemende ongelijkheid. Deze ongelijkheid vertraagt de voortgang. Bovendien moet de omvang van de ontwikkelingshulp toenemen, minder gebonden zijn, minder conditioneel en beter gecoördineerd. Daarnaast worden de armste landen geconfronteerd met de hoogste invoertarieven. Het rapport gaat uitgebreid in op de problematiek van de Wereldhandelsorganisatie WTO en bijvoorbeeld de landbouwsubsidies. Tot slot benadrukt het rapport dat het indammen en voorkomen van conflicten en van wederopbouwwerk na conflicten van groot belang is voor het bestrijden van armoede.

Het inzicht dat armoede slechts zeer ten dele bestreden kan worden wanneer de ongelijkheid binnen landen niet wordt aangepakt wint terrein: ook het World Development Report

van de Wereldbank dat medio september is uitgekomen gaat hierover.

Overige contacten en website

De AIV ontving in 2005 enkele ambassadeurs, academici en studentengroepen die wilden spreken over zijn werk en concrete adviezen. In 2005 is de website (www.aiv-advies.nl in Nederlands en www.aiv-advice.nl in het Engels) gebruiksvriendelijker gemaakt.

to the WTO, such as the issue of agricultural subsidies.

Finally, it emphasises the fact that containing and preventing conflicts and post-conflict reconstruction activities are vital to eradicating poverty.

The realisation that poverty can only be eradicated in small part without tackling inequality within countries is gaining ground. The World Bank's World Development Report, which appeared in mid-September 2005, also deals with this issue.

Other contacts and website

In 2005, the AIV met with a number of ambassadors, academics and student groups that wanted to discuss its work and/or specific advisory reports. It also made its website (Dutch version: <http://www.aiv-advies.nl>) and English version: <http://www.aiv-advice.nl>) more user-friendly.

TAAK, WERKWIJZE EN RESULTATEN EVALUATIES

Task, working methods and results of evaluations

1. Aim, role and working methods of the AIV

The Advisory Council on International Affairs (AIV), which was established on 1 January 1998, is an independent statutory advisory body responsible for advising the government on matters relating to foreign policy (including development cooperation) and defence. The AIV has eleven members. This is below the maximum of fifteen members laid down in the Advisory Councils Framework Act. In accordance with the Advisory Council on International Affairs Act, the AIV has four permanent committees: the Human Rights Committee (CMR), the Peace and Security Committee (CVV), the Development Cooperation Committee (COS) and the European Integration Committee (CEI). The chairs and vice-chairs of these committees are members of the AIV. In addition to them, each committee has a maximum number of fifteen members.

The AIV and its permanent committees were created at a time when international relations were becoming increasingly complex and interconnected. The AIV combines the expertise of the members of its various committees when making recommendations on issues bearing on more than one of the four areas mentioned above. This allows links to be made between these areas and enables the AIV to respond to international developments with implications for the Netherlands. The added value represented by the AIV and its committees lies in its in-depth knowledge and expertise in each policy area, in combination with the connections it can establish between them.

The AIV prepares advisory reports at the request of the Minister of Foreign Affairs, the Minister of Defence, the Minister for Development Cooperation, the Minister for European Affairs and Parliament. During the past year, neither the House of Representatives nor the Senate availed itself of this possibility officially, although they indirectly stimulated various requests for advice. The AIV made use of its prerogative to publish advisory reports on its own initiative for the first time in 2003 and continued to do so in 2004 and

1. Doelstelling, rol en werkwijze AIV

De Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) is een per 1 januari 1998 bij wet ingesteld onafhankelijk adviesorgaan, dat adviseert over het buitenlands beleid (met inbegrip van ontwikkelingssamenwerking) en het defensiebeleid. De AIV heeft elf leden. Dit is binnen het maximum van vijftien, aangegeven in de Kaderwet adviescolleges. De raad kent, op basis van de Wet op de AIV, vier permanente commissies voor de gebieden van de rechten van de mens (CMR), vrede en veiligheid (CVV), ontwikkelingssamenwerking (COS) en Europese integratie (CEI). De voorzitters en de vice-voorzitters van deze commissies zijn lid van de AIV; daarnaast zijn er maximaal vijftien leden per commissie.

De AIV en zijn permanente commissies zijn in het leven geroepen tegen de achtergrond van de toenemende complexiteit en verwevenheid van de internationale betrekkingen. Voor vraagstukken op de raakvlakken van de bovengenoemde gebieden brengt de AIV de deskundigheid van leden van de verschillende permanente commissies bij elkaar. Zo kunnen dwarsverbanden worden gelegd tussen de gebieden van mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie en kan worden ingespeeld op voor Nederland belangrijke internationale ontwikkelingen. De meerwaarde van de AIV en de commissies ligt, naast de kennis en deskundigheid per beleidsterrein, dan ook in de samenhang die wordt aangebracht tussen de onderscheiden invalshoeken.

De AIV brengt adviezen uit op verzoek van de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Defensie, de minister voor Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, alsmede op verzoek van een der Kamers der Staten-Generaal. In de rapportageperiode is van deze laatste mogelijkheid formeel geen gebruik gemaakt (al zijn wel verscheidene aanvragen indirect gestimuleerd). Van de mogelijkheid om op eigen initiatief adviezen uit te brengen heeft de AIV voor het eerst in 2003 en vervolgens in 2004 en 2005 gebruik gemaakt en dan nog voornamelijk in de vorm van briefadviezen.

De AIV functioneert grotendeels op basis van het wettelijk voorgeschreven werkprogramma. Met het werkprogramma

wordt beoogd een globaal beeld te geven van de onderwerpen waarmee de AIV zich in een kalenderjaar zal bezighouden (voor het werkprogramma 2006 zie bijlage). In de loop van dat jaar worden de adviesaanvragen en de tijdsplanning nader gepreciseerd. Het komt voor dat onderwerpen waarover het voornemen bestond advies te vragen, afvallen, of dat juist adviesaanvragen aan de AIV worden voorgelegd die niet in het werkprogramma zijn vermeld.

De AIV vergadert in principe iedere maand. Aan het begin van het adviestraject worden adviesaanvragen besproken in de AIV. De uiteindelijke adviezen worden ook in de AIV vastgesteld. De adviezen worden voorbereid in (permanente) commissies of ad-hoccommissies, waarvan de samenstelling en vergaderfrequentie - afhankelijk van de intensiteit van het onderwerp en tijdsdruk waaronder de werkzaamheden worden verricht - sterk kan variëren.

De leden van de staf onderhouden externe contacten en nemen deel aan conferenties. In 2005 werd een aantal delegaties op hun verzoek geïnformeerd over het werk van de AIV. De secretaris van de AIV houdt geregeld contact met de secretarissen van de andere kaderwetadviescolleges.

2. Evaluaties

De AIV is zal in de loop van 2006 een wettelijk verplichte evaluatie uitbrengen over de tweede raadsperiode (2002-2005). In het kader van de beoogde herziening van het adviesstelsel, binnen het Project Andere Overheid, heeft de AIV in het najaar van 2004 op verzoek van de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties een interim-evaluatie uitgebracht over de periode 2002-2004. Passages uit deze interim-evaluatie zijn weergegeven in het jaarverslag 2004. Onderstaande aandachtspunten zijn ontleend aan de eerste algemene evaluatie van het adviesstelsel over de periode 1997-2000 ('De Staat van advies') en de specifieke evaluatie van het werk van de AIV over de periode 1998-2002.

- *Verbetering contacten tussen bewindspersonen en adviescolleges*

De AIV, zijn voorzitter en zijn permanente commissies hebben periodiek overleg met de betrokken bewindslieden over

2005, mainly in the form of advisory letters.

The AIV operates largely on the basis of its statutory work programme. The work programme is intended as an overview of the subjects that the AIV plans to examine during the calendar year (see annexe for the work programme for 2006). The requests for reports and the time schedules are determined more precisely in the course of the year. Certain subjects for reports may be withdrawn or new requests may be made which were not included in the work programme.

In principle, the AIV meets once a month. It discusses each request for advice at the beginning of the advisory process and also adopts the final version of each advisory report. Advisory reports are drafted in permanent or ad hoc committees. The composition of these committees and the frequency of their meetings, which depend on the scope of the subject and the deadline for the completion of the report, can vary greatly.

The members of the AIV Unit are responsible for external relations and participate in conferences. In 2005, a number of groups asked for and were provided with information on the AIV's activities. The AIV's executive secretary maintains regular contacts with the executive secretaries of the government's other advisory councils.

2. Evaluations

In 2006, the AIV is required by law to publish an evaluation of its second term (2002-2005). In the autumn of 2004, against the background of the planned reform of the advisory system in the framework of the Changing Government project, the AIV published an interim evaluation of its activities in 2002-2004, at the request of the Minister for Government Reform and Kingdom Relations. Several passages from this evaluation appeared in the 2004 annual report. The following points are derived from the first general evaluation of the advisory system in 1997-2000 ('De staat van advies') and the specific evaluation of the AIV's work from 1998 to 2002.

- *Improving contacts between ministers and advisory councils*
- The AIV, its chair and its permanent committees meet

periodically with the relevant ministers to discuss the work programme, the annual report and other aspects of their cooperation. The AIV maintains regular contacts with a coordinating senior official at the Ministry of Foreign Affairs over organisational matters.

- *A spread of appointments*

For every appointment, the AIV seeks to identify candidates from a wide target group, including women and members of minorities. The total number of women in the AIV system has remained more or less constant. This issue deserves constant attention. Obviously, the appointments themselves fall outside the scope of the AIV's competences.

- *Follow-up by ministries*

Responses to advisory reports are currently almost always comprehensive and on time. Following its initial response, the government does not generally provide official information on policy changes. Seminars and informal contacts satisfy this need instead.

- *Ministries should coordinate requests for advice more effectively*

In practice, there have been several requests for advice to different advisory bodies that partly covered the same ground. In the case of complex issues like the future of the EU, however, there are no objections to advice being given by different bodies and thus from different perspectives.

- *Allowing for unexpected requests for advice in the work programme*

In practice, the work programme and the workload created by actual requests for advice are both extensive. Nevertheless, the AIV has proved that it can produce some advisory reports and letters at short notice, such as those on UN reform and the European Union's relations with Dutch citizens. The statutory procedure for adopting the work programme is respected. The work programme for 2006 was completed in October 2005. It is clear that the AIV and the ministers have their own roles in this process.

- *Taking account of the agenda of the EU institutions*

The AIV's structure is ideally suited to this purpose. Advisory reports that focus on the EU therefore continually satisfy this requirement. Until now, the AIV has rarely been involved in the EU dimension of advisory reports prepared by other advisory councils. This option should be further examined.

het werkprogramma, het jaarverslag en over andere aspecten van de samenwerking. Met een coördinerende hoge ambtenaar wordt zeer regelmatig contact gehouden over inhoudelijke organisatorische kwesties.

- *Spreiding van benoemingen*

Bij iedere benoeming wordt gepoogd kandidaten te identificeren uit een ruime doelgroep, waaronder vrouwen en leden van minderheden. Het totale aantal vrouwen in de AIV-structuur is ongeveer constant gebleven. Dit aspect verdient permanente aandacht. De benoemingen zelf vallen uiteraard buiten de competentie van de AIV.

- *Nazorg door ministeries*

Reacties op adviezen zijn tegenwoordig bijna altijd tijdig en uitvoerig. Na de eerste reactie wordt normaliter geen formele informatie meer verstrekt over wijzigingen in het beleid. Seminars en informele contacten voorzien wel in een dergelijke behoefte.

- *Ministeries dienen adviesaanvragen beter af te stemmen*

In de praktijk zijn er enkele adviesaanvragen aan verschillende adviesinstanties geweest die elkaar deels overlappen. Zeker bij veelomvattende thema's (zoals de toekomst van de EU) is er echter geen bezwaar tegen advisering vanuit verschillende gremia, en daarmee vanuit verschillende invalshoeken.

- *In de werkprogramma's ruimte laten voor onvoorziene adviesverzoeken*

In de praktijk is het werkprogramma, en ook de werklast aan concrete adviesaanvragen, van een aanzienlijke omvang. Het is niettemin mogelijk gebleken enige (brief)adviezen op korte termijn te produceren, zoals over de VN-hervormingen en de EU en de burger. De (wettelijk voorgeschreven) procedure voor het vaststellen van het werkprogramma wordt gevolgd. Het werkprogramma 2006 is in oktober 2005 afgerond. Er kan worden geconstateerd dat de AIV en de bewindslieden duidelijk een eigen rol hebben in het proces.

- *Rekening houden met de agenda van de organen van de Europese Unie*

De AIV-structuur is bij uitstek ingericht hierin te voorzien. Daarom gebeurt dit steeds bij aanvragen waar de EU het thema vormt. De AIV is tot op heden zelden betrokken bij de EU-dimensie van adviezen van andere adviesraden. Mogelijkheden daartoe zouden verder verkend moeten worden.

- *Beter bekend stellen van het stelsel*

De AIV heeft regelmatig overleg met de contactpersonen zowel binnen de ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie als bij de Staten-Generaal. De adviezen en de jaarverslagen worden standaard door de AIV verspreid binnen de ministeries en de Staten-Generaal. Daardoor zijn velen bekend met het werk van de raad. De voorlichting en public relations van de AIV rond adviezen heeft wel meer aandacht gekregen. Tevens is rond de adviezen nrs. 29 en 30 en later 35 een succesvol seminar georganiseerd in samenwerking met het KIT. Ook over de combinatie van de adviezen nrs. 34 en 35 is een seminar met derden georganiseerd.

- *Bevorderen van de samenhang tussen raad en commissies*

De AIV heeft zich ingespannen periodiek bijeenkomsten (themadagen) te organiseren voor alle leden van de AIV en zijn permanente commissies. In 2003 was het onderwerp terrorisme en in 2004 werd de themadag gewijd aan internationaal drugsbeleid en in 2005 aan de kwaliteit en samenhang in de adviezen nrs. 34, 35 en 36. Voorts is de terugkoppeling van ondernomen activiteiten naar leden van de permanente commissies verbeterd.

- *Monitoren van doorwerking*

De staf van de AIV heeft de afgelopen periode meer systematisch gegevens verzameld over de distributie van adviezen, nagekomen vraag, regeringsreacties en andere reacties.

3. Leden en vergaderingen

Het totale aantal leden van de AIV en de permanente commissies bedraagt per 31 december 2005 67 van wie 18 vrouwen. Voor de personalia wordt verwezen naar de paragraaf getiteld 'Samenstelling van de AIV en de permanente commissies'.

Per 31 december 2005 bestond de AIV uit 11 leden, van wie 3 vrouwen (8 van de 11 leden zijn tevens voorzitter of vice-voorzitter van een permanente commissie).

Per 31 december 2005 tellen de permanente commissies:

CEI	3 vrouwen, 10 mannen (exclusief vz/vvz)
CMR	6 vrouwen, 8 mannen (exclusief vz/vvz)
COS	3 vrouwen, 9 mannen (exclusief vz/vvz)
CVV	2 vrouwen, 12 mannen (exclusief vz/vvz)

- *Raising awareness of the advisory system*

The AIV regularly holds consultations with the liaison officers of the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Defence and parliament. The AIV routinely distributes its advisory and annual reports to the ministries and parliament. Many people are therefore familiar with its work. The AIV has been devoting more attention to publicity and public relations surrounding its advisory reports. In cooperation with the Royal Tropical Institute (KIT), it organised successful seminars on reports nos. 29 and 30 and, more recently, report no. 35. In addition, it organised a combined seminar on reports nos. 34 and 35 in cooperation with third parties.

- *Promoting coherence between the AIV and its committees*

The AIV endeavours to organise periodic meetings (seminars) for all the members of the AIV and its permanent committees. The 2003 seminar was devoted to terrorism, international drug policy was the theme in 2004 and the quality and coherence of advisory reports nos. 34, 35 and 36 were discussed in 2005. In addition, the AIV improved the feedback to the members of the permanent committees.

- *Monitoring impact*

Recently, the AIV Unit has more systematically collected data on the distribution of advisory reports, subsequent demand for them and responses from the government and others.

3. Members and meetings

On 31 December 2005, the total number of members of the AIV and its permanent committees was 67, of whom 18 were women. For personal details of the members, see the section on the composition of the AIV and its permanent committees.

On 31 December 2005, the AIV had eleven members, of whom three were women (eight of the eleven members were also the chair or vice-chair of a permanent committee).

On 31 December 2005, the permanent committees consisted of:

CEI	4 women, 11 men (excluding chair/vice-chair)
CMR	6 women, 8 men (excluding chair/vice-chair)
COS	3 women, 10 men (excluding chair/vice-chair)
CVV	2 women, 12 men (excluding chair/vice-chair)

The AIV and its committees met very frequently in 2005 in order to prepare or adopt advisory reports. The list of these meetings given below distinguishes between the plenary sessions of the AIV and the meetings of its permanent and temporary committees:

AIV	6
CEI	6
WOB (Eastern Neighbours Working Group)	6
WEB (The EU's Relations with Dutch Citizens Working Group)	4
CMR	8
CMA (Social Actors Committee)	1
COS	7
COR (Culture, Development and Religion Working Group)	6
PSD (Private Sector Development Committee)	4
CVV	9
CNP (Non-Proliferation Committee)	2
<i>Joint Committees</i>	
CEB (Energy and Foreign Policy Committee)	8
CHV (UN Reform Committee)	5
CPN (Position of the Netherlands Working Group)	8
MOS (Migration and Development Working Group)	6
TER (Terrorism Committee)	7
Total number of meetings in 2005:	93

Number of copies of advisory reports distributed

The standard print run of each advisory report is 1,250 copies of the Dutch text and 1,100 copies of the English text. At the end of 2005, the total number of copies distributed was:

Advisory report no. 40 (Dutch)	1,250 copies
Advisory report no. 40 (English)	1,200 copies
Advisory report no. 40 (French)	350 copies
Advisory report no. 40 (German)	200 copies

De AIV en zijn commissies hebben in 2005 met grote regelmaat vergaderingen belegd om adviezen voor te bereiden of vast te stellen. Hieronder wordt, uitgesplitst naar de deelname uit de AIV en (permanente) commissies, weergegeven welke vergaderingen het betreft:

AIV	6
CEI	6
WOB (werkgroep Oostelijke burenen)	6
WEB (werkgroep Europa en de Burger)	4
CMR	8
CMA (commissie Maatschappelijke Actoren)	1
COS	7
COR (werkgroep Cultuur, ontwikkeling en religie)	6
PSD (commissie Private Sector Development)	4
CVV	9
CNP (commissie Non-proliferatie)	2
<i>Gecombineerde Commissies</i>	
CEB (commissie Energie en Buitenlands Beleid)	8
CHV (commissie Hervormingen VN)	5
CPN (werkgroep Positie van Nederland)	8
MOS (werkgroep Migratie en Ontwikkeling)	6
TER (gemengde commissie Terrorisme)	7
Het totale aantal vergaderingen in 2005 was	93

Oplage adviezen:

De Nederlandse adviezen worden in een standaardoplage van 1250 exemplaren gedrukt en de Engelse versie in een standaardoplage van 1100 exemplaren. Totaaloplagen waren eind 2005:

Advies nr. 40 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 40 (Engels)	1200 exemplaren
Advies nr. 40 (Frans)	350 exemplaren
Advies nr. 40 (Duits)	200 exemplaren
Advies nr. 41 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 41 (Engels)	1150 exemplaren

Advies nr. 41 (Frans)	275 exemplaren
Advies nr. 42 (Nederlands)	1150 exemplaren
Advies nr. 42 (Engels)	1000 exemplaren
Advies nr. 43 (Nederlands)	1300 exemplaren
Advies nr. 43 (Engels)	1250 exemplaren
Advies nr. 44 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 44 (Engels)	1250 exemplaren
Advies nr. 45 (Nederlands)	1250 exemplaren
Briefadvies nr. 9 reactie op het Sachs-rapport (Nederlands)	1250 exemplaren
Briefadvies nr. 10	1100 exemplaren
Briefadvies nr. 11	1100 exemplaren

Advisory report no. 41 (Dutch)	1,250 copies
Advisory report no. 41 (English)	1,150 copies
Advisory report no. 41 (French)	275 copies
Advisory report no. 42 (Dutch)	1,150 copies
Advisory report no. 42 (English)	1,000 copies
Advisory report no. 43 (Dutch)	1,300 copies
Advisory report no. 43 (English)	1,250 copies
Advisory report no. 44 (Dutch)	1,250 copies
Advisory report no. 44 (English)	1,250 copies
Advisory report no. 45 (Dutch)	1,250 copies
Advisory letter no. 9: 'Response to the Sachs report' (Dutch)	1,250 copies
Advisory letter no. 10	1,100 copies
Advisory letter no. 11	1,100 copies

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Finance

THE AIV HAS BEEN ALLOCATED A BUDGET OF ITS OWN TO enable it to do its advisory work. The AIV makes a proposal for the size of the budget, which is then adopted by the ministers concerned. The amount of work performed, and hence the scale of expenditure, remain uncertain since they depend heavily on the number of requests for advice made by ministers or Parliament, which means that neither is very easy to predict (more requests mean more reports and more reports mean more meetings, while the opposite is also true). In 2005, the AIV adopted six advisory reports and three advisory letters. It also published a joint advisory report on energy security with the General Energy Council (AER). All reports were published and distributed in Dutch and English. Two were also translated into French, and the report on the Parliamentary Assembly of the Council of Europe was also translated into German and distributed. The standard print run of each advisory report is 1,250 copies of the Dutch text and 1,100 copies of the English text. As is apparent from the annual report, several hundred additional copies are distributed, depending on the subject.

The ministers approved a budget of €550,000 for 2005. The AIV's budget comprises the following principal categories of expenditure:

1. fees, entertainment expenses and travel expenses paid to chairs and vice-chairs;
2. attendance allowances, travel expenses paid to members and catering;
3. printed materials (reports, paper, etc.);
4. fact-finding missions and books;
5. research, external activities, expertise and translations; and
6. incidental expenditure.

The members of the AIV receive a fixed annual fee. The members of the permanent committees receive an allowance for every meeting they attend. The fees are regulated by ministerial order within the statutory framework.

OM TE KUNNEN FUNCTIONEREN HEEFT DE AIV DE BESCHIKKING over een eigen budget. Dit budget wordt, op voorstel van de AIV, goedgekeurd door de betrokken bewindslieden. Een onzekere factor bij de werkzaamheden van de AIV blijft de hoeveelheid werk en de daaraan verbonden kosten. Deze zijn in hoge mate afhankelijk van adviesaanvragen van de zijde van de bewindslieden of de Staten-Generaal en daarom niet altijd eenvoudig voorspelbaar (meer adviesaanvragen - meer vergaderingen - meer adviezen, of het spiegelbeeld). In 2005 zijn door de AIV in totaal zes adviezen en drie briefadviezen vastgesteld. Samen met de Algemene Energieraad is een advies uitgebracht over de energiezekerheid. Alle adviezen zijn in het Nederlands en Engels gepubliceerd en verspreid. Voorts zijn twee adviezen in het Frans vertaald en is het advies inzake de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa ook in het Duits vertaald en verspreid. De Nederlandse versies van adviezen worden in een standaardoplage van 1250 exemplaren gedrukt en de Engelse oplage van adviezen betreft 1100 exemplaren. Zoals blijkt uit de verslaggeving per advies, worden, afhankelijk van het onderwerp, enkele honderden extra adviezen gedistribueerd.

Voor 2005 is door de betrokken bewindslieden een budget goedgekeurd van € 550.000,-. Het budget van de AIV heeft de volgende hoofdposten:

- 1) vergoeding/representatiekosten/reiskosten voorzitters/vice-voorzitters;
- 2) vacatiegelden/reiskosten leden/catering;
- 3) drukkosten adviezen/papier, etc.;
- 4) studiereizen/boeken;
- 5) onderzoek/externe activiteiten/deskundigheid/vertalingen en
- 6) de post onvoorzien.

De leden van de raad krijgen een vaste vergoeding per jaar. Leden van permanente commissies krijgen een vergoeding per bijgewoonde vergadering. De vergoedingen zijn geregeld bij ministeriële regeling, binnen de wettelijke kaders.

In 2005 is in totaal € 192,000,- uitbetaald aan vacatiegelden en reiskosten van voorzitters en vice-voorzitters. Het bedrag aan vacatiegelden en reiskosten van de leden van de permanente commissies betrof in totaal € 148.000,-. Aan

drukkosten van de adviezen, briefpapier, et cetera is in totaal ca. € 138.500,- uitgegeven. De totale kosten van de door de diverse commissies gemaakte werkbezoeken en studiereizen betreffen in 2005 ongeveer € 17.500,-. Nog niet alle kosten van de laatste reizen vallen in dit boekjaar. Deze zullen worden doorberekend in 2006. Van de budgetpost externe deskundigheid/onderzoek is circa € 37.000,- aangewend. Uit de post onvoorzien is in totaal € 3.000,- aangewend. In totaal brengt dat de uitgaven van de AIV in 2005 op circa € 535.000,-. Voor de goede orde dient hierbij wel te worden opgemerkt dat de personeelslasten van de vaste staf van de AIV niet zijn verdisconteerd in dit budget, maar ten laste komen van de betrokken minister.

In 2005, a total of €192,000 was paid in the form of attendance allowances and travel expenses to chairs and vice-chairs. A further €148,000 was paid in attendance allowances and travel expenses to the members of the permanent committees. Expenditure on printing reports, letter paper and so forth was approximately €138,500. The total costs of the working visits and fact-finding missions of the various committees were approximately €17,500 in 2005. The costs of a number of missions that took place after the end of the financial year will be carried over to 2006. Expenditure on external expertise and research was approximately €37,000. The amount of incidental expenditure incurred was €3,000. The total expenditure of the AIV in 2005 was just over €535,000. It should be noted for the record that the staffing costs of the AIV Unit are not included in this budget, but are instead borne by the minister concerned.

SAMENSTELLING AIV EN PERMANENTE COMMISSIES

Composition of the AIV and its permanent committees

THE AIV MAY CONSIST OF NO MORE THAN FIFTEEN

members and the permanent committees of no more than seventeen members (including the chair and vice-chair). Members are appointed on the basis of expertise based on experience in international and/or European affairs, academic achievement or both. Members of the AIV and its permanent committees act independently and do not represent any interest groups.

The total number of members of the AIV and its permanent committees ranged between 65 and 70 in 2005. The composition of the AIV and the committees is detailed below.

Advisory Council on International Affairs (AIV)

Chair: F. Korthals Altes

Vice-chair: Professor F.H.J.J. Andriessen

Members: A.L. ter Beek, Professor G. van Benthem van den Bergh, Ms A.C. van Es, Professor W.J.M. van Genugten, Dr B. Knapen (succeeded by Professor A. van Staden as of 1 January 2006), H. Kruijssen, Professor A. de Ruijter, Ms E.M.A. Schmitz (succeeded by Dr P.C. Plooi-j-van Gorsel as of 1 January 2006) and Ms H.M. Verrijn Stuart.

Executive Secretary: P.J.A.M. Peters

The civil service liaison officers of the AIV are F.A.M. Majoor (until 30 June 2005) and Dr P. de Heer (from 1 July 2005) (Secretary-General of the Ministry of Foreign Affairs), M.W.J. Lak (until 30 June 2005) and B. ter Haar (from 1 July 2005) of the Ministry of Foreign Affairs' Strategic Policy Planning Unit (SPL) and B.W. Bargerbos of the Ministry of Defence's Directorate of General Policy Affairs (DAB).

DE AIV KAN MAXIMAAL UIT VIJFTIEN LEDEN BESTAAN, DE

permanente commissies uit zeventien (met inbegrip van voorzitter en vice-voorzitter). De leden worden benoemd op grond van hun deskundigheid. Deze kan blijken uit opgedane ervaring met internationale en/of Europese vraagstukken, uit wetenschappelijke merites of uit een combinatie van beide. De leden van de AIV en de permanente commissies fungeren onafhankelijk en vertegenwoordigen geen belangengroepen.

Het totaal aantal leden van de AIV en diens permanente commissies heeft gedurende het jaar 2005 steeds tussen de 65 en 70 gelegen. Hieronder volgt de samenstelling van de AIV en de permanente commissies.

Adviesraad Internationale Vraagstukken

Voorzitter: Mr. F. Korthals Altes

Vice-voorzitter: Prof. mr. F.H.J.J. Andriessen

Leden: Dhr. A.L. ter Beek, prof. Jhr. dr. G. van Benthem van den Bergh, mw. drs. A.C. van Es, prof. dr. W.J.M. van Genugten, dr. B. Knapen (per 1 januari 2006 opgevolgd door prof. A. van Staden), drs. H. Kruijssen, prof. dr. A. de Ruijter, mw. mr. E.M.A. Schmitz (per 1 januari 2006 opgevolgd door mw. dr. P.C. Plooi-j-van Gorsel) en mw. mr. H.M. Verrijn Stuart

Secretaris: Mr. P.J.A.M. Peters

Ambtelijk-contactpersonen van de AIV zijn mr. F.A.M. Majoor (ministerie van Buitenlandse Zaken, secretaris-generaal) tot 1 juli 2005, dr. Ph. de Heer vanaf 1 juli 2005, mr. M.W.J. Lak (ministerie van Buitenlandse Zaken, Eenheid Strategische Beleidsplanning) tot 1 juli 2005, drs. B. ter Haar vanaf 1 juli 2005 en drs. B.W. Bargerbos (ministerie van Defensie, Directie Algemene Beleidszaken).

Commissie Europese Integratie

Voorzitter: Prof. mr. F.H.J.J. Andriessen

Vice-voorzitter: Dr. B. Knapen (wordt per 1 januari 2006 opgevolgd door prof. A. van Staden)

Leden: Mw. dr. M. den Boer, drs. H.J. Brouwer,

drs. W.S.J.M. Buck, mw. dr. M. Bulk (vanaf 1 mei 2005), dr. W.F. van Eekelen, prof. mr. P.J.G. Kapteyn, mw. mr. N.W. Meuter-Dijkers, drs. H.C. Posthumus Meyjes, mr. W.L.E. Quaedvlieg (vanaf 1 mei 2005), prof. dr. J.Q.Th. Rood, drs. P. Scheffer, prof. dr. A. Szász, mr. F.A.H. Vigeveno, mw. mr. M.G. Wezenbeek-Geuke en prof. mr. J.W. de Zwaan; per 1 januari 2006 defungeren de leden Buck en Scheffer; in hun plaats worden benoemd prof. dr. J.W. de Beus en mr. E. Jansen.

Secretaris: Mw. dr. S. Volbeda

Ambtelijk-contactpersonen van de CEI zijn drs. C. van Rij (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Integratie Europa), drs. D.J. Oldenburg (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Integratie Europa) en mr. P.R.J. Dumoré (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Politieke Zaken).

Commissie Mensenrechten

Voorzitter: prof. dr. W.J.M. van Genugten

Vice-voorzitter: mw. mr. H.M. Verrijn Stuart

Leden: Prof. dr. P.R. Baehr, prof. mr. Th.C. van Boven, mw. prof. mr. C.P.M. Cleiren, mw. prof. dr. D.M. Curtin, drs. T. Ety, prof. mr. C. Flinterman, mw. prof. mr. J.E. Goldschmidt, mw. mr. C. Hak, mr. R. Herrmann, mr. F. Kuitenbrouwer, mw. dr. B.M. Oomen, prof. mr. N.J. Schrijver, mw. A.L.E.C. van der Stoel en mr. J.G. van der Tas; per 1 januari defungeren de leden prof. dr. P.R. Baehr; mw. prof. mr. C.P.M. Cleiren; prof. dr. D.M. Curtin; mw. A.L.E.C. van der Stoel en mr. J.G. van der Tas. Tevens bestond nog de vacature voor mw. dr. M.C. Castermans-Holleman. In hun plaats worden benoemd mw. dr. K.C.J.M. Arts; prof. mr. R. Fernhout; drs. T.P. Hofstee; prof. dr. M.T. Kamminga; mw. mr. W.M.F. Thomassen en mw. J.M. Verspaget.

Secretaris: Drs. T.D.J. Oostenbrink

Ambtelijk-contactpersonen van de CMR zijn mw. mr. A.D. Adema (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Mensenrechten en Vredesopbouw), en drs. P. van der Vliet (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Verenigde Naties en Financiële Instellingen).

European Integration Committee (CEI)

Chair: Professor F.H.J.J. Andriessen

Vice-chair: Dr B. Knapen (succeeded by Professor A. van Staden on 1 January 2006)

Members: Dr M. den Boer, H.J. Brouwer, W.S.J.M. Buck, Dr M. Bulk (from 1 May 2005), Dr W.F. van Eekelen, Professor P.J.G. Kapteyn, Ms N.W. Meuter-Dijkers, H.C. Posthumus Meyjes, W.L.E. Quaedvlieg (from 1 May 2005), Professor J.Q.T. Rood, P. Scheffer, Professor A. Szász, F.A.H. Vigeveno, Ms M.G. Wezenbeek-Geuke and Professor J.W. de Zwaan. W.S.J.M. Buck and P. Scheffer will step down on 31 December 2005; they will be succeeded by Professor J.W. de Beus and E. Janssen.

Executive Secretary: Dr S. Volbeda

The civil service liaison officers of the CEI are C. van Rij and D.J. Oldenburg of the Ministry of Foreign Affairs' European Integration Department (DIE) and P.R.J. Dumoré of the Ministry of Foreign Affairs' Political Affairs Department (DPZ).

Human Rights Committee (CMR)

Chair: Professor W.J.M. van Genugten

Vice-chair: Ms H.M. Verrijn Stuart

Members: Professor P.R. Baehr, Professor T.C. van Boven, Professor C.P.M. Cleiren, Professor D.M. Curtin, T. Ety, Professor C. Flinterman, Professor J.E. Goldschmidt, Ms C. Hak, R. Herrmann, F. Kuitenbrouwer, Dr B.M. Oomen, Professor N.J. Schrijver, Ms A.L.E.C. van der Stoel and J.G. van der Tas. Professor P.R. Baehr, Professor C.P.M. Cleiren, Professor D.M. Curtin, Ms A.L.E.C. van der Stoel and J.G. van der Tas will step down on 31 December 2005. In addition, the position held by Dr M.C. Castermans-Holleman remained vacant. They will be succeeded by Dr K.C.J.M. Arts, Professor R. Fernhout, T.P. Hofstee, Professor M.T. Kamminga, Ms W.M.F. Thomassen and Ms J.M. Verspaget.

Executive Secretary: T.D.J. Oostenbrink

The civil service liaison officers of the CMR are Ms A.D. Adema of the Ministry of Foreign Affairs' Human Rights and Peacebuilding Department (DMV) and P. van der Vliet of the Ministry of Foreign Affairs' United Nations and International Financial Institutions Department (DVF).

Development Cooperation Committee (COS)

Chair: Professor A. de Ruijter

Vice-chair: H. Kruijssen

Members: Professor B. de Gaay Fortman, Professor C.J. Jepma, F.D. van Loon, G.H.O. van Maanen, Professor L.B.M. Mennes, Professor A. Niehof, A.N. Papma, Ms E.M. Schoo, Dr L. Schulpen, A. van der Velden, Professor L.E. Visser (from 1 March 2005), Professor I. Wolfers and Professor S. van Wijnbergen. Ms E.M. Schoo will step down on 31 December 2005. In addition, two positions remained vacant. Dr B.S.M. Berendsen, P. Stek and Professor E.B. Zoomers will join the committee on 1 January 2006.

Executive Secretary: Ms J.A. Nederlof (until 30 September 2005), succeeded by Ms W.A. van Aardenne on 1 January 2006.

The civil service liaison officers of the COS are P.J. Bierma of the Ministry of Foreign Affairs' Cultural Cooperation, Education and Research Department (DCO) and J.C.J. Vlaar of the Ministry of Foreign Affairs' Sustainable Economic Development Department (DDE).

Peace and Security Committee (CVV)

Chair: A.L. ter Beek

Vice-chair: Professor G. van Benthem van den Bergh

Members: Dr A. Bloed, Dr P.P. Everts, Professor F.J.M. Feldbrugge, Lieutenant General G.J. Folmer (retd.), Ms B.T. van Ginkel, Dr P. van Ham, A.P.R. Jacobovits de Szeged, Professor K. Koch, Rear Admiral R.M. Lutje Schipholt (retd.), Dr C.M. Megens, Lieutenant General H.W.M. Satter (retd.),

Commissie Ontwikkelingssamenwerking

Voorzitter: Prof. dr. A. de Ruijter

Vice-voorzitter: Drs. H. Kruijssen

Leden: Prof. dr.mr. B. de Gaay Fortman, prof. dr. mr. C.J. Jepma, drs. F.D. van Loon, mr. G.H.O. van Maanen, prof. dr. L.B.M. Mennes, mw. prof. dr. A. Niehof, mw. ir. A.N. Papma, mw. drs. E.M. Schoo, dr. L. Schulpen, ir. A. van der Velden, mw. prof. dr. L.E. Visser (vanaf 1 maart 2005), prof. dr. I. Wolfers en prof. dr. S. van Wijnbergen; per 1 januari defungeert mw. Schoo. Tevens bestonden nog 2 vacatures. Per 1 januari 2006 worden benoemd dr. B.S.M. Berendsen; drs. P. Stek; mw. prof. dr. E.B. Zoomers.

Secretaris: Mw. drs. J.A. Nederlof (tot 1 oktober 2005); met ingang van januari 2006 is mw. mr. W.A. van Aardenne secretaris

Ambtelijk-contactpersonen van de COS zijn dhr. P.J. Bierma (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Culturele Samenwerking, Onderwijs en Onderzoek) en dhr. J.C.J. Vlaar (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Duurzame Economische Ontwikkeling).

Commissie Vrede en Veiligheid

Voorzitter: Dhr. A.L. ter Beek

Vice-Voorzitter: Prof. Jhr. dr. G. van Benthem van den Bergh

Leden: Dr. A. Bloed, dr. Ph.P. Everts, prof. mr. F.J.M. Feldbrugge, lt-gen. b.d. G.J. Folmer, mw. mr. B.T. van Ginkel, dr. P. van Ham, mr. A.P.R. Jacobovits de Szeged, prof. dr. K. Koch, sbn. b.d. R.M. Lutje Schipholt, mw. dr. C.M. Megens, lt-gen. b.d. H.W.M. Satter, prof. dr. B.A.G.M. Tromp, gen. b.d. A.K. van der Vlis en drs. E.P. Wellenstein; per 1 januari 2006 defungeert dhr. Jacobovits de Szeged. Tevens bestond nog de vacature voor mr. J.G.N. de Hoop Scheffer. Per 1 januari 2006 worden benoemd mr. J.S.L. Gualtherie van Weezel en drs. J. Ramaker.

Secretaris: Mw. drs. P.J. Genee (tot 1 juli 2005) en drs. J.M.D. van Leeuwe (vanaf 1 juli 2005).

Ambtelijk-contactpersonen van de CVV zijn drs. B.W. Bargerbos (ministerie van Defensie, Directie Algemene Beleids-zaken), brigade-generaal mr. R.J.F.M. Veltman (ministerie van Defensie, Defensiestaf) en mr. H.P.P.M. Horbach (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Veiligheidsbeleid).

Professor B.A.G.M. Tromp, General A.K. van der Vlis (retd.) and E.P. Wellenstein. A.P.R. Jacobovits de Szeged will step down on 31 December 2005. In addition, the position held by J.G.N. de Hoop Scheffer remained vacant. J.S.L. Gualtherie van Weezel and J. Ramaker will join the committee on 1 January 2006.

Executive Secretary: Ms P.J. Genee (until 30 June 2005) and J.M.D. van Leeuwe (from 1 July 2005)

The civil service liaison officers of the CVV are B.W. Bargerbos of the Ministry of Defence's Directorate of General Policy Affairs (DAB), Brigadier General R.J.F.M. Veltman of the Defence Staff and H.P.P.M. Horbach of the Ministry of Foreign Affairs' Security Policy Department (DVB).

STAF VAN DE AIV

AIV Unit

THE AIV UNIT SUPPORTS THE ADVISORY COUNCIL ON International Affairs and its permanent committees in the fields of human rights, peace and security, development cooperation and European integration by providing editorial, organisational and administrative services. The bulk of its work relates to the drafting and production of reports. To this end, the Unit includes five executive secretaries and the equivalent of two full-time employees for secretarial support. On 31 December 2005, the members of the unit were P.J.A.M. Peters (AIV executive secretary), J.M.D. van Leeuwe (CVV executive secretary), T.D.J. Oostenbrink (CMR executive secretary) and Dr S. Volbeda (CEI executive secretary). The secretariat of the unit consists of Ms J.P. de Jong and Ms I. van der Winkel. On 9 January 2006, Ms W.A. van Aardenne will take up her post as executive secretary of the COS. During the course of 2005, J.D. Kamphuis, P.A. Ramaer and H.J.W.B. Lathouwers were assigned on a temporary basis to assist with the preparation of specific advisory reports and activities. Ms S. El Baroudi served as the secretariat's clerical officer in 2005. The AIV Unit forms part of the Office of the Secretary-General at the Ministry of Foreign Affairs.

The AIV is also supported in its work by trainees who spend a number of months working in the AIV Unit. They come from various Dutch universities, where they study a range of different subjects (e.g. law, history, international relations and political science). In 2005, the trainees were Ms M.E. van Weelden, M.M. Bussink, Ms A.S.D. Narain, Ms E.C. Hulskamp, M.R. de Jong and Ms S.F. van den Driest.

DE STAF VAN DE AIV ONDERSTEUNT DE ADVIESRAAD

Internationale Vraagstukken en diens permanente commissies op de gebieden van mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie met redactionele, organisatorische en administratieve vaardigheden. Het zwaartepunt van de ondersteuning ligt op het (helpen) voorbereiden, opstellen en uitbrengen van adviezen. Voor dit doel telt de staf van de AIV vijf beleidsmedewerkers en twee formatieplaatsen ten behoeve van de secretariële ondersteuning. Per 31 december 2005 bestaat de staf van de AIV uit: Mr. P.J.A.M. Peters (secretaris AIV), drs. J.M.D. van Leeuwe (secretaris CVV), drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris CMR) en mw. dr. S. Volbeda (secretaris CEI), alsmede uit mw. J.P. de Jong, mw. I. van der Winkel (medewerkers van het secretariaat van de staf van de AIV). Op 9 januari 2006 treedt mw. mr. W.A. van Aardenne aan als secretaris van de COS. In de loop van 2005 zijn dhr. J.D. Kamphuis, drs. P.A. Ramaer en mr. H.J.W.B. Lathouwers MA, LL.M. werkzaam geweest op tijdelijke basis ten behoeve van specifieke adviezen en werkzaamheden. Mw. S. El Baroudi was gedurende dit jaar administratief medewerkster van het secretariaat. Op het ministerie van Buitenlandse Zaken is de staf van de AIV formatief ondergebracht bij het Bureau van de Secretaris-generaal.

Voorts worden de werkzaamheden van de AIV ondersteund door stagiair(e)s die gedurende enkele maanden zijn verbonden aan de staf van de AIV. Zij zijn afkomstig van verschillende studierichtingen (rechten, geschiedenis, internationale betrekkingen, politicologie) van universiteiten in Nederland. In 2005 ging het om de volgende personen: mw. M.E. van Weelden, M.M. Bussink, mw. A.S.D. Narain, mw. E.C. Hulskamp, M.R. de Jong en mw. S.F. van den Driest.

BIJLAGEN / ANNEXES

Werkprogramma 2006

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Eenheid Strategische Beleidsplanning
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Datum 22 november 2005
Kenmerk SPL/251/05
Blad 1/1
Bijlage(n) 1
Betreft AIV werkprogramma 2006

Behandel Bas ter Haar
Telefoon +31(0)70 - 348 6654
Fax +31(0)70 - 348 4258
E-mail Barend-ter.haar@minbuza.nl

Graag bied ik u hierbij, mede namens de minister van Defensie, de minister voor Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris voor Europese Zaken, het werkprogramma van de Adviesraad Internationale Vraagstukken aan.

Een eensluitende brief zend ik aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Dr. B.R. Bot

AIV work programme for 2006

To the President of the House of
Representatives of the States General
Binnenhof 4
The Hague

Strategic Policy Planning Unit
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB The Hague

Date 22 November 2005
Our ref. SPL/251/05
Blad 1/1
Bijlage(n) 1
Betreft AIV work programme 2006

Contact Bas ter Haar
Tel +31(0)70 - 348 6654
Fax +31(0)70 - 348 4258
Email Barend-ter.haar@minbuza.nl

Dear Mr Weisglas,

I am happy to enclose herewith, also on behalf of the Minister of Defence, the Minister for Development Cooperation, and the Minister for European Affairs, the work programme of the Advisory Council on International Affairs (AIV).

I am sending an identical letter to the President of the Senate of the States General.

(Signed)

Bernard Bot
Minister of Foreign Affairs

Adviesraad Internationale Vraagstukken, werkprogramma 2006

A. Lopende werkzaamheden:

De hiernavolgende onderwerpen zijn thans in behandeling bij de Raad. Deze zal daar zo nodig aan doorwerken in 2006.

1. Energievoorzieningszekerheid en buitenlands beleid (met de AER)
2. Strategie tegen verspreiding van nucleaire middelen.
3. Private-sectorontwikkeling in ontwikkelingslanden.
4. Terrorismebestrijding in Europees en internationaal perspectief.
5. Rol van het maatschappelijk middenveld en particuliere sector in internationale besluitvorming.
6. Betrokkenheid en verbondenheid van de burgers met Europa.

B. Voorgenomen adviesaanvragen

De regering overweegt advies te vragen over de volgende onderwerpen:

1. Relaties van de EU met de Arabische wereld

In 2005 is het Barcelonaproces 10 jaar oud. De EU voert onderhandelingen met Golfstaten over verbreding van handelsovereenkomsten. Het EU Partnerschap voor het Midden-Oosten en Noord-Afrika, het G 8 Broader Middle East & North Africa-initiatief met mogelijk een "Forum for the Future" zijn in een beginstadium. Deze krijgen hun beslag in het Europees nabuurschapsbeleid, dat ook voor alle zuidelijke buurlanden van kracht wordt: elk buurland wordt uitgenodigd om samen met de EU een actieplan op te stellen en ter goedkeuring aan de eigen regering en parlement voor te leggen, waarin alle beleidsterreinen en EU-hulpprogramma's opgenomen kunnen worden. Daarbij gaan economische samenwerking en transformatie naar een markteconomie hand in hand met versterking van democratische instituties en zijn gemeenschappelijke waarden en normen met betrekking tot democratie, respect voor de rechtsstaat en mensenrechten uitgangspunt, ondanks dat toetreding tot de EU niet op de agenda zal staan. De vraag is of deze weg begaanbaar is. Welke richting zou de relatie van de EU op lange termijn met deze regio en deze landen kunnen opgaan en welke stappen zijn in meer-ontspannen respectievelijk in minder-ontspannen omstandigheden in die regio aan te bevelen? Hoe verhoudt het EU-beleid tegenover de Arabische wereld zich tot het beleid van andere Westerse organisaties zoals de NAVO? (NB: Dit advies is een logisch vervolg op het in augustus 2005 verschenen advies over de oostelijke buurlanden van de EU (AIV-advies nr. 44), dat inging op de situaties in Witrusland, Oekraïne, Moldavië, Georgië, Armenië en Azerbeidzjan.)

The AIV work programme for 2006

The work programme of the Advisory Council on International Affairs (AIV) for 2006

A. Current activities

The Council is currently dealing with the following subjects. Where necessary, work will continue in 2006.

1. Energy security and foreign policy (together with the General Energy Council)
2. Strategy for countering the proliferation of nuclear materials
3. Private-sector development in developing countries
4. The fight against terrorism from a European and international perspective
5. The role of civil society and the private sector in international decision-making
6. Citizens' involvement and sense of connection with the EU.

B. Planned requests for advice

The government is considering requesting advice on the following subjects:

1. EU relations with the Arab world

In 2005, 10 years have passed since the Barcelona Process was launched. The EU is negotiating with the Gulf States on widening trade agreements. The EU Partnership for the Middle East and North Africa, and the G8 Broader Middle East and North Africa Initiative, with the possibility of a Forum for the Future, are still being developed. They are part of the European Neighbourhood Policy, which involves all the EU's southern neighbours: every neighbour is invited to draft an action plan together with the EU, which may include all policy areas and EU aid programmes, and to submit it to its own government and parliament for approval. In this context, economic cooperation and the transition to a market economy go hand in hand with building democratic institutions, and the policy is based on common values and standards in the areas of democracy, the rule of law and human rights, in spite of the fact that accession to the EU will not be on the agenda. The question is whether this approach is viable. In what direction could the EU's relations with this region and these countries develop? What measures are to be recommended in this region if tensions are high, and what measures are advisable if tensions are low? How does EU policy towards the Arab world compare to that of other Western organisations like NATO? (NB: This advisory report is a logical sequel to AIV report 44, published in August 2005, about the EU's eastern neighbours, which discussed the situation in Belarus, Ukraine, Moldova, Georgia, Armenia, and Azerbaijan.)

2. Transnationale netwerken en internationale regimes (nieuw)

Bij de aanpak van internationale problemen wordt de agenda steeds vaker mede bepaald door internationale niet-gouvernementele netwerken. Door een lobby over vele fronten worden daarbij ook resultaten geboekt (Landmijnen, Internationaal Strafhof). Daarbij is de publieke opinie zowel instrument als beoordelaar van deze resultaten.

Het verschijnsel is niet nieuw. Ook in het verleden werden internationale regels en instituties vaak geïnspireerd op idealen waarmee juist buiten regeringen om veel steun kon worden gemobiliseerd (Rode Kruis, Olympische Spelen, mensenrechten, milieu, dierenbescherming). Daarnaast kunnen netwerken van commerciële instellingen grote invloed uitoefenen op het ontstaan van regels en praktijken, bijvoorbeeld door standaardisatie, zelfregulering en good practices. Nu de communicatiemogelijkheden tussen burgers onderling sterk zijn gegroeid lijken er nieuwe kansen te zijn voor internationale netwerken. Sommige regeringen maken bewust gebruik van dit soort netwerken, andere hechten aan het primaat van intergouvernementele samenwerking.

Dienen regeringen in te spelen op dit verschijnsel of het zelfs te kiezen als methode om resultaten te boeken? Moeten er bestendige coalities komen per thema? Kunnen thematische netwerken worden benut om wereldproblemen tot een oplossing te brengen?

Is het ontstaan van machtscentra in 'spontane kernen' een bedreiging voor de kwaliteit en legitimiteit van de resultaten, en daarmee voor de belangen van de burgers? Is het ontbreken van een formele verantwoording een voordeel of eerder een democratisch of legitimeitsdeficit?

3. Gevolgen van de militair-technologische kloof

Hoe kan de militair-technologische kloof tussen de Verenigde Staten en Europa worden beoordeeld en welke gevolgen kunnen hieruit worden getrokken voor de toekomst van de Nederlandse krijgsmacht? Elementen die in de adviesaanvraag aan de orde zouden moeten komen: waaruit bestaat deze kloof? Groeit zij? Wat zijn de gevolgen voor de rolverdeling tussen de VS en Europa en voor het vermogen gezamenlijk militair op te treden (bijvoorbeeld in NAVO-verband)? Welke obstakels staan het dichten van de kloof in de weg? Is het nodig of wenselijk de kloof te dichten, zo ja hoe? Welke defensie-industriële aspecten zijn van belang? Daarbij ware bijzondere aandacht te besteden aan:

- (1) de rol en het belang van 'Network Enabled Capabilities' (NEC),
- (2) militair gebruik van de ruimte,
- (3) interoperabiliteit tussen de VS en Europa,
- (4) het overdragen van technologische kennis en
- (5) 'Missile Defence'.

2. Transnational networks and international regimes (new)

In tackling international problems, the agenda is determined more and more by international non-governmental networks. When a lobby is formed across many fronts, this approach produces tangible results (e.g. the Landmine Convention or the International Criminal Court). Public opinion serves both as instrument and evaluator of these results.

This is not a new phenomenon. In the past too, international rules and institutions were often based on ideals capable of mobilising considerable support outside the ambit of governments (e.g. the Red Cross, the Olympic Games, human rights, the environment, or animal welfare). In addition, commercial networks can help generate rules and practices, for instance through standardisation, self-regulation and good practices. Now that communication between members of the public has become so much easier, international networks seem set for a new lease of life. Some governments are already exploiting these new networking opportunities, while others insist on the primacy of intergovernmental cooperation.

Should governments take advantage of this phenomenon, or even prioritise it as a way of achieving results? Should enduring coalitions be formed around specific themes? Can thematic networks be used to solve global problems?

Does the emergence of spontaneous centres of power pose a threat to the quality and legitimacy of the results, and hence to the public interest? Is the lack of formal accountability an advantage or does it rather lead to a deficit in terms of democracy or legitimacy?

3. Consequences of the military-technological gap

How can the military-technological gap between the United States and Europe be assessed, and what consequences might it have for the future of the Dutch armed forces? The request for advice needs to address the following questions: What is the nature of this gap? Is it widening? What are the consequences for the division of labour between the US and Europe, and for joint military action capability (in NATO, for instance)? What are the obstacles to closing the gap? Is closing it necessary or desirable, and if so, how? What factors relating to the defence industry are of importance? The following matters require special attention here:

- (1) the role and importance of Network Enabled Capabilities (NEC);
- (2) the military use of outer space;
- (3) interoperability between the US and Europe;
- (4) the transfer of technological knowledge; and
- (5) missile defence.

4. Mensenrechtenbeleid van de internationale financiële instellingen

Welke zijn de ontwikkelingen in het beleid ten aanzien van mensenrechten van IMF, Wereldbank en de regionale ontwikkelingsbanken? Hoe wordt dit beleid uitgewerkt in programma's en wat zijn daarvan de effecten? Dient Nederland daarin een nadere rol te spelen en, zo ja, welke? In hoeverre kan Nederland ook een rol spelen via de EU?

Daar het hier een gedeelde competentie betreft zou ook het ministerie van Financiën moeten worden betrokken.

5. Transnationale ondernemingen en mensenrechtennormen

Beseft wordt dat de doelstellingen op het vlak van de rechten van de mens niet kunnen worden waargemaakt door staten en hun internationale organisaties alleen. NGO's zijn daarvoor onontbeerlijk, maar evenzeer multinationale ondernemingen (MNO's).

Hoe kan het beste invulling worden gegeven aan de rol van multinationale ondernemingen bij de verwezenlijking van de doelstellingen op het vlak van de rechten van de mens. In hoeverre dient vertrouwd te worden op vrijwillige afspraken, wat is de rol van het internationale strafrecht en in hoeverre is er sprake van horizontale werking van mensenrechten?

Als voorbeeld van vrijwillige afspraken kan worden genoemd het "Global Compact" dat de Secretaris-Generaal van de VN heeft afgesloten met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven. Ook de OESO-gedragscode voor multinationale ondernemingen kan in dit verband worden genoemd, alsmede de vele gedragscodes die individuele bedrijven hebben ontwikkeld. De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van bedrijven komt tot uitdrukking in bijvoorbeeld de VN- en OESO-Verdragen tegen Corruptie die staten verplichten in hun land gevestigde bedrijven aan te spreken op corruptieve praktijken, ook als deze in het buitenland zijn gepleegd.

De directe toepassing van bepaalde mensenrechtenbepalingen op MNO's heeft de AIV in haar advies inzake Falende Staten belicht. Dat kan worden uitgediept.

6. De positie van de OESO in de internationale institutionele architectuur en prioritaire werkerreinen voor de OESO (nieuw)

Lidstaten en Secretariaat van de OESO hebben in 2004 en 2005 vastgesteld dat als de OESO relevant wil zijn en blijven zij moet worden uitgebreid met belangrijke (opkomende) economieën zoals China, India, Rusland, Brazilië ed. Deze uitbreiding maakt onderdeel uit van de discussie over toetreding van andere, veelal kleinere, landen die het lidmaatschap hebben aangevraagd (waar onder de Baltische landen, Slovenië, Cyprus, Malta en Israël).

Uitbreiding van de OESO met grote opkomende economieën zal evenwel op zich niet onmiddellijk en noodzakelijkerwijs leiden tot een grotere relevantie van de organisatie.

4. Human rights policies of the international financial institutions

What recent trends can be identified in the human rights policy of the IMF, World Bank and regional development banks? How is this policy reflected in their programmes, and what are the effects? Should the Netherlands play a greater role in this process, and if so, what role? To what extent could it also play a role through the EU? Since shared competencies are at issue here, the Ministry of Finance should also be involved.

5. Multinational corporations and human rights

Human rights objectives cannot be achieved by states and intergovernmental organisations alone. NGOs have a crucial role to play in this area, as do multinational corporations. What role can multinational corporations best play in achieving human rights objectives? To what extent should voluntary agreements be relied on? What is the role of international criminal law and to what extent do human rights have horizontal effect?

The Global Compact which the UN Secretary-General has concluded with representatives of the business community is one set of voluntary commitments. Others are the OECD Code of Conduct for Multinational Enterprises and the many codes of conduct drafted by individual companies.

The criminal responsibility of companies is reflected inter alia in the UN and OECD anti-corruption conventions, which oblige states to call companies headquartered in their territory to account for corrupt practices even if they occur abroad.

The AIV discussed the direct application of specific human rights provisions to multinational corporations in its report on failing states. This could be explored further.

6. The position of the OECD in the international institutional architecture and priority areas for the OECD (new)

In 2004 and 2005 the member countries and Secretariat of the OECD decided that if the OECD wished to retain its relevance, it should be enlarged to include the major emerging economies such as China, India, Russia, Brazil and so forth. This enlargement is part of the debate on the accession of other, in the main smaller, countries that have applied for membership, including the Baltic States, Slovenia, Cyprus, Malta and Israel.

Expanding the OECD to include the major emerging economies, however, will not in itself immediately and necessarily make the organisation more relevant. It is unpredictable whether the OECD will be able to fulfil its current roles (as an instrument of international order, a think-tank for international policy preparation, an apolitical think-tank for national policy preparation and an organisation that sets

Onzeker is immers of met de toetreding van minder 'like minded' landen als China en Rusland de huidige functies (instrument van internationale ordening, denktank voor internationale beleidsvoorbereiding, denktank met een a-politiek karakter voor nationale beleidsvoorbereiding en normstellende organisatie voor de besteding van ODA en denktank op het terrein van armoedebestrijding en globalisering) op evengoede of betere wijze invulling kunnen krijgen. Daarnaast mag de vraag gesteld worden in hoeverre werkzaamheden van de OESO, bijvoorbeeld op gebieden als beleidsvoorbereiding, beleidsvergelijking, normstelling ed. niet deels zijn overgenomen door andere instellingen (EU, IFI's, WTO). Uitbreiding van de OESO met de grote opkomende economieën lijkt de organisatie de mogelijkheid te bieden een grotere bijdrage te leveren aan de internationale ordening die een globaliserende wereld nodig heeft. Ook hierbij kan echter de vraag gesteld worden of deze functie niet al elders plaatsvindt (VN, G8). Een bezinning op prioritaire werkterreinen en onderwerpen van de OESO lijkt derhalve opportuun.

Teneinde de rol die een - uitgebreide - OESO in de internationale institutionele architectuur kan vervullen scherp op het netvlies te krijgen, wordt voorgesteld de AIV te verzoeken een advies uit te brengen over de positie van de OESO in de internationale institutionele architectuur, met name in relatie tot de EU, Wereldbank, IMF, WTO en G8, alsmede over prioritaire werkterreinen en onderwerpen die zich (gezien lidmaatschap en werkwijze) bij voorrang lenen voor behandeling door de OESO. Het advies van de AIV zal bijdragen aan de verdere Nederlandse gedachtevorming over de toekomst van de OESO en de toekomstige uitbreiding van de organisatie.

7. Civiele Dienstverlening tijdens militaire operaties (nieuw)

In toenemende mate wordt internationaal gebruikt gemaakt van civiele ondernemingen om militaire operaties te ondersteunen. Redenen zijn onder meer efficiency en gebrek aan eigen capaciteiten. Zo wordt de flexibiliteit vergroot en blijven schaarse militaire kerncapaciteiten beschikbaar voor andere operaties. Deze civiele dienstverlening beperkt zich in de praktijk niet alleen tot onderwerpen als transport en logistiek. Het gaat verder; zo maken de VS gebruik van beveiligingsfirma's om legerplaatsen en pijpleidingen in Irak te bewaken en persoonsbeveiliging uit te voeren. Ook het VK maakt van dit soort firma's ("private military companies") gebruik. Het is duidelijk dat de betrouwbaarheid van civiele bedrijven binnen redelijke grenzen moet zijn gegarandeerd. Onduidelijker is de verantwoordelijkheid voor het (wan-)gedrag van individuele personeelsleden van een gecontracteerde firma. Belangrijke vragen aan de AIV in dit verband zijn de mogelijke uitholling van het geweldsmonopolie van de staat, de grenzen van de ministeriële verantwoordelijkheid en de relatie met het oorlogsrecht. De inzet van bewapend civiel personeel roept ook de vraag op waar de grens ligt tussen non-combattant en huurling. Verder is het de vraag onder welke omstandigheden dergelijke inzet wel dan niet mogelijk is, tot welke soort activiteiten deze dienstverlening zich strekt of beperkt moet blijven, wat de wettelijke en juridische kaders daarvoor

standards for ODA spending, and a think-tank in the area of poverty reduction and globalisation) any better – or indeed as well as before – following the accession of countries with different world views, such as China and Russia. In addition, one should look at the extent to which the work that the OECD used to do, in areas like policy preparation, comparative policy analysis, standard-setting etc., has been taken over to some extent by other institutions (in particular the EU, IFIs and WTO). And even though enlarging the OECD to include major emerging economies would appear to offer the organisation a way of contributing more to the international order that globalisation makes so imperative, it is again legitimate to inquire whether other organisations, such as the UN and the G8, are not already playing this role. It would therefore seem appropriate for the OECD to reflect on its priority areas and issues.

To focus more sharply on the role that an enlarged OECD could play in the international institutional architecture, it is proposed that the AIV be asked to prepare an advisory report on the OECD's position in the international institutional architecture, especially in relation to the EU, World Bank, IMF, WTO and G8, as well as recommended priority areas and issues for the OECD, in light of its membership and modus operandi. The AIV's advisory report will help the Netherlands to develop its ideas on the way forward for the OECD and the scope for its future enlargement.

7. Provision of civilian services during military operations (new)

There is a growing international trend to commission civilian services to back up international military operations, partly to boost efficiency and to compensate for overstretched capabilities. This increases flexibility and ensures that scarce military core capabilities remain available for other operations. In practice the work of these civilian services goes far beyond transport and other logistical activities. For instance, the US uses security companies to guard military camps and pipelines in Iraq and to provide bodyguards. The UK also employs private military companies, as they are called. Clearly, the reliability of any such private company must be guaranteed within reasonable limits. What is less clear is the issue of responsibility for the conduct, or misconduct, of its individual employees. The AIV would need to address important points such as whether this deployment is gradually eroding the state's monopoly on the use of force, where the limits of ministerial accountability lie, and the role of humanitarian law. The deployment of armed civilian personnel also raises the question of where the boundary lies between non-combatants and mercenaries.

Other salient matters include the circumstances that determine whether such deployment is possible; deciding which activities may or may not be included; the statutory and legal frameworks and their adequacy; where the responsibility lies – and to what extent – for the acts of parties hired to work in operational areas and in hostage-taking or other incidents; and what elements to incorporate into the defence

zijn en of die afdoende zijn, waar en in welke mate de verantwoordelijkheid ligt voor de daden van ingehuurde partijen in operatiegebieden en bij incidenten, zoals gijzelingssituaties, en welke elementen in een defensiebeleidskader 'Civiele dienstverleners in operatiegebieden' zouden moeten worden opgenomen. Over deze punten wordt AIV-advies gevraagd.

8. Veiligheidspolitieke betekenis van de opkomst van China (nieuw)

De interstatelijke verhoudingen veranderen. Vooral de snelle economische groei van China en India blijven niet zonder gevolgen. Daarbij vraagt de veiligheidspolitieke dimensie van de opkomst van China bijzondere aandacht, mede in het licht van de recente verhoging van de Chinese defensie-uitgaven en de onopgeloste kwestie Taiwan. Ook de wens tot een transatlantische dialoog met de Verenigde Staten over de strategische betrekkingen met China geeft aanleiding hieraan aandacht te besteden. De AIV zal worden gevraagd de veiligheidspolitieke en militaire aspecten van de opkomst van China als regionale macht te analyseren en te beoordelen wat de gevolgen zijn voor het buitenlands en defensiebeleid. De AIV zal tevens worden gevraagd rekening te houden met overleg in NAVO- en EU-verband over de betrekkingen met China.

9. Drugsproblematiek op het Westelijk Halfrond en de gevolgen daarvan voor Nederland

De drugsproblematiek heeft ingrijpende effecten in de Caribische regio, op een groot aantal beleidsterreinen. Bovendien zijn de gevolgen voor het gehele Koninkrijk (en Suriname) groot. Voor het Koninkrijk spelen het FOL's-Verdrag en het Verdrag Maritieme Samenwerking. Veel aspecten van de problematiek zelf en modaliteiten van een mogelijke aanpak daarvan zijn bekend. Hoe kan een meer geïntegreerde benadering door Nederland eruit zien?

10. Maatschappij en de krijgsmacht (nieuw)

Een groot maatschappelijk draagvlak is voor Defensie van belang. Dat draagvlak wordt voor een deel bepaald door de perceptie die de burgerbevolking heeft van de krijgsmacht en het nut dat men daar aan toekent. Het afschaffen van de dienstplicht, het vaak op grote afstand van Nederland opereren en het uit veiligheidsoverwegingen soms terughoudend moeten zijn met het verstrekken van informatie, werken eroderend voor dit draagvlak. Vragen die aan de AIV worden gesteld zijn; hoe de burgerbevolking aankijkt tegen de krijgsmacht, waar dat beeld door wordt bepaald, welke wijze van militair optreden het dichtst bij de maatschappelijke belevingswereld staat, welke risico's volgens de bevolking gepaard mogen gaan met de inzet van de krijgsmacht, hoe het belang van de drie hoofdtaken (ook onderling) van de krijgsmacht wordt gezien, welk soort inzet men het meest nuttig acht, hoe zichtbaar kan worden gemaakt dat optreden in den vreemde bijdraagt aan de veiligheid in Nederland, hoe de verhouding wordt gezien tot andere overheidsorganisaties zoals de politie, de brandweer en de douane, of de krijgsmacht moet bijdragen aan het oplossen van het nationale integratievraagstuk (bijvoorbeeld, via het opnemen van minderheidsgroeperingen en kansarmen) en welke maatregelen op welke niveaus moeten worden genomen om het draagvlak van de bevolking voor de krijgsmacht te blijven garanderen.

policy framework entitled 'Civilian service providers in operational areas'. The AIV is asked to address all these matters in its report.

8. Implications for security policy of the rise of China (new)

Interstate relations are changing. The rapid economic growth of China and India, in particular, is having a great impact. The implications of China's rise for security policy require special attention, taking into account the recent increase in China's defence budget and the unresolved issue of Taiwan. The desire to launch a transatlantic dialogue with the United States on strategic relations with China is an added reason to study this matter. The AIV will be asked to analyse the military and security policy implications of China's rise as a regional power and to assess the consequences for the Netherlands' foreign and defence policy. It will also be asked to take account of consultations on relations with China in NATO and the EU.

9. The drugs problem in the Western Hemisphere and the consequences for the Netherlands

The drugs problem has a dramatic impact in the Caribbean, in numerous policy areas. It also has far-reaching consequences for the entire Kingdom, and for Suriname. The FOL and Maritime Cooperation treaties both affect the Kingdom. Many aspects of the problem and modalities of potential solutions are already understood. How can the Netherlands achieve a more integrated approach?

10. The public and the armed forces (new)

It is important to ensure that defence policy enjoys wide-ranging public support. This support is partly a function of how the civilian population views the armed forces and what benefits it ascribes to them. The abolition of national service, the often remote operational regions, and the frequent need to withhold information tend to erode this support. The AIV will be asked to address the following questions: how the civilian population views the armed forces, what factors shape its views, what kinds of military operations are most likely to arouse the general public's support and understanding, what risks the public considers acceptable in the deployment of the armed forces, how the public views the relative and absolute importance of the three main tasks of the armed forces, the kind of deployment that the public considers most useful, how it can be shown that conducting operations in other countries can boost security in the Netherlands, how the public views the armed forces in relation to other government services such as the police, the fire service, and the customs authorities, whether the armed forces should be involved in improving integration at national level (e.g. by encouraging members of minority groups and other disadvantaged sections of society to join up) and what measures need to be taken at what level in order to ensure that the armed forces continue to enjoy wide-ranging public support.

11. Vormen van Nederlandse ontwikkelingssamenwerking en keuze van maatschappelijke actoren daarbij

De minister laat, conform haar toezegging aan de Tweede Kamer, onderzoek doen of er (gelet op reeds bestaande studies) behoefte is aan een AIV-advies over effectiviteitsmeting.

Tijdens een studiebijeenkomst door de AIV zouden eerst de termen en behoeften wat meer duidelijk kunnen worden. Vervolgens kunnen enige aspecten worden bekeken, aanhakend bij de informele inbreng van een aantal gelijkgezinde donorlanden voor verbetering van de effectiviteit van multilaterale organisaties in het ontwikkelingsproces, welke is de toegevoegde waarde van de verschillende vormen van ontwikkelingssamenwerking? Deze kan breed gezien worden met andere woorden naar de indeling in bilateraal-multilateraal en particulier, maar ook de respectieve rollen en meerwaarde op landenniveau (Bilateralen - Niet gouvernementele organisaties - VN - WB - Europese Commissie - Global Funds). Vragen die spelen zijn bijvoorbeeld:

- Wie doet wat feitelijk op landenniveau?
- Welke rollen kunnen worden onderscheiden. Sporen die rollen met de mandaten zoals vastgelegd door de 'aandeelhouders'?
- Wat zijn de verschillen/overeenkomsten zijn tussen de donorlanden en ontvangende landen.
- Kunnen er aanbevelingen gedaan worden ten bate van grotere effectiviteit en efficiency? Hiermee zijn de WB in kader van IDA-14 en een aantal donoren waaronder Nederland bezig.

Literatuur op het gebied van de relatieve effectiviteit is schaars. Ook de politieke dimensie moet bij vergelijking worden meegenomen. Er is ook het belang dat de multilaterale wijze van werken en 'onderhoud' daarvan vertegenwoordigt voor Nederland.

C. Mogelijke adviezen in samenwerking met andere raden

12. Toegang tot geneesmiddelen in ontwikkelingslanden

Doel is om te kijken naar de problemen die in de weg staan van een betrouwbare toegang tot betaalbare medicijnen in ontwikkelingslanden. Het gaat daarbij onder meer om de rol van de farmaceutische industrie bij de beschikbaarheid van medicijnen tegen ziekten zoals AIDS, maar ook om de rol van overheden onder meer ten aanzien van bescherming van intellectueel eigendomsrecht. Een adviesaanvraag zou door de bewindslieden van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, respectievelijk Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking en Economische Zaken kunnen worden ingediend bij de AIV en de Raad voor de Volksgezondheid. De vraagstelling zou relevant moeten zijn de instrumenten van BZ/OS; welke beleidsmiddelen en welke internationale fora kunnen in dit kader worden ingezet door Nederland?

11. Forms of Dutch development cooperation and choice of social actors

The Minister will scrutinise existing studies and report back to the House of Representatives, as promised, on whether there is a need for an AIV advisory report on measuring effectiveness.

The AIV could start by clarifying terms and needs at a special seminar. Several aspects of the question could then be reviewed, further to the informal contribution of like-minded donor countries aimed at raising the effectiveness of multilateral organisations in the development process. What is the added value of the different forms of development cooperation? This can be looked at broadly, for example, in terms of bilateral and multilateral assistance versus non-governmental aid, or in relation to the respective roles and added value of various actors at country level (bilateral donors, non-governmental organisations, the UN, the World Bank, the European Commission, and Global Funds). Relevant questions might be:

- Who actually does what at country level?
- What different roles can be identified? Do the roles tally with the mandates set by stakeholders?
- What are the differences and similarities between donor and recipient countries?
- Can recommendations be made to ensure greater effectiveness and efficiency? The World Bank and several donors, including the Netherlands, are working on this within the context of IDA-14.

There is little information about relative effectiveness in this area. When making comparisons, the political dimension must also be taken into account, along with the importance of multilateralism for the Netherlands and the need to preserve the multilateral system.

C. Possible reports in cooperation with other advisory councils

12. Availability of medicines

The objective is to look at the problems impeding reliable access to affordable medicines in developing countries. One aspect of this is the role of the pharmaceutical industry in supplying medicines used to treat diseases such as AIDS, and another is the role of public authorities in matters such as protecting intellectual property rights. A request for an advisory report could be submitted to the AIV and the Council for Public Health and Care by the Minister of Health, Welfare & Sport, or the Minister of Foreign Affairs, the Minister for Development Cooperation and the Minister of Economic Affairs. The questions would have to be relevant to foreign affairs or development cooperation instruments. What policy instruments and which international forums can the Netherlands use in this respect? The

De samenwerkingsmodaliteit met de Raad voor de Volksgezondheid is open. Een mogelijkheid is het uitlenen van AIV-leden voor het geven van een perspectief vanuit ontwikkelings-samenwerking of mensenrechten (recht op gezondheid). Opname van dit onderwerp is met VWS en EZ afgestemd, bij specifieke formulering van de aanvraag wordt dat op politiek niveau gedaan.

D. Mogelijke onderwerpen voor latere adviesaanvragen, afhankelijk van ontwikkelingen

13. De relatie VS/NL/EU (nieuw)

Wat kan er mede op basis van eerder uitgebrachte adviezen (zoals 'Raketverdediging', 'Europese militaire samenwerking' en 'De positie van Nederland') worden geconcludeerd over de koers die Nederland en de EU moeten varen in de betrekkingen met de VS?

14. Subsidiariteit en convergentie binnen de EU

Welke deelterreinen lenen zich vanuit het Nederlands belang beter voor nationale en welke beter voor Europese besluitvorming en regelgeving? Gedacht kan worden aan onderdelen van het beleid op de terreinen van energie, cultuur, landbouw, volksgezondheid, sociale zaken en van het structuurbeleid, het burengebeleid en de ontwikkelingssamenwerking. In welke mate wordt het functioneren van de Europese gemeenschappelijke markt geraakt door regelingen op dergelijke beleidsterreinen, geformuleerd op Europees dan wel nationaal niveau? Daarbij kan met name worden ingegaan op het verschil in positie tussen grote en kleine lidstaten in de Europese besluitvorming, op het ontstaan van kopgroepen daarbij, maar bijvoorbeeld ook op de differentiele gevolgen van vergrijzing. (bijvoorbeeld bij een trend als vergrijzing).

15. Afrikaanse initiatieven voor Afrika

Hoe kunnen de nieuwe Afrikaanse initiatieven voor Afrika zoals de New Partnership for African Development (NEPAD) zo groot mogelijke kans van slagen krijgen? Is het middel van 'peer review' om maatstaven aan te leggen voor het optreden van regeringen geschikt? Heeft men voor tenuitvoerlegging van de initiatieven in Afrika politiek en administratief de mogelijkheden? Wat zijn de wensen van de voornaamste Afrikaanse landen en hoe kunnen de EU en Nederland hierop reageren?

16. Samenhang en coördinatie van mensenrechten op nationaal, regionaal en internationaal niveau c.q. bevordering van de interactie tussen de drie niveaus (nieuw)

De discussie over een Nationaal Mensenrechten Instituut (zie werkprogramma 2004) zou kunnen worden verbreed tot de samenhang in de handhavingstructuur op drie niveaus (nationaal, regionaal en internationaal).

Op al deze drie niveaus vindt een discussie plaats over de versterking van het institutionele kader. Zo ligt bijvoorbeeld op VN-niveau het voorstel voor de Human Rights Council op tafel, wordt in de EU een discussie gevoerd over een Fundamental Rights Agency en worden in

modalities for cooperation with the Council for Public Health and Care have not yet been defined. One possibility would be to second AIV members to offer a development cooperation or human rights perspective (right to health). We have consulted the Ministry of Health, Welfare & Sport and the Ministry of Economic Affairs about the possibility of addressing this topic. The actual formulation of any such request for advice would be decided at political level.

D. Possible subjects for subsequent requests for advice, depending on developments

13. Relations between the US, the EU and the Netherlands (new)

What conclusions can be drawn from the findings of earlier advisory reports (e.g. on missile defence, European military cooperation, and the position of the Netherlands) regarding the approach that the Netherlands and the EU should adopt in their relations with the US?

14. Subsidiarity and convergence in the EU

From the vantage point of the Netherlands, in which areas are national legislation and decision-making most appropriate and which areas should be the responsibility of the European Union? The fields of energy, culture, agriculture, social, structural, neighbourhood, development cooperation and public health policy might all merit consideration. To what extent is the operation of the internal market affected by European and national legislation in these policy areas? The answer could focus primarily on the different positions that large and small member states occupy in European decision-making, and on forming vanguard groups. It could also discuss the differentiating effects of demographic ageing.

15. African initiatives for Africa

How can we ensure that the new African initiatives for Africa such as the New Partnership for African Development (NEPAD) have the best possible chance of success? Is peer review a suitable instrument to help frame criteria for the actions of government? Does sufficient political and administrative scope exist for the implementation of initiatives in Africa? What are the wishes of the leading African countries, and how can the EU and the Netherlands respond?

16. Cohesion and coordination of human rights at national, regional and international level, and fostering interaction between these three levels (new)

The debate about a National Human Rights Institute (see work programme for 2004) could be widened to include cohesiveness in the enforcement structure on three levels (national, regional and international).

A debate on institution-building is being conducted on all three levels. In the UN, for instance, a proposal for a Human Rights Council has been put forward, while the EU is considering establishing a Fundamental Rights Agency and the Netherlands is setting up a

eigen land stappen gezet om tot een Nationaal Mensenrechten Instituut (NMRI) te komen. Zowel de VN (Paris Principles) als de Raad van Europa hebben oprichting van een dergelijk nationaal instituut bepleit. Verder bestaat er een netwerk van nationale instituten dat onder een soort auspiciën van de (HCHR van de) VN opereert en regionale 'afdelingen' kent. Daarnaast zijn er uiteraard de geheel andersoortige 'treaty-based' gespecialiseerde instellingen en expertnetwerken, ook op de drie verschillende niveaus. Worden de dwarsverbanden eigenlijk wel gelegd?

Op papier zijn de onderscheiden bevoegdheden en taken duidelijk. De vraag is gerechtvaardigd of dat in de praktijk ook zo is. En wat betekenen de veranderingen op het ene niveau voor het andere? Hoe verhouden zich de verschillende rollen? Is er voldoende coördinatie binnen en tussen de niveaus om optimale naleving, monitoring en advisering te bevorderen? Hoe kan het gevaar van doublure tussen de verschillende instellingen zo klein mogelijk worden gemaakt?

Een concreet voorbeeld uit de EU: terwijl de voorbereidingen voor de uitbreiding van het mandaat van het EUMC tot dat van een Fundamental Rights Agency in volle gang zijn, wordt een genderinstituut opgericht, waar bij gezegd wordt dat beide instellingen moeten samenwerken. Van veel kanten wordt echter de vraag opgeworpen of deze instellingen niet beter samen kunnen worden gevoegd. Ook de verhouding tot de mensenrechtenorganen van de Raad van Europa is aan de orde gesteld. Een van de taken van het EUMC is het opzetten van een netwerk voor informatieverzameling met 'national focal points'. Wat voor nationale structuur moet straks zorgen voor dit element? Moet dat dan samengaan met het Nationaal mensenrechten Instituut? Ook zou moeten worden gezien wat de dwarsverbanden zijn met andere organisaties die op dit terrein actief zijn, zoals de VN en de OVSE. Centrale vraag zou moeten zijn hoe een zo consistent mogelijk beleid kan worden ontwikkeld.

17. Het belang van het opkomend rechtsgebied van de Transitional Justice (nieuw)

Het opkomend rechtsgebied van de Transitional Justice omvat de rechtsprocedures en rechtsregels die zijn ingesteld om in een land de overgang van een autoritair stelsel met grootschalige mensenrechtenschendingen naar vrede en democratie te faciliteren. Transitional Justice kent vele vormen: die van de internationale straftribunalen, waaronder het Joegoslavië-tribunaal en het Internationaal Strafhof; geïnternationaliseerde tribunalen zoals in Sierra Leone, Oost-Timor en Cambodja; extra opgetuigde nationale rechtbanken maar ook Waarheidscommissies en lokale rechtbanken zoals de gacaca in Rwanda. In het rechtsgebied vallen drie dingen op: 1) de veelheid van dergelijke instituties, vaak met hele verschillende doelstellingen (straffen, verzoenen, de waarheid vastleggen) 2) de mate waarin deze initiatieven door de internationale gemeenschap, waaronder Nederland, geconcipieerd en gefinancierd worden 3) de gemengde reacties van de lokale bevolking erop. Het verschijnsel heeft een grote vlucht genomen, ook in termen van financiering.

National Human Rights Institute (NMRI). Both the UN (in the Paris Principles) and the Council of Europe have advocated such national institutions. There is also a network of national institutions that operates partly under the auspices of the UN High Commissioner for Human Rights and has regional branches. In addition, of course, there are the treaty-based, specialised institutions and expert networks, which also operate at all three levels. Are the necessary links being established between all these institutions and initiatives?

The different competencies and responsibilities are clear on paper. It is justified to ask whether this also applies in practice. And how do changes on one level affect other levels? How do the different roles relate to one another? Is there sufficient coordination between and within the various levels to foster optimal enforcement, monitoring and advice? How can the danger of overlap between the different institutions be minimised?

Take a specific example from the EU. While preparations are in full swing to expand the EUMC's mandate to that of a Fundamental Rights Agency, a gender institution is being set up, and it has been made clear that the two bodies are expected to cooperate. Many people have suggested that it would be better for them to be merged into a single agency. The question has also been raised of the relationship between these agencies and the human rights organs of the Council of Europe. One of the EUMC's responsibilities is to set up an information-gathering network with national focal points. What type of national structure should take on this task? Should it be combined with the National Human Rights Institute? The links with other organisations that are active in this area, such as the UN and the OSCE, also need to be explored. The central question should be how to develop a policy that is as consistent as possible.

17. The importance of transitional justice as an emerging area of law (new)

Transitional justice is an emerging area of law encompassing legal and procedural rules introduced to help individual countries make the transition from an authoritarian system with widespread human rights abuses to peace and democracy. It may take many different forms: international criminal tribunals, including the Yugoslavia tribunal (ICTY) and the International Criminal Court (ICC); internationalised tribunals, such as those in Sierra Leone, East Timor and Cambodia; national courts receiving special assistance; truth commissions; and local courts such as the *gacaca* courts in Rwanda. Three features are especially conspicuous: 1) the large number of institutions concerned, many of them with very different objectives (punishment, reconciliation, establishing the truth); 2) the degree to which these initiatives are conceived and financed by the international community, including the Netherlands; and 3) the mixed reactions of the local population. It is a major growth area, and is attracting very substantial funding.

Many studies have already been published of the way these different systems work in practice. But they scarcely help to answer the question of which legal forms really help achieve sustainable peace and security. It would be very useful to the government if the AIV

Inmiddels zijn er vele studies verschenen die de ervaringen met de diverse stelsels beschrijven. Minder bekend is er over de vraag welke rechtsvormen daadwerkelijk bijdragen aan duurzame vrede en rechtvaardigheid. Een inventarisatie van de kennis op dit gebied door de AIV, gevolgd door beleidsaanbevelingen zou van nut kunnen zijn voor de regering, mede omdat zij in verschillende landen instituties op dit gebied financiert.

Concreet zou het bijvoorbeeld gaan om de volgende voorvragen:

1. Wat wordt verstaan onder 'transitional justice'?
2. Welk empirisch materiaal is voorhanden om te beoordelen welke vormen van transitional justice op welke wijze een bijdrage leveren aan duurzame vrede en rechtvaardigheid?
3. Welke percepties heersen bij de betrokken bevolkingen?

De beleidsvragen zijn dan:

- Zijn er algemene wetmatigheden die uitgangspunt moeten zijn voor keuzes bij het toepassen van transitional justice?
- Welke vormen leveren daadwerkelijk op de lange termijn een bijdrage aan duurzame vrede en rechtvaardigheid?
- Hoe zijn de percepties van de betrokken bevolking zo goed mogelijk te betrekken in het ontwerp van mechanismen op dit gebied?
- Welke rol dient Nederland bij het maken van dergelijke keuzes te spelen, al dan niet via de EU?
- Hoe dienen dergelijke investeringen gefinancierd te worden?

could investigate this topic and prepare some policy recommendations, partly because the government is financing institutions in this area in several different countries.

In concrete terms, the following preliminary questions could be addressed:

1. What is meant by 'transitional justice'?
2. What empirical material is available to help assess what forms of transitional justice contribute to sustainable peace and justice, and how?
3. How do the people of the countries involved tend to view these mechanisms?

This would lead to the ensuing policy questions:

- Can any general principles be formulated on which to base choices about applying transitional justice?
- What forms of transitional justice truly foster long-term, sustainable peace and justice?
- How can mechanisms be designed in this area that take full account of public perceptions?
- What role should the Netherlands play (individually or through the EU) in making such choices?
- How should these investments be financed?

Lijst met afkortingen

AVVN	Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
CAVV	Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken
CBI	Centrum voor de Bevordering van Importen uit ontwikkelingslanden
CM	Comité van Ministers
DDR	Disarmament, Demobilisation and Reintegration
ECOSOC	Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
ENB	Europese NabuurschapsBeleid
ESC	Economische, sociale en culturele rechten
EUMC	EU Monitoring Centre on Racism and Xenophobia
FOL's	Forward Operating Locations
GATS	General Agreement on Trade in Services
HCRM	Hoge Commissaris voor de Rechten van de Mens
HDR	Human Development Report
HLP	High-Level Panel
ICC	Internationaal Strafhof (International Criminal Court)
IFI's	Internationale Financiële Instellingen
IMF	Internationaal Monetair Fonds
KVBK	Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap
MDG's	Millenium Development Goals
MNO's	Multinationale ondernemingen
MOL's	Minst-ontwikkelde landen
MRC	Mensenrechten Commissie van de Verenigde Naties
NAVO	Noord-Atlantische Verdrags Organisatie
NCDO	Nationale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling
NEC	Network Enabled Capabilities
NEPAD	New Partnership for African Development
NRF	NATO Response Force
NVVN	Nederlandse Vereniging van de Verenigde Naties
ODA	Official Development Assistance
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OVSE	Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa
PBC	Commissie voor Vredesopbouw van de Verenigde Naties (Peacebuilding Commission)
PSO	Peacebuilding Support Office
PSOM	Programma Samenwerking Opkomende Markten
PA	Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa
SER	Sociaal Economisch Raad
SGVN	Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
SSR	Security Sector Reform
UNDP	Ontwikkelingsorganisatie van de Verenigde Naties
UNHCR	Hoge Commissaris voor Vluchtelingen van de Verenigde Naties
VR	Veiligheidsraad
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WTC	World Trade Center
WTO	Wereldhandelsorganisatie (World Trade Organisation)

List of abbreviations

AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
AIV	Advisory Council on International Affairs
EU	European Union
EUMC	EU Monitoring Centre on Racism and Xenophobia
FOL	Forward Operating Location
G8	international forum for consultation between major industrial powers
ICC	International Criminal Court
ICTY	International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia
IDA-14	14th replenishment of the International Development Association's resources
IFI	International Financial Institution
IMF	International Monetary Fund
NATO	North Atlantic Treaty Organisation
NEC	Network Enabled Capabilities
NEPAD	New Partnership for African Development
NGO	Non Governmental Organisation
NMRI	National Human Rights Institute (Dutch body, not yet established)
ODA	Official Development Assistance
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
UN	United Nations
WTO	World Trade Organisation

OVERZICHT VAN ADVIEZEN

Adviesraad Internationale Vraagstukken

- 1 EUROPA INCLUSIEF, *oktober 1997*
- 2 CONVENTIONELE WAPENBEHEERSING: dringende noodzaak, beperkte mogelijkheden, *april 1998*
- 3 DE DOODSTRAF EN DE RECHTEN VAN DE MENS; recente ontwikkelingen, *april 1998*
- 4 UNIVERSALITEIT VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN CULTURELE VERSCHIEDENHEID, *juni 1998*
- 5 EUROPA INCLUSIEF II, *november 1998*
- 6 HUMANITAIRE HULP: naar een nieuwe begrenzing, *november 1998*
- 7 COMMENTAAR OP DE CRITERIA VOOR STRUCTURELE BILATERALE HULP, *november 1998*
- 8 ASIELINFORMATIE EN DE EUROPESE UNIE, *juli 1999*
- 9 NAAR RUSTIGER VAARWATER: een advies over betrekkingen tussen Turkije en de Europese Unie, *juli 1999*
- 10 DE ONTWIKKELINGEN IN DE INTERNATIONALE VEILIGHEIDSSITUATIE IN DE JAREN NEGENTIG: van onveilige zekerheid naar onzekere veiligheid, *september 1999*
- 11 HET FUNCTIONEREN VAN DE VN-COMMISSIE VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS, *september 1999*
- 12 DE IGC 2000 EN DAARNA: op weg naar een Europese Unie van dertig lidstaten, *januari 2000*
- 13 HUMANITAIRE INTERVENTIE, *april 2000***
- 14 ENKELE LESSEN UIT DE FINANCIËLE CRISES VAN 1997 EN 1998, *mei 2000*
- 15 EEN EUROPEES HANDVEST VOOR GRONDRECHTEN?, *mei 2000*
- 16 DEFENSIE-ONDERZOEK EN PARLEMENTAIRE CONTROLE, *december 2000*
- 17 DE WORSTELING VAN AFRIKA: veiligheid, stabiliteit en ontwikkeling, *januari 2001*
- 18 GEWELD TEGEN VROUWEN: enkele rechtsontwikkelingen, *februari 2001*
- 19 EEN GELAAGD EUROPA: de verhouding tussen de Europese Unie en subnationale overheden, *april 2001*

* *Alle adviezen zijn ook beschikbaar in het Engels. Sommige adviezen ook in andere talen.*

** *Gezamenlijk advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV).*

List of advisory reports

- 1 AN INCLUSIVE EUROPE, *October 1997*
- 2 CONVENTIONAL ARMS CONTROL: urgent need, limited opportunities, *April 1998*
- 3 CAPITAL PUNISHMENT AND HUMAN RIGHTS; recent developments, *April 1998*
- 4 UNIVERSALITY OF HUMAN RIGHTS AND CULTURAL DIVERSITY, *June 1998*
- 5 AN INCLUSIVE EUROPE II, *November 1998*
- 6 HUMANITARIAN AID: REDEFINING THE LIMITS, *November 1998*
- 7 COMMENTS ON THE CRITERIA FOR STRUCTURAL BILATERAL AID, *November 1998*
- 8 ASYLUM INFORMATION AND THE EUROPEAN UNION, *July 1999*
- 9 TOWARDS CALMER WATERS: a report on relations between Turkey and the European Union, *July 1999*
- 10 DEVELOPMENTS IN THE INTERNATIONAL SECURITY SITUATION IN THE 1990S: from unsafe security to insecure safety, *September 1999*
- 11 THE FUNCTIONING OF THE UNITED NATIONS COMMISSION ON HUMAN RIGHTS, *September 1999*
- 12 THE IGC AND BEYOND: TOWARDS A EUROPEAN UNION OF THIRTY MEMBER STATES, *January 2000*
- 13 HUMANITARIAN INTERVENTION, *April 2000**
- 14 KEY LESSONS FROM THE FINANCIAL CRISES OF 1997 AND 1998, *April 2000*
- 15 A EUROPEAN CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS?, *May 2000*
- 16 DEFENCE RESEARCH AND PARLIAMENTARY SCRUTINY, *December 2000*
- 17 THE STRUGGLE FOR SECURITY, STABILITY AND DEVELOPMENT IN AFRICA, *January 2001*

* *Issued jointly by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the Advisory Committee on Issues of Public International Law (CAVV).*

** *Also available in French and Russian.*

- 18 VIOLENCE AGAINST WOMEN: legal developments, *February 2001*
- 19 A MULTI-TIERED EUROPE: the relationship between the European Union and subnational authorities, *April 2001*
- 20 EUROPEAN MILITARY-INDUSTRIAL COOPERATION, *May 2001*
- 21 REGISTRATION OF COMMUNITIES BASED ON RELIGION OR BELIEF, *June 2001***
- 22 THE WORLD CONFERENCE AGAINST RACISM AND THE RIGHT TO REPARATION, *June 2001*
- 23 COMMENTARY ON THE 2001 MEMORANDUM ON HUMAN RIGHTS POLICY, *September 2001*
- 24 A CONVENTION, OR CONVENTIONAL PREPARATIONS? The European Union and the ICG 2004, *November 2001*
- 25 INTEGRATION OF GENDER EQUALITY: a matter of responsibility, commitment and quality, *January 2002*
- 26 THE NETHERLANDS AND THE ORGANISATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE IN 2003: role and direction, *May 2002***
- 27 BRIDGING THE GAP BETWEEN CITIZENS AND BRUSSELS: towards greater legitimacy and effectiveness for the European Union, *May 2002*
- 28 An analysis of the US Missile Defence plans: pros and cons of striving for invulnerability, *August 2002*
- 29 PRO-POOR GROWTH IN THE BILATERAL PARTNER COUNTRIES IN SUB-SAHARAN AFRICA: an analysis of poverty reduction strategies, *January 2003*
- 30 A HUMAN RIGHTS BASED APPROACH TO DEVELOPMENT COOPERATION, *April 2003*
- 31 MILITARY COOPERATION IN EUROPE: possibilities and limitations, *April 2003*
- 32 BRIDGING THE GAP BETWEEN CITIZENS AND BRUSSELS: towards greater legitimacy and effectiveness for the European Union, *April 2003*

*** Joint report by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the Advisory Committee on Aliens Affairs (ACVZ).

- 20 EUROPESE MILITAIR-INDUSTRIËLE SAMENWERKING, *mei 2001*
- 21 REGISTRATIE VAN GEMEENSCHAPPEN OP HET GEBIED VAN GODSDIENST OF OVERTUIGING, *juni 2001*
- 22 DE WERELDCONFERENTIE TEGEN RACISME EN DE PROBLEMATIEK VAN RECHTSHERSTEL, *juni 2001*
- 23 COMMENTAAR OP DE NOTITIE MENSENRECHTEN 2001, *september 2001*
- 24 EEN CONVENTIE OF EEN CONVENTIONELE VOORBEREIDING: de Europese Unie en de IGC 2004, *november 2001*
- 25 INTEGRATIE VAN GENDERGELIJKHEID: een zaak van verantwoordelijkheid, inzet en kwaliteit, *januari 2002*
- 26 NEDERLAND EN DE ORGANISATIE VOOR VEILIGHEID EN SAMENWERKING IN EUROPA IN 2003: rol en richting, *mei 2002*
- 27 EEN BRUG TUSSEN BURGERS EN BRUSSEL: naar meer legitimiteit en slagvaardigheid voor de Europese Unie, *mei 2002*
- 28 DE AMERIKAANSE PLANNEN VOOR RAKETVERDEDIGING NADER BEKEKEN: voors en tegens van bouwen aan onkwetsbaarheid, *augustus 2002*
- 29 PRO-POOR GROWTH IN DE BILATERALE PARTNERLANDEN IN SUB-SAHARA AFRIKA: een analyse van strategieën tegen armoede, *januari 2003*
- 30 EEN MENSENRECHTENBENADERING VAN ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING, *april 2003*
- 31 MILITAIRE SAMENWERKING IN EUROPA: mogelijkheden en beperkingen, *april 2003*
- 32 *Vervolgadvies* EEN BRUG TUSSEN BURGERS EN BRUSSEL: naar meer legitimiteit en slagvaardigheid voor de Europese Unie, *april 2003*
- 33 DE RAAD VAN EUROPA: minder en (nog) beter, *oktober 2003*
- 34 NEDERLAND EN CRISISBEHEERSING: drie actuele aspecten, *maart 2004*
- 35 FALENDE STATEN: een wereldwijde verantwoordelijkheid, *mei 2004***
- 36 PREËMPTIEF OPTREDEN, *juli 2004***
- 37 TURKIJE: de weg naar het lidmaatschap van de Europese Unie, *juli 2004*

- 38 DE VERENIGDE NATIES EN DE RECHTEN VAN DE MENS, *september 2004*
- 39 DIENSTENLIBERALISERING EN ONTWIKKELINGSLANDEN: leidt openstelling tot achterstelling?, *september 2004*
- 40 DE PARLEMENTAIRE ASSEMBLEE VAN DE RAAD VAN EUROPA, *februari 2005*
- 41 DE HERVORMINGEN VAN DE VERENIGDE NATIES: het rapport Annan nader beschouwd, *mei 2005*
- 42 DE INVLOED VAN CULTUUR EN RELIGIE OP ONTWIKKELING: stimulans of stagnatie?, *juni 2005*
- 43 MIGRATIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: de samenhang tussen twee beleidsterreinen, *juni 2005*
- 44 DE NIEUWE OOSTELIJKE BUURLANDEN VAN DE EUROPESE UNIE, *juli 2005*
- 45 NEDERLAND IN DE VERANDERENDE EU, NAVO EN VN, *juli 2005*
- 46 ENERGIEK BUITENLANDS BELEID: energievoorzieningszekerheid als nieuwe hoofddoelstelling, *december 2005*****

*** Gezamenlijk briefadvies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ).

**** Gezamenlijk advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Algemene Energieraad (AER).

- 33 THE COUNCIL OF EUROPE: less can be more, *October 2003*
- 34 THE NETHERLANDS AND CRISIS MANAGEMENT: three issues of current interest, *March 2004*
- 35 FAILING STATES: a global responsibility, *May 2004**
- 36 PRE-EMPTIVE ACTION, *July 2004**
- 37 TURKEY: towards membership of the European Union, *July 2004*
- 38 THE UNITED NATIONS AND HUMAN RIGHTS, *September 2004*
- 39 SERVICES LIBERALISATION AND DEVELOPING COUNTRIES: does liberalisation produce deprivation?, *September 2004*
- 40 THE PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE, *February 2005*
- 41 REFORMING THE UNITED NATIONS: A closer look at the Annan report, *May 2005*
- 42 THE INFLUENCE OF CULTURE AND RELIGION ON DEVELOPMENT: Stimulus or stagnation?, *June 2005*
- 43 MIGRATION AND DEVELOPMENT COOPERATION: coherence between two policy areas, *June 2005*
- 44 THE EUROPEAN UNION'S NEW EASTERN NEIGHBOURS: *July 2005*
- 45 THE NETHERLANDS IN A CHANGING EU, NATO AND UN: *July 2005*
- 46 ENERGETIC FOREIGN POLICY: security of energy supply as a new key objective, *December 2005*****

**** Joint report by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the General Energy Council.

Door Adviesraad Internationale Vraagstukken UITGEBRACHTE BRIEFADVIEZEN

Advisory letters issued by the Advisory Council on International Affairs

- 1 Advisory letter THE ENLARGEMENT OF THE EUROPEAN UNION, *December 1997*
- 2 Advisory letter THE UN COMMITTEE AGAINST TORTURE, *July 1999*
- 3 Advisory letter THE CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS, *November 2000*
- 4 Advisory letter ON THE FUTURE OF THE EUROPEAN UNION, *9 November 2001*
- 5 Advisory letter THE DUTCH PRESIDENCY OF THE EU IN 2004, *May 2003****
- 6 Advisory letter THE RESULTS OF THE CONVENTION ON THE FUTURE OF EUROPE, *August 2003*
- 7 Advisory letter FROM INTERNAL TO EXTERNAL BORDERS. Recommendations for developing a common European asylum and immigration policy by 2009, *March 2004*
- 8 Advisory letter THE DRAFT DECLARATION ON THE RIGHTS OF INDIGENOUS PEOPLES: from Deadlock to Breakthrough?, *September 2004*
- 9 Advisory letter OBSERVATIONS ON THE SACHS REPORT: How do we attain the Millennium Development Goals?, *April 2005*
- 10 Advisory letter THE EUROPEAN UNION AND ITS RELATIONS WITH THE DUTCH CITIZENS, *December 2005*
- 11 Advisory letter COUNTERTERRORISM IN A EUROPEAN AND INTERNATIONAL PERSPECTIVE: interim report on the prohibition of torture, *December 2005*

*** Joint report by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the Advisory Committee on Aliens Affairs (ACVZ).

- 1 Briefadvies UITBREIDING EUROPESE UNIE, *december 1997*
- 2 Briefadvies VN-COMITÉ TEGEN FOLTERING, *juli 1999*
- 3 Briefadvies HANDVEST GRONDRECHTEN, *november 2000*
- 4 Briefadvies OVER DE TOEKOMST VAN DE EUROPESE UNIE, *november 2001*
- 5 Briefadvies NEDERLANDS VOORZITTERSCHAP EU 2004, *mei 2003****
- 6 Briefadvies RESULTAAT CONVENTIE, *augustus 2003*
- 7 Briefadvies 'VAN BINNENGRENZEN NAAR BUITENGRENZEN - ook voor een volwaardig Europees asiel- en migratiebeleid in 2009', *maart 2004*
- 8 Briefadvies 'DE ONTWERP-DECLARATIE INZAKE DE RECHTEN VAN INHEEMSE VOLKEN. Van impasse naar doorbraak?', *september 2004*
- 9 Briefadvies 'REACTIE OP HET SACHS-RAPPORT: Hoe halen wij de Millennium Doelen?', *april 2005*
- 10 Briefadvies DE EU EN DE BAND MET DE NEDERLANDSE BURGER, *december 2005*
- 11 Briefadvies TERRORISMEBESTRIJDING IN EUROPEES EN INTERNATIONAAL PERSPECTIEF, interim-advies over het folterverbod, *december 2005*

*** Gezamenlijk briefadvies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ).

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN

POSTBUS 20061, 2500 EB DEN HAAG

TELEFOON 070.348 5108/60 60 FAX 070.3486256

E-MAIL AIV@MINBUZA.NL

WWW.AIV-ADVIES.NL

ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

P.O.BOX 20061, 2500 EB THE HAGUE, THE NETHERLANDS

TELEPHONE +31(0)70 348 5108/60 60 FAX +31(0)70 348 62 56

E-MAIL AIV@MINBUZA.NL

WWW.AIV-ADVICE.NL